

5.1 lid 2 e

ILT

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: maandag 30 maart 2020 15:00
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e) - ILT; 5.1 lid 2 e
 - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e
 - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: Ter info: LOD Chemours
Bijlagen: Artikel opleggen LOD Chemours concept.docx

Hoi allen,
 Opmerkingen 5.1 lid 2 e heb ik verwerkt, dus wil de LOD morgen de deur uitdoen.
 Weet niet hoe we in deze crisis tijd omgaan met persberichten, doen we gewoon ons werk of toch nog een berichtje? Ik heb maar alvast een voorzet gemaakt.

Gr.

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e ILT
Verzonden: donderdag 26 maart 2020 15:04
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT ; 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: FW: Advies EVOA transport van Chemours

Hoi 5.1 lid 2 e

Inderdaad, knap stukje werk

Zie document/paar toevoegingen

5.1 lid 2 c

Groet

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
Verzonden: donderdag 26 maart 2020 12:25
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
Onderwerp: RE: Advies EVOA transport van Chemours

Hoi 5.1 lid 2 e

Ik heb de LOD gelezen. Complimenten, het is een ingewikkeld verhaal, maar je weet het prima uit te leggen en in de reactie op de zienswijze kom je volgens mij goed tot de kern. Ik heb in de bijlage een paar tekstuele voorstellen gedaan, op inhoud volg ik je volledig en ben ik akkoord!

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>
Verzonden: woensdag 25 maart 2020 17:21
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT

<5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Advies EVOA transport van Chemours

Hoi 5.1 lid 2 e

Hierbij een eerste concept van de LOD. Neem rustig de tijd en schiet er gerust op, als het handig is kunnen we wel een skype overleg plannen.

Gr.

5.1 lid 2
e

5.1 lid 2 e

- ILT

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: maandag 31 mei 2021 16:40
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e
 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e ILT
Onderwerp: FW: GenX informatie tbv PFAS dossier
Bijlagen: QA's ILT GenX versie 11 def.docx; Annotatie gesprek 5.1 lid 2 e -
 gedeputeerde PZH.docx; Factsheet ILT PFAS & GenX.docx

Hoi 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Hieronder een korte tijdlijn qua externe publicaties (en bijgevoegd wat gedateerde documenten als basis):

- 26 juni 2018 – Publicatie Onderzoek afvalstromen Chemours (bij verwerkers en transporteurs onbekend of FRD/GenX in afval zit): [Weinig tot geen aandacht bij Chemours en afvalketen voor uitstoot 'GenX-stoffen' | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)
- (9 mei 2019 – [NIET OPENBAAR](#) – signaal via interne nota aan Staatssecretaris over ontbreken handhaafbare en uitvoerbare normen water, grond en afval bij vergunningverlening en behoefte aan normenkader GenX – vraag: wat is PFAS-vrij? Helemaal of meet-vrij?)
- 25 september 2019 – Publicatie Vervolgonderzoek Afvalstromen Chemours 2019 (onvoldoende zicht op verspreiding FRD/GenX, vervolg op onderzoek 2018): [ILT: onvoldoende zicht op verspreiding GenX | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)
- 13 november 2019 – Informeren minister + persbericht over EVOA-overtreding Chemours (GenX-houdend afval): [ILT: Chemours in de fout met afvalverwerking | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)
- 1 april 2020 – LOD voor Chemour (EVOA-overtreding, partij GenX-houdend afval, vervolg op 13 november 2019): [Last onder dwangsom voor Chemours om herhaling EVOA-overtreding te voorkomen | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)
- 9 april 2020 – Waarschuwing drie bedrijven (keuringsrapporten toepassen grond in kleiput Winterswijk, onderzoek naar PFAS niet uitgevoerd en daarmee in overtreding): [Onbetrouwbare keuringsrapporten gebruikt bij kleiput Winterswijk | Nieuwsbericht | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)

In het kader van wat we nu doen:

- Afval: Tijdelijke uitvoeringslijn EVOA en PFAS – die volgen we: [Tijdelijke uitvoeringslijn PFAS en EVOA | Afvaltransport EVOA | Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\) \(ilent.nl\)](#)
- Water (vult 5.1 lid 2 e aan)
- Bodem (vult 5.1 lid 2 e aan)

Tot slot, ik snap dat we de beleidsdirecties niet voor het blok willen zetten maar de boodschap dat als er aan normen wordt gedacht, die normen handhaafbaar en uitvoerbaar moeten zijn, is er een die niet mag ontbreken. Bovendien hebben we op 9 mei 2019 al een signaal afgegeven over GenX, een PFAS. Dit signaal is nog altijd actueel: de ILT kan pas wat met een normenkader, en om dit normenkader handhaafbaar en uitvoerbaar te laten worden denkt de ILT graag mee. Dat aanbod is een positieve houding voor een woordvoeringslijn.

De gekozen lijn (maatschappelijke betrokkenheid tonen, aangeven wat we deden + aangeven wat we doen) is een goede om verder uit te werken.

5.1 lid 2 e vult voor in ieder geval water en bodem nog aan.

Ik heb voor woensdag alvast een nieuw moment gepland, het zou mooi zijn als het jullie dan lukt om een eerste woordvoeringslijn met eventueel Q&A's te hebben. Tot die tijd even per mail.

Word vervolgd,

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

ILT
Omgeving en Dienstverlening
Netwerken leefomgeving en
wonen

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

5.1 lid 2 e

M 5.1 lid 2 e

@ilent.nl

Datum

30 januari 2020

memo

Annotatie gesprek gedeputeerde PZH

Beste Jan,

Vanochtend heb je een telefonisch een gesprek met de gedeputeerde Floor Vermeulen van de Provincie Zuid-Holland. Hieronder een korte annotatie met heel beknopt de aanleiding van het gesprek en het handelingsperspectief voor de ILT. In de bijlage wat achtergrond over de gedeputeerde.

Aanleiding voor het gesprek:

- PZH maakt zich zorgen over de afvalstromen van Chemours. De verwerkingsopties van Chemours zijn drastisch verminderd nu verwerking/recycling in Italië en de VS niet meer mogelijk is. Zij signaleren dat Chemours **geen stappen** neemt om **opstapeling van afval** op het eigen terrein te voorkomen.
- PZH merkt ook op dat **Chemours niet helder is** over de gesprekken die zij hebben op bestuurlijk niveau. Vorige week heeft Floor gesproken met Chemours en gevraagd naar de gesprekken die zij hebben bij I&W. Daar wilde ze geen helderheid in geven terwijl wij weten dat er begin feb een gesprek gepland staat met **Peter Heij en Roald Lapperre**.
- PZH wil voorkomen dat de overheidspartijen tegen elkaar worden uitgespeeld dus wil hij graag met jou hierover bellen voordat wij op 5 feb a.s. met Chemours om tafel zitten over de EVOA overtreding van vorig jaar.

Vraag gedeputeerde:

- De gedeputeerde gaat vragen of wij ons gesprek van **5 feb** kunnen **uitstellen** tot na het bestuurlijk overleg in de regio op 10 feb as.
- In dit overleg willen ze met alle betrokken overheidspartijen afstemmen wat er allemaal loopt bij Chemours en wie waar mee bezig is. Om te voorkomen dat we langs elkaar heen werken. Hij wil graag de gelederen sluiten.
- Ik verwacht dat de gedeputeerde ook gaat vragen om **nauwer samen te werken** op dit vlak om te voorkomen dat (net als vorig jaar) afval zonder (de juiste) kennisgeving wordt afgevoerd.

Handelingsperspectief ILT:

- Ik denk dat het goed is om met de andere overheidspartijen af te stemmen over de aanpak van Chemours. In dat licht moeten we **overwegen** om toch aan te sluiten bij het overleg in de regio op 10 feb om uitleg te geven over onze aanpak en om te horen waar andere partijen mee bezig zijn.

- Als het gaat om de **opstapeling van afval** op het terrein van Chemours dan kunnen wij daar **weinig mee doen** in ons toezicht. Daar gaan wij namelijk niet over en valt onder de verantw. van de gemeente/provincie.
- Waar wij wel scherp naar kunnen kijken is de **EVOA wetgeving en REACH**. Als er afval wordt afgevoerd naar het buitenland dan zal dat met een EVOA vergunning moeten. Vorig jaar bleek al dat als wij niet weten dat afval wordt afgevoerd dat het dan ook lastig checken is of er wel een juiste vergunning is aangevraagd.
- **DCMR en ILT** kunnen elkaar dus **versterken** op dit vlak (DCMR komt vaker over de vloer bij Chemours en wij kunnen monitoren of er EVOA vergunningen worden aangevraagd).

ILT
Omgeving en Dienstverlening
Netwerken leefomgeving en
wonen

Datum
30 januari 2020

Aandachtspunten:

- PZH wil graag het probleem delen / spreiden met andere overheden zodat ze er niet alleen voor staan. Zie in dit licht ook de uitspraak in het NOS artikel vorig jaar (zie onderaan).
- Ik denk dat **samenwerken** op dit vlak **een goede zaak is** maar wel vanuit de eigen verantwoordelijkheden en op uitvoeringsniveau – lees samen met de DCMR.
- We moeten ons **niet laten verleiden** om te kijken naar het afvalprobleem van Chemours zelf maar wel naar de wijze waarop ze het afvoeren. We gaan dus niet het werk van DCMR overnemen maar delen van informatie en kennis over Chemours lijkt me goed.
- De **samenwerking met de OD** is ook iets wat steeds terugkomt in de Kamerdebatten dus lijkt een goede gelegenheid om hier invulling aan te geven. Dit zet onze **Minister (MenW) ook in een positief daglicht**.

Bijlage

Wij zijn op verschillende vlakken betrokken bij Chemours;

- Wabo advisering
- EVOA vergunningverlening en toezicht
- REACH toezicht
- Twee onderzoeken gedaan naar afvalketen van Chemours

Wie:

- Floor Vermeulen (VVD)
- Portefeuille:
 - o Vergunningverlening
 - o Bestuur en Maatschappij
 - o Verkeer en vervoer
 - o IPO-bestuur
 - o 1ste loco – CdK

Hij heeft al op diverse momenten het nieuws gehaald met uitspraken over Chemours. Het laatst op 5 dec 2019 quote *"Zo'n 95 procent van de PFAS verlaat via afvalstromen het fabrieksterrein, en daar gaan wij als provincie niet over"*. (<https://nos.nl/artikel/2313419-pfas-uitstoot-chemours-flink-omlaag-maar-op-95-procent-is-weinig-zicht.html>)

Onderwerp:	uitnodiging Start Programma Ontwerp Chemische Stoffen
Locatie:	Utrecht Graadt v Roggeweg 500, zaal 7.37 gereserveerd (voor 16 pers, rekening gehouden met 1,5 mt afstand)
Begin:	di 9-11-2021 09:30
Einde:	di 9-11-2021 13:30
Tijd weergeven als:	Voorlopig
Terugkeerpatroon:	(geen)
Vergaderingsstatus:	Nog niet gereageerd
Organisator:	5.1 lid 2 e - ILT
Verplichte deelnemers:	5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT;
	5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT;
	5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT;
Optionele deelnemers:	5.1 lid 2 e - BD/JenV/DTPC

Context en canvas: 9 new.pptx	09/09/2021	2001/22 Final	10/14, Format: Opdrachtadvies, guesp, ...	Uitgeleverde versie
Aankomsting.docx	Aankomstingfor...	Concept Werken...	test 0...	Plan van aa...

Namens ^{5.1 lid 2 e} nodig ik jullie uit voor de eerste bespreking over missie, doelen etc van het programma Chemische Stoffen op dinsdag 9 november. Samen met ^{5.1 lid 2 e} en ^{5.1 lid 2 e} heb ik de bespreking voorbereid. We willen het gesprek voeren aan de hand van het Programma Canvas. Deze vindt je in de bijgevoegde powerpoint. Dia 3 geeft aan waar wij op willen focussen. Een aanzet voor de invulling van de eerste vakjes : "Context en Aanleiding" vindt je in de bijlagen. **Lees dit stuk goed.** In de bespreking kan dit gewijzigd en aangevuld worden en vervolgens is dit de basis voor de bespreking van de ambitie en de doelen. De bespreking moet input genereren voor de Programma Opdracht. (zie format "Opdracht tot uitwerken programma").

- de verkenning die vorig jaar leidde tot de beslissing van het IGT een programma te willen starten
- De nota aan het IGT van september dit jaar op grond waarvan het IGT besloot de ontwikkeling van het programma direct te starten en daarvoor de middelen beschikbaar stelt.
- Het projectplan informatie positie chemische stoffen (dit project is in uitvoering)
- Het RLI advies Greep op Gevaarlijke Stoffen
- De link naar de website van het RIVM over PFAS: [PFAS | RIVM](#). De rapporten van het RIVM over PFAS en de wens van IenW tot nieuw stoffenbeleid te komen zijn de directe aanleiding voor de nota van september dit jaar aan het IGT en de daarop volgende beslissing van het IGT direct de ontwikkeling van een programma te starten en daarvoor de middelen ter beschikking te stellen.

1

Zaalnummer is 7.37

Ik hoop op een vruchtbare bespreking en een vlotte start. Tot dinsdag 9 november.

met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e

Afdeling Programma Ontwikkeling en Advies

.....
Inspectie Leefomgeving en Transport

Graadt van Roggenweg 500

3531 AH Utrecht

Postbus 16191

2500 BD Den Haag

.....
M 5.1 lid 2 e

Ministerie van
Milieu en Verkeer

Context

- ISZW vraagt ILT medewerking data verzamelen en stoffeninformatie systeem
- ILT is nu op gevaarlijke stoffen incident gedreven en niet risico gestuurd.
- Afval -> Circulaire economie, stoffen vormen het probleem
- ECHA autorisatie en toetsing, registratie en autorisatie duurt te lang en toetsing is te gering
- RLI: Advies rapport: Greep op gevaarlijke stoffen. Het beleid voor gevaarlijke stoffen is niet toereikend om risico's in de leefomgeving voor mens en milieu voldoende te beheersen. Belangrijke achtergrond daarbij dat er steeds meer stoffen op de markt komen.
- RIVM: Rapport omgaan met ZZS in een circulaire economie

Aanleiding

- Rapporten RIVM over PFAS
- Vijf landen Nederland, Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Zweden willen afschaffing PFAS (voorstel Europees verbod=restrictievoorstel) (zou in 2025 geregeld kunnen zijn).
- Afdeling Netwerken wil gevoed worden in contact met beleidsdirecties IenW
- Nieuw integraal beleid gewenst/in ontwikkeling, Betrokkenheid ILT bij opstellen nieuw beleid essentieel
- Programma Afval, nadenken over circulaire economie (chemische stoffen bemoeilijken transitie)
- IenW project IBAS en start opstellen nieuw beleid gevaarlijke stoffen
- Integrale benadering (stoffen, producten, afval, milieu, gezondheid) in zowel beleid als toezicht vereist
- Europese reductie verplichtingen SVHC stoffen en ZZS minimalisatie (Nederland) werken onvoldoende door (hypothese) in vergunningverlening.
- Van bekende gevaarlijke stoffen is stof, bron, grenswaarde, veilige concentratie bekend, maar totale blootstelling, in samenhang met andere stoffen, bronnen en accumulatie is onvoldoende in beeld.
- Scenario's ontbreken van potentiële gevaren en risico's en de aanpak op het moment dat ze zich voordoen.

Programmacanvas:

Naam:
Datum:

KANSEN Hier tekst plaatsen	CONTEXT Hier tekst plaatsen	AMBITIE Vraag	AANLEIDING Hier tekst plaatsen	ONGEWENSTE EFFECTEN Hier tekst plaatsen
BEDREIGINGEN Hier tekst plaatsen	STRATEGIE Hier tekst plaatsen	DOELEN Hier tekst plaatsen	BELANGHEBBENDEN Hier tekst plaatsen	AFBAKENING Hier tekst plaatsen
	INSPANNINGEN Hier tekst plaatsen	BATEN Hier tekst plaatsen	RESULTATEN Hier tekst plaatsen	
	RANDVOORWAARDEN Hier tekst plaatsen	MIDDELEN Hier tekst plaatsen	ORGANISATIE Hier tekst plaatsen	

Programmacanvas:

Naam:
Datum:

KANSEN	CONTEXT	AMBITIE	AANLEIDING	ONGEWENSTE EFFECTEN
BEDREIGINGEN	STRATEGIE	DOELEN	BELANGHEBBENDEN	AFBAKENING
	INSPANNINGEN	BATEN	RESULTATEN	
RANDVOORWAARDEN	MIDDELEN		ORGANISATIE	

CONTEXT	AMBITIE	AANLEIDING
STRATEGIE	DOELEN	BELANGHEBBENDEN

Programmacanvas:

Naam:
Datum:

KANSEN Hier tekst plaatsen	CONTEXT Hier tekst plaatsen	AMBITIE Vraag	AANLEIDING Hier tekst plaatsen	ONGEWENSTE EFFECTEN Hier tekst plaatsen
BEDREIGINGEN Hier tekst plaatsen	STRATEGIE Hier tekst plaatsen	DOELEN Hier tekst plaatsen	BELANGHEBBENDEN Hier tekst plaatsen	AFBAKENING Hier tekst plaatsen
	INSPANNINGEN Hier tekst plaatsen	BATEN Hier tekst plaatsen	RESULTATEN Hier tekst plaatsen	
	RANDVOORWAARDEN Hier tekst plaatsen	MIDDELEN Hier tekst plaatsen	ORGANISATIE Hier tekst plaatsen	

Aanbiedingsformulier IG-team

Titel/ Onderwerp	Programma Chemische Stoffen		
Datum IG-team	01/09/2021		
Doel bespreking	Besluitvormen/Informeren		
Doel/ resultaat inhoud	Uitwerking van een integrale ILT-aanpak PFAS in een te ontwikkelen Programma Chemische Stoffen.		
Vraagstelling/ Beslistpunten/ of Bespreekpunten	De recente RIVM rapporten over de gezondheidsproblemen van PFAS vragen om een aanpak van de ILT. In bijgaande notitie is de actualiteit en urgentie beschreven voor het starten van een Programma chemische stoffen. Voor het aanstellen van een programmamanager, secretaris en ondersteuner is extra financiering nodig. Voorstellen voor uitbreiding van de uitvoeringscapaciteit worden in de programmaontwikkeling uitgewerkt. Is het IGT akkoord met voorgestelde aanpak en het beschikbaar stellen van budget voor een programma manager, secretaris en ondersteuner?		
Reden agendering en Beslistermijn <i>Relevante data (toezegging organisaties, Kamer)</i>	- Recent verschenen PFAS rapportages RIVM. - Dit najaar zal vanuit de verschillende beleidsdirecties veel aandacht naar dit dossier gaan. - Ontwikkeling van inzicht binnen de ILT (Afval, Bodem, WABO): meer accent op de stoffen en de verspreiding in het milieu en meer samenhang noodzakelijk van lopende programma's en activiteiten met relatie tot chemische stoffen.		
Aanbieder en akkoord afdelingshoofd	Naam 5.1 lid 2 e Naam 5.1 lid 2 e Datum akkoord		18-08-2021
	Naam 5.1 lid 2 e Naam 5.1 lid 2 e Datum akkoord		18-08-2021
Portefeuillehouder met akkoord indiening	Naam 5.1 lid 2 e Datum akkoord		08-09-2021
Spreker/ genodigde max 2 personen en afgestemd met portef.h	Indien gewenst Naam 5.1 lid 2 e of Naam 5.1 lid 2 e Naam 5.1 lid 2 e of Naam 5.1 lid 2 e	tel. 5.1 lid 2 e tel. tel. tel.	
Eerder besluit en datum IG-team	8 juli 2020: "Het IG-team stemt in met het ontwikkelen van een Programma Chemische stoffen, op basis van de Verkenning risicogericht toezicht chemische stoffen. Daarbij aandacht voor afbakenen rol, taak en scope."		
Interne afstemming Naam, afdeling, advies	POA en NLW hebben initiatief genomen tot deze notitie op grond van het in het Topic Team PFaS verkregen input van afdelingshoofden/teamleiders van POA, VLS, TKGSO, TM, TPI, JZ en de programma's Afval circulair en Bodem.		
	5.1 lid 2 e Programma Management Datum akkoord 5.1 lid 2 e		18-08-2021
	Datum ADVIES ADVIES: Er is nu geen financiële ruimte. Advies is de besluitvorming over de financiering mee te nemen in de besluitvorming over de jaarplannen 2022 van PGM en SenO. 5.1 lid 2 e		07-09-2021
	Datum akkoord		25-08-2021
Ter info/ advies/ instemming OR	Wet/niet , voorafgaand aan IG-team Wet/niet , na behandeling IG-team		

**Externe input/
afstemming**

Door NLW zijn gesprekken gevoerd met de relevante beleidsdirecties om een beeld bij de recente en te verwachten ontwikkelingen te krijgen (DGMI/OenM, DGMI/DLCE, DGWB/WKB, DGWB/WOM).

**Financiële en/of
personele gevolgen**

Voor de gewenste programmamanager, secretaris en ondersteuner is geen dekking gevonden. Aanvullende financiering is nodig. Gelet op de urgentie rondom chemische stoffen (o.a. Pfas) en de hoge score in de nieuwe IBRA op dit thema, adviseren we het IGT tot uitbreiding te besluiten tijdens de eerstvolgende VGR-bespreking. Uitbreiding van de staande toezicht organisatie op chemische stoffen zal waarschijnlijk nodig zijn in de uitvoeringsfase van het programma. Hiervoor worden in de programmaontwikkeling voorstellen ontwikkeld.

Toelichting

Ontwikkelingen en achtergrond

Op 4 juni jl. publiceerde het RIVM drie rapporten¹ en twee rapportages over PFAS-waarden bij volkstuincomplexen.² Directe aanleiding voor deze rapporten is een in september 2020 gepubliceerde opinie van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) over de risico's van PFAS, waarin grenswaarden worden aanbevolen. Uit de rapporten blijkt dat deze aanbevolen (maar juridisch niet verankerde) grenswaarden worden overschreden. Dit betekent dat er op de lange termijn kans is op schade voor de volksgezondheid. Concreet werkt IenW op korte termijn aan herzien van het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond.

Ook Europees is er aandacht voor (nieuwe) chemische stoffen, breder dan PFAS.³ DGMI en DGWB werken aan een Integrale Beleidsaanpak (zeer zorgwekkende) Stoffen (IBAS)/opkomende stoffen. Dit najaar start het Projectenbureau IenW met de uitwerking van normen, het ontwikkelen van een methodiek voor opkomende stoffen, het voorbereiden van wetgeving door het 'verbinden van compartimenten' en de rol van toezicht in het stelsel. Hoewel nu nog in de beginfase, geven de beleidsdirecties aan dat hier gezien de maatschappelijke en politieke aandacht snel stappen in worden gezet. De relevantie en urgentie van dit dossier werd op 29 juni jl. door DGWB in het IG-DG overleg onderstreept.

Vorig jaar is de verkenning "risico gericht toezicht chemische stoffen" voorgelegd aan het IG-team. Het IG-team stemde ermee in om hierop een programma te ontwikkelen. De ontwikkeling van dit programma is niet gestart omdat er geen programmamanager beschikbaar was en er nog geen concrete vraagstukken op tafel lagen die binnen het programma aangepakt moesten worden. Daarom is begonnen met een project tot verbetering van de informatiepositie ten aanzien van chemische stoffen zoals eerste stap voorgesteld in de verkenning. POA brengt in dit project met het toezichtteam Chemische Risico's, en de afdelingen Analyse, Databronnen, WABO advies en mogelijk het ID lab, voor drie indicatieve stoffen de ketens van productie tot afval in beeld. Het betreft de fysieke keten met de specifieke bedrijven en de administratieve keten en de wettelijke verplichtingen voor de bedrijven in de keten. Verbetering van de informatiepositie (door uitvoering van het projectplan) en de intensievere samenwerking met ISZW en NVWA wordt gesteund door het team Chemische Risico's. Voor de nodige specialistische kennis en toegang tot databases zal binnenkort een opdracht aan het RIVM worden verstrekt.

Rol ILT

PFAS en andere chemische stoffen die in het milieu circuleren, zijn een Europees en zelfs mondiaal probleem. Dit raakt aan de vergunningverlening en toezichtstaak voor bodem en drinkwater van de ILT en aan de rol als vergunningverlener en toezichthouder voor REACH en EVOA, en de meer algemene toezichtstaak op afvalverwerking. Ook kan de ILT mogelijk invloed uitoefenen op het vrijkomen van PFAS middels de advisering over WABO vergunningen.

¹ a) PFAS in Products and Waste Streams in The Netherlands, b) Biotanorm voor PFAS in vis volgens de methodiek van de Kaderrichtlijn water en c) Analyse bijdrage drinkwater en voedsel aan blootstelling EFSA-4 PFAS in Nederland en advies drinkwaterrichtwaarde – zie: Kamerstukken 28 089 en 26 991, nr. 190.

² In Helmond en Dordrecht rondom Chemours/Dupont.

³ Strategie voor duurzame chemische stoffen: Op weg naar een gifvrij milieu - COM(2020) 667 final

Uit een eerste interne rondgang blijkt dat de ILT het PFAS-dossier sectoraal benadert. Dit zal zonder programma ook het geval zijn bij voor de ILT nog onbekende of niet-genormeerde stoffen terwijl, de ILT zowel voor- als achterin de keten een duidelijke rol heeft.

Een Programma chemische risico's zal de vereiste integrale benadering verzorgen en sluit aan bij de stappen die IenW zet door compartimenten te verbinden. Door middel van signalen kan de ILT de betrokken beleidsdirecties voorzien van de nodige praktijkkennis om te komen tot meetbare en handhaafbare normen voor PFAS, zeer zorgwekkende en opkomende chemische stoffen. Met een programma kan de ILT hier een proactieve rol in aannemen. Waar nodig zou het programma initiatief kunnen nemen tot onderzoek of interveniëren.

Nu vraagt de PFAS problematiek en de gevoelde noodzaak van een integrale aanpak van zeer zorgwekkende stoffen en opkomende stoffen om een programmamanager die leiding geeft aan de programma ontwikkeling, een veelheid aan interne en externe taken kan aansturen en als gezicht namens ILT kan optreden. Binnen de huidige formatieve mogelijkheden en het lopende portfolio van programma's is er geen programmamanager vrij.

Voorstel

Gelet op het bovenstaande is de vraag naar een Programma chemische risico's actueel en door PFAS ook urgent. Wij stellen het volgende voor:

1. *Met voorrang een programma ontwikkelen onder leiding van een programma manager.*
2. *Het IG-team wordt verzocht middelen beschikbaar te stellen voor additionele formatie Programmamanagement (1 fte S14). Het vrijmaken van capaciteit binnen programmamanagement kan alleen door andere programma's te stoppen. Dat is niet gewenst en daarom wordt gevraagd extra capaciteit toe te voegen. De budgettaire verwerking voor 2021 zal worden meegenomen bij de eerst volgende VGR. Het effect voor 2022 zal worden opgenomen in de jaarplanafstemming.*

Gelet op benodigde competenties voor de functie van programmamanager is er tot op heden geen programmamanager beschikbaar. Dekking voor de vereiste extra inzet is niet gevonden. De flexpool zit voornamelijk over de max van het budget, en ook binnen services en ondersteuning zijn deze middelen niet voorhanden en is de capaciteit niet vrij te spelen.

Gelet op de urgentie rondom chemische stoffen (o.a. Pfas) en de hoge score in de nieuwe IBRA op dit thema, adviseren we het IGT tot uitbreiding te besluiten tijdens de eerstvolgende VGR-bespreking.

FUNCTIE/ROL	2021	2022	2023	2024	2025
PROGRAMMAMANAGER	25	150	150	150	150
PROGRAMMASECRETARIS	33	99	99	50	50
PROGRAMMAONDERSTEUNER	23	71	36	36	36
TOTAAL €(X1000)	81	320	285	236	236

Na een initiële opstart en ontwikkelingsfase kan de inzet van de secretaris en ondersteuner naar verwachting gehalveerd worden.

Ten aanzien van de overige collega's voor de ontwikkelingsfase gaan we er vanuit dat die door de staande organisatie geleverd kunnen worden. Voor de uitvoeringsfase van het programma worden knelpunten in de capaciteit van de staande organisatie voorzien. Het plan van aanpak voor de programmaontwikkeling en het programmaplan zal dit verder in beeld brengen en hiervoor voorstellen doen.

Wij stellen voor om in het programma vier sporen onder te brengen:

- 1) Intern en extern (met DGMI, ISZW, NVWA, RIVM en Douane) overleg en afstemming over chemische stoffen, informatie en aanpak.
- 2) Het via kennis en signalen bijdragen aan veranderende (Europese) regelgeving en nieuwe beleidsontwikkelingen.
- 3) De ILT aanpak PFAS;
- 4) De ingezette verbetering van de informatiepositie en initiatief tot de concrete aanpak van gebleken risico's of knelpunten;

Integrale benadering van chemische stoffen

Het programma chemische stoffen zal een integraal overzicht ontwikkelen en van daaruit input geven aan beleid (signaleren) en ILT toezicht (chemische risico's, afval, bodem, water). Ter aanvulling of ondersteuning zal het programma zelf projecten ontwikkelen en uitvoeren.

De 5.1 lid 2 e zal samen met de 5.1 lid 2 e het programma in lijn met het bovenstaande ontwikkelen en voorstellen doen voor de organisatie en personele invulling.

PFAS wordt als prioritair onderwerp in dit programma opgenomen en uitgewerkt in concrete acties met het oog op de korte termijn.

De meerwaarde van het programma ontstaat door samenwerking. Intern worden de volgende teams/afdelingen betrokken: Chemische Risico's, Vervoer chemische stoffen, Afval, Bodem, Wabo advisering, Producten/CE markering, SPeK, Bronnen, Analyse, Netwerken, Communicatie en POA. Daarnaast zal er afstemming en overleg zijn met RIVM, NVWA, ISZW en natuurlijk de relevante beleidsdirecties

Het team Chemische Risico's beschikt over veel deskundigheid op het gebied van chemische stoffen, de regelgeving en de internationale samenwerking op het gebied van chemische stoffen. Ook voelt het team dat verdieping van de interne en externe samenwerking op het gebied van chemische stoffen noodzakelijk is. Een programma op de vier hiervoor genoemde punten kan een belangrijke bijdrage zijn aan de effectiviteit van het toezicht. Wel zal het programma additioneel moeten zijn aan het team Chemische Risico's. Het team heeft de huidige capaciteit nodig voor het uitvoeren van regulier toezicht.

5.1 lid 2 e heeft aangegeven vanuit IenP voor dit dossier in de ontwikkelfase van nieuw beleid in contact te willen zijn met beleidsdirecties. Dit kan bijdragen aan de strategisch adviezen en strategische informatieproducten van 5.1 lid 2 e. 5.1 lid 2 e zal hierin faciliteren.

De benodigde capaciteit voor het ontwikkelen van het programma is beschikbaar bij 5.1 lid 2 e met bijdragen van 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e.

Is het IGT akkoord met voorgestelde aanpak?

<titel van het programma x>

<Onderdeel van het MJP 2020 -2024 update 202#>

Opdracht tot uitwerken programma

Basisgegevens

Contactpersonen

	Naam	E-mail
Opdrachtgever	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>

Versiebeheer

Versie	Datum	Afstemming	Wijzigingen	Status
C0.1	<invullen>	<invullen>	<invullen>	<invullen>
C0.2	<invullen>	<invullen>	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>	<invullen>	<invullen>

Documenten in relatie tot dit plan

Document	Auteur	Relevantie
Vb. programmaplan	<invullen>	<invullen>
Vb. afdelingsplan	<invullen>	<invullen>
...	<invullen>	<invullen>

1. Aanleiding

1.1 Achtergrond en probleemstelling

De grote toezichtprogramma's van ILT komen voort uit het MJP, of afgeleide producten daarvan en volgen altijd op een verkenningsfase door de afdeling POA. Wat kun je daar van overnemen? Is het IG-team besluit nog waardevol voor deze paragraaf? Indien niet voortkomend uit MJP of verkenning, wat is dan de aanleiding? Wat is het probleem?

Verken met de opdrachtgever of er meer uitgezocht moet worden rondom het probleem of de achtergronden van het probleem. Kan POA-adviseur daar meer over vertellen.

Heeft de opdrachtgever een eerste indicatie van de omvang van het probleem, de schade a.g.v. niet functioneren volgens de bedoeling van de wetgever? Als er beoogde interventies richting onder toezichtgestelden zijn:

- Om hoeveel potentiële niet nalevers zou het kunnen gaan?
- Wat is onze informatiepositie ten aanzien van die doelgroep in termen goed, voldoende, matig, niet?

1.2 Doelstelling(en)

Aan welke doelstellingen gaat dit programma bijdragen? Zijn er daarnaast voor dit programma nog specifieke doelstellingen?

2. Resultaat: te bereiken doelen

Wat gaat dit programma het liefst voor doelen realiseren? Wat hebben we bereikt als het programma af is?

2.1 Afbakening

Eventueel ook als het nodig is: wat gaat het programma niet bereiken? Hoe wil de opdrachtgever de scope beperken?

3. Randvoorwaarden

Welke eisen en verwachtingen heeft de opdrachtgever? Randvoorwaarden zijn alle aspecten waaraan een project gehouden is binnen de ILT. Dit zijn de aspecten waaraan ook de opdrachtgever niet ontkomt. Denk bij ILT bijvoorbeeld aan ons KMS, waarin programmatisch creëren als onze programma en projectmanagement systematiek is vastgelegd. Maar ook aan ons toezichtbeleid, sanctiebeleid (NHS), wet- en regelgeving, eventuele afspraken rondom omgaan met de branche, afspraken rondom registratie van onze bevindingen etc.

4. Tijdpad

Wanneer moet het resultaat (het uitgewerkte programmaplan) er zijn? Hoe is rekening gehouden met de verschillende fasen van het traject? Wanneer moet de opdracht rond zijn? Wanneer het programma gedefinieerd? En daarna, wat zou de looptijd kunnen zijn? Wanneer zou dan de evaluatie van het programma gereed moeten zijn? Zijn er eventuele wachttijden i.v.m. proces in het programma?

Fase	Resultaten	Datum gereed
Verkenning	Programmaopdracht akkoord	
Definiëren	Programmaplan akkoord	
Realiseren	Bepaalde subdoelen eerst Secundaire doelen	
Afsluitingen	Programma-evaluatie	

5. Team

Met welke collega's ga je het programma uitvoeren? Wie zijn beschikbaar om het programma met jou vorm te geven (definitiefase)? En wie komen er in de realisatiefase nog bij? Moet je daar nog een voorstel voor doen of is het al samengesteld? Met welke afdelingshoofden en/of teamleiders krijg je te maken?

Functie / organisatie-eenheid	Rol	Kennis, ervaring, vaardigheden en competenties
Team #	programmamanager	
POA	programmaontwikkeladviseur	Kennis van de redeneerlijnen vanuit het programmaplan, waarvoor was het project beoogd en hoe welke richting in te vullen
Analyse	BusCon	Overzicht over de informatiepositie, informatiemakelaar voor verdere vragen
Team #	programmamedewerker	
Programmateam	divers	In het programmateam bevinden zich meerdere specialisten die via de projectleider gevraagd kunnen worden specifiek op onderdelen van dit project of programma een bijdrage te leveren (JZ, Com, Netwerken etc.)

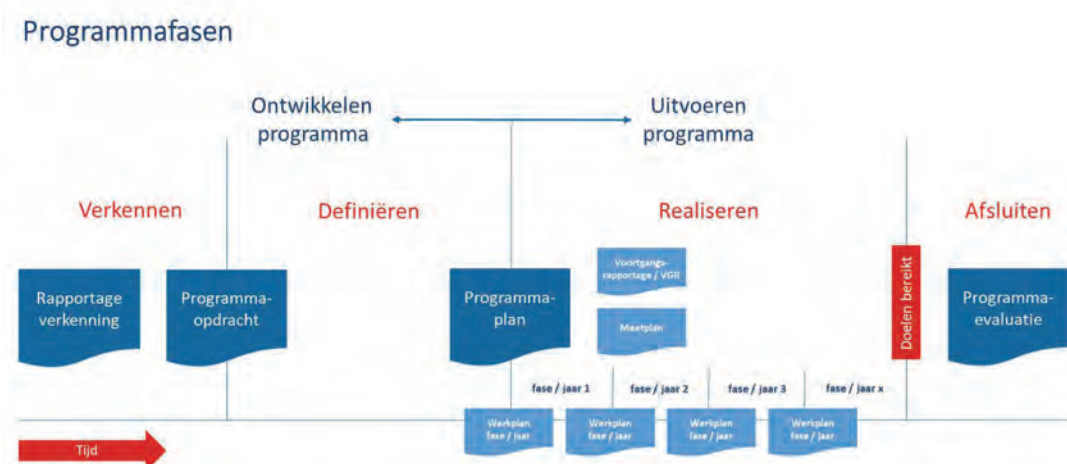
6. Risico's of faalfactoren

Welke risico's of faalfactoren ziet de opdrachtgever voor de doorgang en voortgang van dit programma? Is er bijvoorbeeld nog geen akkoord op het programmatbudget? Moet er eerst nog overlegd worden met externe partijen? En checkvraag: waar maakt de opdrachtgever zich de meeste zorgen over?

Risico's of faalfactoren	Oplossing, maatregel, actie

7. Afhankelijkheden

Met welke dingen uit de context van het project moet je rekening houden? Moet een ander project eerst af zijn? Mag je niet eerder starten dan ...?

5.1 lid 2 e

- ILT

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: vrijdag 29 april 2022 17:12
Aan: 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e -
 ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e
 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e
 - ILT
Onderwerp: Ter info: Beantwoording ILT journalistieke vragen iz afvalstromen Chemours

Dag collega's,

Ter informatie, bijgaand de door 5.1 lid 2 e geaccordeerde beantwoording die ik zojuist heb gemaïld naar 5.1 lid 2 e
 Nogmaals dank voor jullie hulp en input. Alvast een fijn weekend gewenst.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

.....
 Directie Communicatie

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
 Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

.....
M: 5.1 lid 2 e
E: 5.1 lid 2 e @ilent.nl
 Werkdagen: ma t/m do
www.ilent.nl
www.rijksoverheid.nl

Van: Persvoorlichting ILT
Verzonden: vrijdag 29 april 2022 17:05
Aan: 5.1 lid 2 e
CC: Persvoorlichting ILT
Onderwerp: Beantwoording ILT journalistieke vragen iz afvalstromen Chemours

Dag 5.1 lid 2 e ,

In verband met de meivakantie en Koningsdag liet ons antwoord langer op zich wachten. Bijgaand de beantwoording van jouw vragen. Hopende je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, wens ik je alvast een prettig weekend.

Vraag: Welke vergunningen heeft Chemours momenteel voor export van afval van PFAS/GenX-stoffen/FRD naar het buitenland en kunt u die met mij delen?

Antwoord: Chemours moet voor het afvoeren van afval naar het buitenland altijd een EVOA-vergunning aanvragen (ook wel een kennisgeving). Een EVOA-vergunning heeft een looptijd van één jaar, waarbij elk export op die vergunning moet worden gemeld bij ILT. Op dit moment heeft Chemours 19 vergunningen.

Meer informatie over de internationale afvalwetgeving is te vinden op <https://www.ilent.nl/onderwerpen/afvaltransport-evoa/wet--en-regelgeving/internationale-afvalwetgeving>.

Vraag: In een onderzoek van 2019 staat data over afvaalexport van 2018 en Q1 2019 naar Indaver Antwerpen. Heeft u ook meer recente data van tussen 2019 en nu? En kunt u die met mij delen?

Antwoord: Er zijn geen actuele cijfers over de periode 2019 tot en met nu. Dat heeft twee redenen. De eerste is dat de twee onderzoeken die de ILT heeft gedaan op verzoek van de Tweede Kamer / Staatssecretaris, een

eenmalig karakter hadden. Het rapport bevat vooral aanbevelingen voor de binnenlandse afvalketen. Dit valt niet onder de bevoegdheid van de ILT. De ILT zag geen reden om na deze twee onderzoeken een vervolgonderzoek te starten.

De ILT is wel verantwoordelijk voor de export van afvalstoffen en geeft daarvoor EVOA-vergunningen af. In dit kader heeft de ILT in het voorjaar van 2020 Chemours een last onder dwangsom (LOD) opgelegd naar aanleiding van een eerder [geconstateerde EVOA-overtreding](#). Hierbij had Chemours een partij GenX-houdend afval afgevoerd naar België op basis van een onjuiste EVOA-vergunning. De LOD verplicht Chemours om geen afvalstoffen meer over te brengen op een algemene kennisgeving indien deze afvalstoffen niet voldoen aan de samenstellingsgegevens behorende bij deze algemene kennisgeving.

In het najaar 2020 heeft een herinspectie plaatsgevonden waarbij de ILT samen met DCMR heeft gekeken of Chemours invulling heeft gegeven aan de eisen uit de LOD. De uitkomst van de inspectie was dat Chemours aan de eisen uit de LOD heeft voldaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze Chemours de ontvangers van haar afvalstoffen informeert over de aanwezigheid van PFAS. Ook is in het kader van de herinspectie naar uitgaande stromen gekeken. Uit de herinspectie zijn geen bevindingen gekomen die een diepgaander onderzoek rechtvaardigden.

Vraag: In datzelfde onderzoek staat ook data over export tussen 2014 en 2018 naar de Verenigde Staten. Heeft u daar ook meer recente data van, tussen 2019 en nu? En kunt u die met mij delen?

Antwoord: Na die tijd is er nog een keer een EVOA-vergunning voor export naar de VS aangevraagd bij de ILT. Deze is toentertijd niet verleend omdat het land van ontvangst geen toestemming gaf. Chemours heeft daarna geen vergunning meer aangevraagd voor export naar de VS. De ILT beschikt op dat vlak dus niet over data tussen 2019 en nu.

Vraag: Het onderzoek van 2019 (en het [samenvattende persbericht](#)) had vrij stevige conclusies over de afvalverwerking van Chemours binnen Nederland. Is de ILT van mening dat die conclusies nog steeds stand houden, of is de situatie inmiddels veranderd? Is er iets gedaan met deze conclusies?

Antwoord: Het beleidsdepartement van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (DGMI) is verder aan de slag gegaan met de aanbevelingen. Zo is er op internationaal vlak aandacht gevraagd voor FRD en de classificatie ervan als ZZS (SVHC - substance of very high concern). Dat loopt nog steeds. Ook op nationaal vlak is er aandacht voor gevraagd. De opvolging hiervan valt echter buiten de bevoegdheid van de ILT. Voor verdere vragen daarover moet ik u doorverwijzen naar het beleidsdepartement. Zie ook de [brief aan de Tweede Kamer](#) (d.d. 25 september 2019) waarin de toenmalige Staatssecretaris aangaf wat deze ging doen met de aanbevelingen van de ILT.

Over het algemeen is de ILT van mening dat de aandacht voor ZZS nog verder moet toenemen. De ILT stimuleert dit o.a. door bij de WABO-advisering op omgevings- en milieuvergunningen actief te adviseren op het gebruik van de best beschikbare technieken en heeft zelf een richtlijn opgezet om aandacht te vragen voor PFAS in het algemeen (FRD is een PFAS) – zie ook <https://www.ilent.nl/onderwerpen/afvaltransport-evoa/tijdelijke-uitvoeringslijn-pfas-en-evoa>.

Informatie over de adviezen en zienswijzen over Chemours zijn te vinden op de [website](#) van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

.....
Directie Communicatie

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

.....
M 5.1 lid 2 e

E: 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](mailto:ilent@ilent.nl)

Werkdagen: ma t/m do

www.ilent.nl

www.rijksoverheid.nl

Van: 5.1 lid 2 e

Verzonden: vrijdag 29 april 2022 10:03

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT; Persvoorlichting ILT
Onderwerp: RE: Journalistieke vragen Chemours

Beste mevrouw 5.1 lid 2 e

Vorige week nam ik contact op met uw collega 5.1 lid 2 e (cc) met een aantal vragen. Is het al mogelijk om een antwoord te geven? Hartelijk bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e

Freelance investigative journalist / onderzoeksjournalist
[The Investigative Desk](#)

----- Original Message -----

On Friday, April 22nd, 2022 at 7:22 AM, 5.1 lid 2 e ILT wrote:

Dag 5.1 lid 2 e

Dank voor je mail. Gisteren was ik de gehele middag in gesprek met nieuwe collega's, vandaar het verzoek om jouw vragen naar me te mailen.

Inmiddels staan de vragen intern ILT uit. Mijn collega 5.1 lid 2 e (cc) zal uiteindelijk -hopelijk volgende week- een reactie geven. Ik ben namelijk met verlof tot 9 mei.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

.....
Directie Communicatie

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijstraat 8 | 2515XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

M 5.1 lid 2 e

E 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](mailto:5.1 lid 2 e@ilent.nl)
www.rijksoverheid.nl

Van: 5.1 lid 2 e

Verzonden: donderdag 21 april 2022 14:58

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT

Onderwerp: Journalistieke vragen Chemours

Beste mevrouw 5.1 lid 2 e

Zojuist sprak ik u even aan de telefoon, ik ben journalist en heb een paar vragen over de afvalstromen van Chemours in Dordrecht. U was even druk, dus ik zou de vragen even mailen. Bij dezen:

- Welke vergunningen heeft Chemours momenteel voor export van afval van PFAS/GenX-stoffen/FRD naar het buitenland en kunt u die met mij delen?
- In [een onderzoek van 2019](#) staat data over afvalexport van 2018 en Q1 2019 naar Indaver Antwerpen. Heeft u ook meer recente data van tussen 2019 en nu? En kunt u die met mij delen?
- In datzelfde onderzoek staat ook data over export tussen 2014 en 2018 naar de Verenigde Staten. Heeft u daar ook meer recente data van, tussen 2019 en nu? En kunt u die met mij delen?

- Het onderzoek van 2019 (en het [samenvattende persbericht](#)) had vrij stevige conclusies over de afvalverwerking van Chemours binnen Nederland. Is de ILT van mening dat die conclusies nog steeds stand houden, of is de situatie inmiddels veranderd? Is er iets gedaan met deze conclusies?

Ik begrijp uiteraard dat u het druk heeft. Maar is het mogelijk voor u om deze vragen voor 27 april te beantwoorden? Ik hoor het graag. Mocht u enige opheldering willen over mijn vragen, dan ben ik te bereiken op onderstaand telefoonnummer. Hartelijk dank.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e

Investigative journalist / onderzoeksjournalist

[The Investigative Desk](#)

5.1 lid 2 e

- ILT

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 11:23
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: FW: PFAS
Bijlagen: IJsberg.concept.jpg; FRD-ketenproces.concept.jpg; rapport Vervolgonderzoek afvalstromen Chemours versie 1406 GME DCMR WK highlights 1.pdf; Kamerbrief toezeggingen en motie ZZS in afval - kamerstuk 28089 nr.172.pdf

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 10:56
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT, 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: PFAS

Hoi 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e,

Hierbij enkele stukken uit het verleden die inzicht geven in de problematiek rondom ZZS, in ieder geval wat ILT in het verleden bevonden heeft. Heb enkele passages geel gearceerd. Bijgevoegd zijn nog enkele info-graphics die helder aangeven waar de essentie van het geconstateerde in het laatste ILT rapport op neer komen. Ik heb geen idee of er door de ILT wordt gehandhaafd op 'het Besluit Melden' zoals aangegeven in de Kamerbrief, het kan goed zijn van wel.

Ten tijde van het onderzoek wat PFAS een (p)ZZS (potentiele ZZS), in juni 2019 heeft ECHA besloten dat de stoffen die betrokken zijn bij de GenX-techniek 'Substances of Very High Concern' (SVHC) zijn. In Nederland is een SVHC een ZZS. Dat betekent dat er sprake is van gebruiksbepeningen die moeten zijn beschreven. Geconstateerd is dat de registratie indertijd niet geheel correct was.

Het zou goed zijn ernstig na te denken over het handelingsperspectief van de ILT en te kijken wat we (juridisch) kunnen en willen. Los van wet- en regelgeving, ook al zou deze formeel kloppen, kan het toch nooit de bedoeling zijn dat gezondheid nationaal vanuit één bedrijf wordt bedreigd en zou alles in het werk moeten worden gesteld om het verergeren van het probleem te voorkomen.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

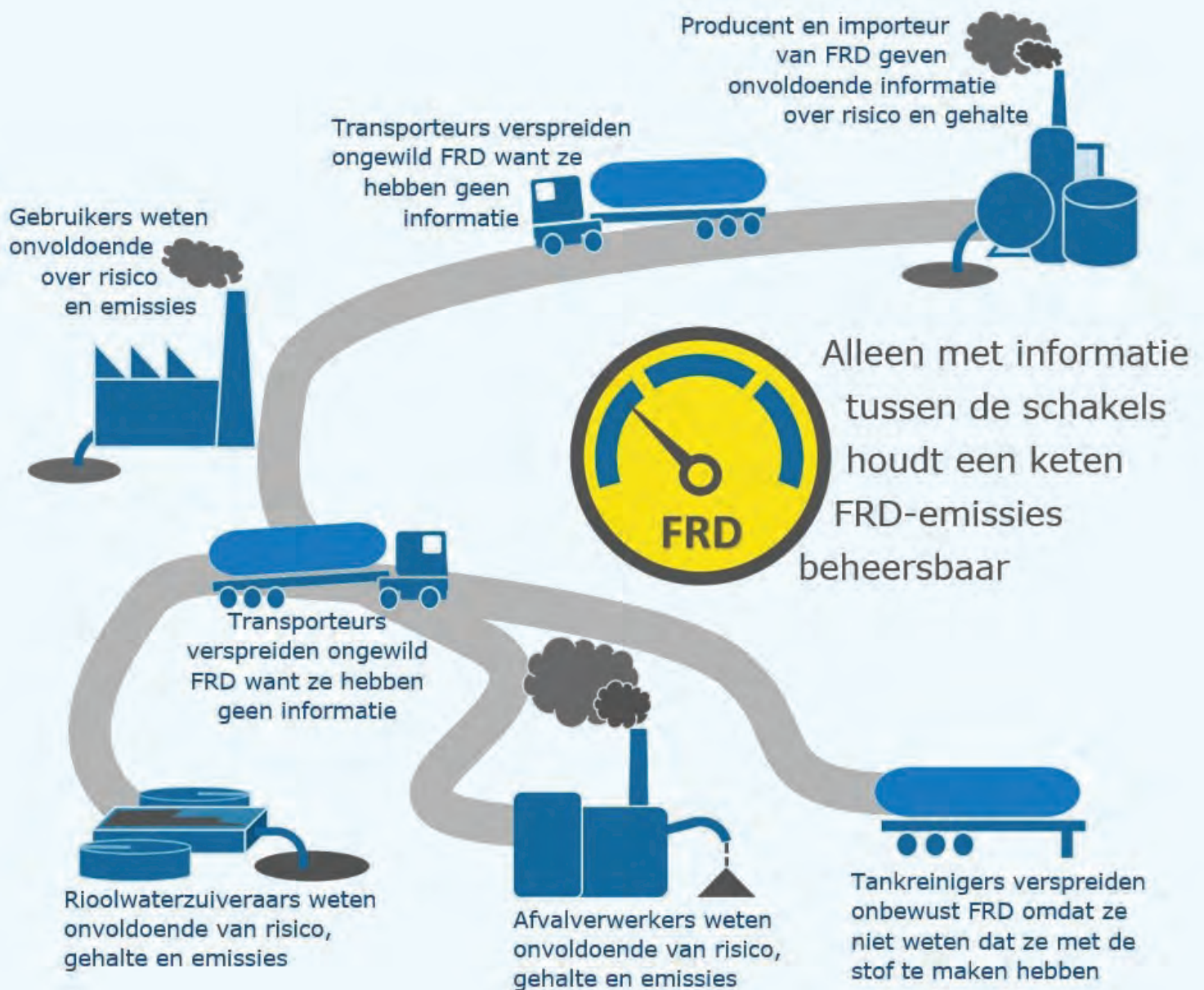
Enorm verschil tussen norm en informatieplicht
maakt dat groot deel *zeer zorgwekkende stof* FRD (GenX)
onzichtbaar en daarmee ongrijpbaar is

CONCEPT

er wordt gewerkt aan de definitieve vorm die voldoet aan rijkshuisstijl

Zonder informatie tussen de schakels blijft FRD onzichtbaar en weet niemand welke maatregelen tegen weglekken nodig zijn

5.1 lid 2 e

- ILT

Van: 5.1 lid 2 e ILT
Verzonden: donderdag 28 juli 2022 10:45
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e
 5.1 lid 2 e - DGMI
Onderwerp: RE: conceptpresentatie PFAS-afval
Bijlagen: Presentatie 23 augustus - 5.1 lid 2 e - FT 5.1 lid 2 e.pptx; Aanzet reactie
 5.1 lid 2 e - PFAS gesprek MS - 5.1 lid 2 e 5.1 lid 2 e - 5.1 lid .docx

Het hele setje voor straks, nu ook met een voorzet voor de Kamervraag:

Vraag 8

5.1 lid 2 onder i

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: woensdag 27 juli 2022 22:38
Aan: 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: conceptpresentatie PFAS-afval

Ha 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e,

Hierbij alvast wat extra slides mbt de EVOA, lees ze even door voor ons overleg morgen.
 Ook heb ik voor 5.1 lid 2 e nog even jouw uitgebreide stuk bijgevoegd 5.1 lid 2 e

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

.....
Afdeling Netwerk Leefomgeving en Wonen
Portefeuille Afval en Circulaire economie
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag
.....

M 5.1 lid 2 e

E 5.1 lid 2 e

[@ilent.nl](mailto:ilent.nl)

5.1 lid 2 e

- ILT

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: vrijdag 29 juli 2022 09:17
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: ACTIE VANDAAG Chemours/GenX
Bijlagen: Presentatie 23 augustus - DLCE + ILT -concept.pptx; Kamervragen SP over verlaging van de gezondheidsnorm GenX-lozing Chemours in Amerika - ILT VRAAG 8.docx; Factsheet EVOA – Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen.docx

Hoi 5.1 lid 2 e

Zou jij mee willen kijken, en na eventuele aanpassingen het setje dan vandaag naar de EVOA-collega's willen sturen voor een laatste controle? (laten we zeggen: maandag einde dag reactie).

Dan ook graag 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e meenemen, 5.1 lid 2 e cc. Je kunt aangeven dat DGMI alles nu verwerkt, en dat het dan nog voor een formeel akkoord bij ons terugkomt en laatste correcties dus mogelijk zijn.

Bijgevoegd:

- De presentatie voor de minister en staatssecretaris (dia's 12-18 over EVOA – 14, 15 en 17 over ons)
 - o Wij moeten nog met 5.1 lid 2 e bespreken wie namens de ILT aansluit. 5.1 lid 2 e gaf aan: voorkeur bewindspersonen is niet te veel management maar juist inhoud, max 2 per organisatie, liefst 1. Ik ben er die week niet, misschien leuk voor jou!
- De factsheet voor bij de presentatie (op basis van oude presentatie en Kamervraag, goed als jij nog even meekijkt)
- Het antwoord op Kamervraag 8 over zicht op GenX/Chemours en onderzoek uit 2019 (gemarkeerde deel voor ILT)

Tot zo,

5.1 lid 2 e

Factsheet EVOA – Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen

Bevoegdheden

- Provincie/Omgevingsdienst (voor Chemours: DCMR) → Omgevingsvergunningen
 - o Rol ILT: adviserend → **Wabo-advies** (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)
 - o Aandachtspunten: Emissies, externe veiligheid, best bestaande technieken (BBT)
 - Specifiek: stimuleren aandacht ZZS-en (Tijdelijke Uitvoeringslijn PFAS EVOA)
 - o Concreet: 2 zienswijzen voor GS Zuid-Holland over Chemours (sinds 2019)
- ILT → Vergunningverlener voor **internationale afvaloverbrenging** (EVOA)
 - o Omgevingsdiensten: Afvalverwerkingsinstallaties + binnenlands transport

Proces kennisgevingen (vergunningen internationaal afvaltransport)

- ILT voor Chemours = **Verzende autoriteit** → beoordelen **volledigheid aanvraag**
- België voor Chemours = **Ontvangende autoriteit** → beoordelen **doelmatige verwerking**
- Gezamenlijk akkoord → ja + ja = ja || nee + ja = nee
- >65% van internationaal afvaltransport (EVOA) van Chemours naar België (Indaver)
- Uitgangspunten EVOA: **toepassing uniform** en mag **interne markt niet tegenwerken**
 - o Sturingsmogelijkheden NL: **beperkt** zolang ontvangende autoriteit (BE) goedkeurt
 - Doelmatige verwerking in België volgens geldende vergunningen mogelijk
 - o **Weigeringsmogelijkheden BE** binnen EVOA: theoretisch mogelijk (geen precedent)
 - Nabijheid → gelijkwaardige of betere verwerking dichterbij → niet in NL
 - Verwerkingscriteria → voldoen → meerdere vergunningen nog geldig (16)
 - Conflicterende nationale regelgeving → niet aan de orde → sluiten Indaver
 - Weigeren gevaarlijk afval (Verdrag van Bazel) → kan, maar dan alles (uniform)

Recente acties ILT

- 2018 en 2019: **ILT-onderzoek** naar verwerking afvalstromen Chemours
 - o Conclusies ILT: onvoldoende zicht in keten op verspreiding FRD-stoffen (GenX)
 - Aanwezigheid stoffen meet keten niet
 - Onbekend of stoffen in afval voorkomen
 - Delen informatie is niet verplicht (<0,1%)
 - o Gevolgen ILT: ook **beperkt zicht op GenX** → conclusie nog altijd actueel
 - Voor internationaal transport steeds beter (specifiek Chemours ook → DCMR)
 - Binnenlands transport beperkt (29 Omgevingsdiensten → Van Aartsen)
- Vervolgactie ILT 2020 : Last Onder Dwangsom Chemours
 - o Doel: juiste vergunningen en begeleiding afvalstoffen → was voor EVOA onvoldoende
 - o Resultaat: Najaar 2020 herinspectie met DCMR → Chemours voldoet aan eisen LOD
 - o Status: **diepgaander onderzoek door ILT bij Chemours niet gerechtvaardigd**

Vervolg

- Najaar 2022: ILT start Programma Chemische Stoffen en Programma Circulaire Economie
 - o Doel: meer inzicht in keten en grip op Zeer Zorgwekkende Stoffen in afvalketen

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: dinsdag 2 augustus 2022 09:51
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: RE: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Hoi 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e,
 Bedankt voor jullie opmerkingen, die heb ik verwerkt.
 Nog een inhoudelijke vraag: hebben wij zicht op of de hoeveelheid PFAS-verdacht/PFAS-houdend afval van Chemours is afgenomen? Uit de kennisgevingen haal ik deze informatie niet – qua orde van grootte lijkt het vergelijkbaar met een paar jaar geleden. Maar misschien is de hoeveelheid van PFAS binnen het afval wel afgenomen.
 Weten jullie meer? Of is dit nou juist het punt van de rapporten uit 2018 en 2019, dat de keten dit niet (hoeft) bijhouden?

Groeten,
 5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: maandag 1 augustus 2022 11:13
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: RE: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Goedemorgen 5.1 lid 2 e,
 5.1 lid 2 e en ik hebben een tweetal opmerkingen/aanvullingen, zie onderstaand:

5.1 lid 2 onder l

Groet 5.1 lid 2 e
Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILent.nl>

Verzonden: vrijdag 29 juli 2022 11:58
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>
CC: 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ILent.nl>

Onderwerp: FW: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Ha 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e,
 Op basis van jullie input (onderstaande ook nog de input van 5.1 lid 2 e) hebben 5.1 lid 2 e en ik bijgevoegde factsheet en presentatie (deze wordt nog verder aangevuld door de betrokken beleidsdirecties) gemaakt. Zouden jullie deze uiterlijk maandag einde van de dag kunnen controleren op feitelijke onjuistheden?
 Tot slot zou het fijn zijn als jullie even mee kunnen kijken naar de conceptantwoorden van de Kamervragen (zie ook bijlage).
 Mocht je hier nog vragen over hebben, bel gerust!

Vr. gr.
 5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>
Verzonden: woensdag 27 juli 2022 18:32

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Hallo 5.1 lid 2 e

Hierbij wat algemene/EVOA beschouwingen. De Vlaamse minister heeft gedreigd te stoppen met PFAS-houdend afval te ontvangen. Ik weet niet op welke grond hij meent dit te kunnen doen. Maar het uitgangspunt van de EVOA is natuurlijk net als bij bijvoorbeeld het vrije verkeer van goederen en diensten dat een lidstaat/Minister de uniforme toepassing van een verordening als de EVOA en de goede werking van de interne markt niet kan/mag tegenwerken. De betrokken afvalstoffen worden omwille van de efficiëntie en transparantie via vastgesteld procedures in een verordening (de kennisgevingen) verwerkt door de bevoegde autoriteiten. Dat betekent dat het toetsingskader en wanneer geen afvalstoffen worden overgebracht of onder welke voorwaarden in de EVOA is vastgelegd.

Het betreft hier een verwijderingshandeling een D10 handeling, verbranding op het land van gevaarlijke afvalstoffen. Het 'EVOA-traject' omvat dus de overbrenging van Dordrecht tot en met de verbranding bij Indaver in Antwerpen. Daarvoor wordt(en) kennisgeving(en) afgegeven. Daar stemmen beide autoriteiten (verzending en ontvangst) in tenzij zij bezwaar maken tegen een overbrenging van voor verwijdering bestemde afvalstoffen (art. 11 EVOA).

Artikel 11 kent een expliciet aantal aangegeven bezwaargronden tegen een geplande/voorgenomen overbrenging . Deze gronden hebben onder andere betrekking dat de geplande overbrenging of de geplande verwijdering is niet in overeenstemming met maatregelen die op communautair en nationaal niveau zijn genomen om de beginselen van nabijheid, voorrang voor nuttige toepassing en zelfverzorging of de geplande overbrenging of de geplande verwijdering is. Of wat handelingen in het bezwaren makende land betreft, niet in overeenstemming met nationale wetgeving inzake milieubescherming, openbare orde, openbare veiligheid of bescherming van de gezondheid; of de de kennisgever of de ontvanger werd eerder veroordeeld voor illegale overbrenging of voor een andere onwettige handeling in verband met de bescherming van het milieu of de kennisgever of de inrichting hebben bij vorige transport. Er kan ook bezwaar gemaakt i.v.m. internationale afspraken of geografische omstandigheden .

Deze lijken mij geen hout te snijden, MAAR er is ook een weigeringsgrond artikel 11 lid 1 onder e van de EVOA en daar doelt/hint de Vlaamse Minister wellicht op :

de lidstaat wenst gebruik te maken van zijn recht om uit hoofde van artikel 4, lid 1, van het Verdrag van Bazel de invoer van gevaarlijke afvalstoffen of van afvalstoffen die zijn opgenomen in bijlage II ^{5.1 lid} : *huishoudelijk afvalstoffen*) van het Verdrag van Bazel te verbieden;

Artikel 4. Algemene verplichtingen

• 1

- o a)Partijen die hun recht uitoefenen de invoer van gevaarlijke afvalstoffen of andere afvalstoffen voor verwijdering te verbieden, delen de andere Partijen hun besluit mee ingevolge artikel 13.
- o b)Partijen verbieden of onthouden hun toestemming voor de uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen naar de Partijen die de invoer van deze afvalstoffen hebben verboden, wanneer zij hiervan mededeling hebben ontvangen ingevolge letter (a) van dit lid.
- o c)Partijen verbieden of onthouden hun toestemming voor de uitvoer van gevaarlijke afvalstoffen en andere afvalstoffen indien de Staat van invoer niet schriftelijk instemt met die bepaalde invoer, ingeval die Staat van invoer de invoer van deze afvalstoffen niet heeft verboden.

Maar het betreft hier wel de overbrenging van afvalstoffen op basis van een reeds door beide staten goedgekeurde kennisgeving(en), waarop nu dus wordt 'tijdens de looptijd v/d kennisgeving op teruggekomen' door een lidstaat. Dat is merkwaardig, maar het is een weigeringsgrond die in het Verdrag van Bazel staat waarop de EVOA is gebaseerd. Kunnen partijen dus een dergelijk recht ten alle tijden uitoefenen? De tekst van het Verdrag van Bazel lijkt dit te onderschrijven. Maar een dergelijk bezwaar moet volgens de EVOA natuurlijk ingeroepen bij het indienen v/e kennisgeving niet later als reeds toegestemd is en de omstandigheden (samenstelling, verwerking, voorwaarden ed.) niet zijn veranderd/gewijzigd. Dan lijkt mij een dergelijk bezwaar niet succesvol. Maar de vraag houdt dus direct verband met de lozingsproblematiek, maar dat is een niet-EVOA aangelegenheid. Indaver loost verontreinigd

afvalwater, ongetwijfeld overeenkomstig de inrichtingsvergunning, dat dan weer richting Nederland stroomt. Dat is een 'waterprobleem' en geen 'EVOA probleem'.

Met groet

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 27 juli 2022 16:20

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>

Onderwerp: FW: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Ha 5.1 lid 2 e,

Hierbij de mailwisseling waar ik het over had.

Alvast ontzettend bedankt!

Vr. gr.

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT

Verzonden: woensdag 27 juli 2022 15:26

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>

Onderwerp: RE: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Hallo 5.1 lid 2 e

Het begrip PFAS-houdend afval is vrij breed. Voor PFAS stromen bestaan geen verwerkingsmogelijkheden in Nederland, bovendien is het zicht op de verwerking van PFAS houdend afval binnen NL zeer beperkt aangezien het gros van de Omgevingsvergunningen niet voorziet in acceptatiecriteria voor PFAS. denk bijv. aan slibstromen vanuit de industrie welke verwerkt worden bij slibverbranders.

PFAS houdende afvalstoffen afkomstig van Chemours gaan voor het allergrootste gedeelte naar Indaver te Antwerpen alwaar de afvalstoffen worden verbrand. De temperatuur in de trommels is gemiddeld tussen 950 en 1050 °C, maar steeds meer dan 850 °C. Van de draaitrommel gaat het naar de naverbrandingskamer, zodat de gevaarlijke afvalstoffen volledig uitbranden. De temperatuur van de naverbrandingskamer is gemiddeld 1050 °C, maar steeds meer dan 950 °C. Voor de FRD-houdende vloeistoffen die worden ingespoten, is overeenkomstig wetgeving en vergunning de verblijftijd minimaal 2 seconden bij een temperatuur van minimaal 950 °C in naverbrandingskamer.

Een gedeelte van de PFAS stromen kunnen worden gerecycled bij Chemours Company – Fayetteville, Verenigde Staten. De FRD-houdende afvalstof wordt bij de Chemours Company gemengd met geconcentreerd zwavelzuur, waarbij twee lagen ontstaan. De onderste laag met FRD wordt door destillatie verder opgewerkt en door toevoegen van ammoniak wordt weer een herbruikbare partij FRD 902 geproduceerd. Deze partij bestaat uit 30 % water en 70 % uit FRD 902. Het destillatie-residu wordt verbrand in de vergunde installatie in Cleanharbours, El Dorado in de Verenigde Staten. Dit bedrijf beschikt over twee draaitrommelovens met naverbranding voor verbranding van gevaarlijk afval op hoge temperatuur. De bovenste laag uit de destillatie is niet geschikt voor regeneratie en wordt samen met het destillatieresidu verbrand. Van het aangevoerde materiaal van Chemours uit Dordrecht wordt 45 % gerecycled en 55 % wordt verwijderd.

Bron: <https://www.ilent.nl/documenten/rapporten/2018/06/08/afvalstromen-van-chemours>

Een autoriteit zou stromen kunnen weigeren zodra de afvalstromen niet voldoen aan de acceptatie/verwerkingscriteria van de verwerker. In het geval van het aanbieden van afvalstromen aan een DTO komt het eigenlijk niet voor dat een DTO stromen weigert omdat de acceptatiecriteria/verwerkingscriteria zeer ruim zijn, je brengt afval pas naar een DTO als recycling niet tot de mogelijkheden behoort. Voor de doelmatige verwerking van afvalstoffen in Nederland wordt voorts i.h.k.v. de EVOA altijd om advies gevraagd aan het lokale bevoegde gezag. In het buitenland besluit de bevoegde autoriteit over de vraag of sprake is van een doelmatige verwerking van afvalstoffen. Zie ook Tijdelijke uitvoeringslijst PFAS en EVOA.

Op de vraag of een autoriteit los van de acceptatiecriteria in de milieuvergunning principieel een bepaalde afvalstroom mag weigeren in dit geval PFAS heb ik geen antwoord en deze vraag hoort denk meer thuis bij een beleidsjurist.

Voor wat betreft het overzicht van de uitvoerstromen van Chemours, zie:

<https://www.ilent.nl/onderwerpen/afvaltransport-evoa/documenten/publicaties/2022/07/20/evoa-kennisgevingen>

Als je onder het kopje producent Chemours aanvinkt heb je zicht op de uitvoer dossiers.

Groet 5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 27 juli 2022 15:12

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>

Onderwerp: RE: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Inmiddels wat extra informatie weten te vinden:

PFAS-Chemours presentatie:

In 2018/2019 zijn rapporten van de ILT gepresenteerd over afvalstromen van Chemours en de PFAS die daar in zit.

Sindsdien houdt Chemours beter bij wat er met hun afval gebeurt. Omdat NL niet over de juiste/genoeg verwerkingscapaciteit (draaitrommel-ovens) beschikt, gaat het PFAS afval over het algemeen naar andere landen. Vernietiging van het afval gebeurt onder andere in België, bij Indaver Antwerpen. Indaver heeft een (tijdelijke) vergunning gekregen voor het vernietigen van gevaarlijk afval op lage(re) temperaturen. Hierdoor wordt een deel van het PFAS vernietigd, maar niet genoeg (volgens de norm uit de Kaderrichtlijn Water waar Nederland in 2027 aan moet voldoen). Het restant PFAS wordt geloosd in het water en komt zo in Nederland terecht.

NL heeft vervolgens gezegd diplomatiek en juridisch te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om die vergunning tegen te gaan. Daarop heeft de Vlaamse minister heeft gedreigd te stoppen met PFAS-houdend afval te ontvangen. Nu is de vraag dus, wat zijn (EVOA technisch) de mogelijkheden van België om dit dreigement daadwerkelijk te verwezenlijken. Staat het een EU-lidstaat vrij om zomaar (PFAS-houdend) afval te weigeren?

In de bijlage staat een overzicht met de uitvoer van PFAS afvalstoffen van Chemours die DGMI van RWS heeft ontvangen. Klopt dit met jullie gegevens?

Groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT

Verzonden: woensdag 27 juli 2022 14:48

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>

Onderwerp: FW: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Urgentie: Hoog

Ha 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Hierbij alvast wat ik nu weet: Voor morgen moet ik een korte presentatie (paar slides) aanleveren over punt 4 uit de onderstaande mail.

Zouden jullie mij hierbij kunnen helpen? Het gaat vooral om algemene kennis/info over de EVOA en dan specifiek voor PFAS, zonder al te veel in details te treden. Wanneer kan een land wel/niet afval weigeren.

Ik ga nog even een rondje bellen bij beleid om te kijken of ze wat meer informatie voor ons hebben.

Zie ook bijlage voor de conceptpresentatie die beleid al heeft opgesteld.

Groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Verzonden: maandag 25 juli 2022 14:57

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Onderwerp: FW: Overlegje voorbereiding gesprek M & S - PFAS problematiek

Ha 5.1 lid 2 e

Hieronder de terugkoppeling die ik heb rondgestuurd aan collega's DLCE.

Zojuist had ik kort voorbereidend gesprekje met M&S. Vanwege IT problemen kon 5.1 lid 2 e er niet bij zijn. Hieronder kort wat gespreksaantekeningen zodat jullie ook op de hoogte zijn. Plan is volgende week vrijdag (uiterlijk) een presentatie af te hebben, met een factsheet. Deze gaan dan (vrijdag) lijn in. In lijn worden ook respectievelijke directies (O&M, DLCE, WOM) en ILT opgenomen.

Vier punten waarover min heeft aangegeven dat hij ze graag wilt bespreken:

1. De historie van de PFAS-problematiek rond Chemours (DGWB / DGMI)
2. De huidige stand van zaken over vergunningen, emissies (lucht en afvalwater) (DGWB / DGMI)
3. Afval en de afvalverwijdering van PFAS-houdend afval. Welke mogelijkheden zijn er of juist niet (DLCE)
4. Evoa. Wat kun je wel en niet als land doen om afval te weigeren (ILT / DLCE)

Aanleiding voor dit gesprek: vergunning Indaver, en waterlozingen met PFAS stoffen en de naleving van de Kaderrichtlijn Water.

Groetjes,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: donderdag 4 augustus 2022 15:10
Aan: 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e DGMI
CC: 5.1 lid 2 e - DGWB
Onderwerp: RE: 02. Kamerbrief beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika

Hoi 5.1 lid 2 e ,

Akkoord van onze IG, onder voorbehoud van twee hele kleine aanpassingen. Uitleg: 5.1 lid 2 onder i
 Zie bijgevoegd de tekstvoorstellen.

Groeten,
 5.1 lid 2 e

02. Kamerbrief
 Beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika.docx

Van: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 2 augustus 2022 15:40
Aan: 5.1 lid 2 e ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>, 5.1 lid 2 e DGMI
 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
CC: 5.1 lid 2 e - DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: 02. Kamerbrief beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika

<< Bestand: 02. Kamerbrief beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika.docx >>

Verwerkt.

Van: 5.1 lid 2 e - ILT < 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
Verzonden: dinsdag 2 augustus 2022 15:21
Aan: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI
 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
CC: 5.1 lid 2 e - DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: 02. Kamerbrief beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika

Hoi 5.1 lid 2 e

Bedankt. Net nog even met 5.1 lid 2 e overlegd over het onderstaande.

5.1 lid 2 onder i

5.1 lid 2 onder i

Kan jij hiermee overweg? Ik wacht toch nog even met voorleggen aan onze IG.

Groeten,

5.1 lid
2 e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1 lid 2 e DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 2 augustus 2022 14:50

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @lLenT.nl>; 5.1 lid 2 e DGMI
5.1 lid 2 e @minienw.nl>; 5.1 lid 2 e @pzh.nl>; 5.1 lid 2 e (BS)

<5.1 lid 2 e @rws.nl>

CC: 5.1 lid 2 e - DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Onderwerp: 02. Kamerbrief beantwoording Kamervragen SP over de gezondheidsnorm in Amerika

Dag allen,

Ik heb nog een redactieslag gedaan over de antwoorden. Bijgevoegd de meest recente versie, nu ook verwerkt met een aanbiedingsbrief.

Als jullie nog op- of aanmerkingen hebben dan hoor ik dat graag deze week.

Groet,

5.1 lid
2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: woensdag 17 augustus 2022 12:22
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: Stukken themasessie bewindspersonen
Bijlagen: 01 Nota.docx; 02 Presentatie Themasesie Chemours PFAS.pptx; 03 Factsheet PFAS bevoegdheden en EFSA.docx; Beslisnota IG - Akkoord beantwoording Kamervragen GenX.pdf

Hoi 5.1 lid 2 e

Zie bijgevoegd de drie stukken die met de bewindspersonen zijn gedeeld (genummerd), en onze interne nota en onderstaande mails als achtergrondinformatie.

Bij de EVOA-collega's heb ik nagevraagd of de LOD nog van kracht is (logische vraag van bewindspersonen), dat zit zo:

- De LOD uit 2020 betreft een last om herhaling van de overtreding te voorkomen.
- Er zijn geen overtredingen geconstateerd, dus ook geen dwangsommen verbeurd.
- De conclusie na herinspectie was dat verder onderzoek niet is gerechtvaardigd. (In gewone taal: alles op het vlak van EVOA was op dat moment ok, geen aanleiding voor vervolgacties.)
- Een LOD verloopt niet stilzwijgend. Op verzoek van een overtreder (Chemours) kan de last worden opgeheven indien de beschikking een jaar van kracht is geweest zonder dat een dwangsom is verbeurd.
- Dat verzoek is niet ingediend, de LOD is dus nog wel van kracht.

En voor wat betreft verdere gegevens over EVOA-transporten en inzicht in hoeveelheden:

- De afdeling vergunningverlening heeft transportgegevens.
- De meest recente gegevens die inzichtelijk zijn komen uit 2020 (jaar van LOD).
- Of we ook aan de transporten kunnen zien dat de omvang van (mogelijk) PFAS-houdend afval is veranderd, weten wij nog niet.
- De ILT kan dit uitzoeken, maar dat heeft niet de voorkeur – want dat gaat ten koste van inzet om EVOA-rapportage na te komen.
- De ILT moet 31 december dit jaar rapporteren over 2021 – dan is hier meer zicht op.
- Verwachtingsmanagement:
 - o De gegevens gaan niet zo ver dat we de hoeveelheid PFAS in afval weten (want dan is monstername nodig, en dat kan niet op ál het afval van Chemours).
 - o De gegevens gaan alleen over de hoeveelheid van PFAS-houdend/verdacht afval.
 - o Interessanter is om het 'gehalte' PFAS in het afval te weten, daar wordt niet over gerapporteerd.
 - o Concreet: Een daling van 2 naar 1 ton PFAS-houdend/verdacht afval zegt weinig, de hoeveelheid PFAS zou naar verhouding en dus ook in absolute zin hoger kunnen zijn.

De rest van de voorbereiding komt morgenmiddag 14:15 tijdens ons overleg.

Groeten,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: woensdag 17 augustus 2022 11:41
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT ; 5.1 lid 2 e ILT
Onderwerp: FW: Reservering achtergrondgesprek Zembla

Ho 5.1 lid 2 e

Net door 5.1 lid 2 e bijgepraat over het achtergrondgesprek met Zembla van gistermiddag. Lang verhaal kort: het ging goed. Kunnen we morgen nog meenemen in de voorbereiding van de themasessie met de bewindspersonen.

Iets langer:

- Het was een goed en professioneel gesprek. Insteek van Zembla was onderzoek doen en achtergrondinformatie verzamelen, niets is opgenomen.
- Zembla had vragen over het proces rondom EVOA, eigenlijk precies dezelfde vragen als minister en staatssecretaris. In lijn met die voorbereiding is ook antwoord gegeven.
- Verder nog enkele specifieke vragen over kennisgevingen van Chemours naar Indaver (BE), en over of wij in België controleren (antwoord: nee, dat doet de Belgische ILT).
- Ook nog meegegeven dat we verbetering zien in de aandacht voor PFAS in kennisgevingen, die zijn vergeleken met 2018 zorgvuldiger.
- En tot slot over de LOD voor Chemours aangegeven dat alles daar nu op orde is (in lijn met beantwoording recente Kamervragen).

De ILT is geen onderdeel van de uitzending. Wat wel, en wanneer, daar wilde de journalist niets over kwijt.

5.1 lid 2 e (EVOA-toezicht), 5.1 lid 2 e (EVOA-vergunningverlening) waren goed voorbereid, nuttig dat zij aansloten voor de details – vaker doen!

Groeten,

5.1 lid 2 e

ILT
Informatie, netwerken en
programmering
Netwerken Leefomgeving en
wonen

Contactpersoon

5.1 lid 2 e

M 5.1 lid 2 e

@ILenT.nl

nota

Akkoord beantwoording Kamervragen GenX/Chemours

Aanleiding

Kamervragen van lid Beckerman (SP) over GenX in drinkwater.

Gevraagd besluit

Uw akkoord met de gemarkeerde delen van de beantwoording van vraag 8 (bijlage 1, de ongemarkeerde delen liggen op het terrein van DGMI). Deze beantwoording is gebaseerd op de in 2018 en 2019 gepubliceerde rapporten over GenX en Chemours, een eerdere kamerbrief¹ en beantwoording persvragen², aangevuld met actuele informatie over naleving (EVOA-toezicht en EVOA-vergunningverlening).

Achtergrond

- De ILT publiceerde twee rapporten over afval bij Chemours (2018 en 2019).^{3,4}
- De conclusies zijn breder toepasbaar op afval uit de chemische industrie.
- De ILT ziet toe op internationale afvalstromen, niet op binnenlandse stromen.
- Hoofdpijnen: de risico-informatie is onvolledig, partijen in de keten weten daardoor niet altijd dat een stof in (afval)producten (kan) voorkomen met als gevolg dat er geen zicht is op verspreiding van een stof in een keten.

Stand van zaken

- Binnenlandse afvalverwerking blijft een aandachtspunt, het zicht hierop is bij toezichthouders (omgevingsdiensten) en binnen de keten beperkt. De ILT heeft op dit vlak buiten een adviesrol (Wabo) geen bevoegdheid.
- Voor PFAS-verdacht afval is het zicht bij internationaal transport verbeterd met de Tijdelijke Uitvoeringslijn PFAS en EVOA van de ILT.⁵ Al het PFAS-verdachte afval moet als zodanig worden aangemerkt.
- Ook bij specifiek Chemours is de situatie verbeterd. De herinspectie naar aanleiding van de op 1 april 2020 opgelegde LOD in samenwerking met DCMR rechtvaardigt geen diepgaander vervolgonderzoek.
- De LOD is nog van kracht, maar kan als de dwangsom na een jaar niet is verbeurd (dat is het geval) op verzoek van Chemours worden opgeheven.

Beantwoording Kamervragen

- Het gemarkeerde deel van de beantwoording gaat op het bovenstaande in.
- DGMI geeft in het ongemarkeerde deel van de beantwoording aan dat er voor een deel opvolging is gegeven aan de conclusies van de twee rapporten, of dat acties nog lopen. De ILT herkent dit beeld.

¹ Kamerstukken 28089, nr.183

² Persvragen van The Investigative Desk (29 april 2022, door Directeur INP geaccordeerd, bijlage 4)

³ Afvalstromen van Chemours (2018)

⁴ Vervolgonderzoek afvalstromen Chemours (2019)

⁵ <https://www.ilent.nl/onderwerpen/afvaltransport-evoa/tijdelijke-uitvoeringslijn-pfas-en-evoa>

Verdere ontwikkelingen rondom GenX/Chemours

Themasessie GenX/Chemours met minister en staatssecretaris (23 augustus)

- Op verzoek van de bewindspersonen organiseert DGWB een themasessie.
- Aanleiding: een gesprek tussen de minister zijn ambtsgeenoot in België over naleving van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in de Westerschelde.
- Besprekspunt: Kan België Nederlands afval weigeren, met welke gevolgen?
- Marit de Jong sluit namens de ILT aan bij deze themasessie.
- De ILT heeft met DGMI/DLCE dia's 11-18 (bijlage 2) en een factsheet (bijlage 3) voor intern gebruik voorbereid. De ILT zal het vergunningverleningsproces, VTH-stelsel en mogelijkheden binnen EVOA om afval te weigeren toelichten.
- Concreet: EVOA staat weigeren toe, maar dan uniform (voor al het GenX-afval, ook uit andere landen) met sluiting van Belgische verwerker Indaver en een Europees tekort aan verwerkingsinstallaties als waarschijnlijk gevolg.

ILT

Informatie, netwerken en programmering
Netwerken Leefomgeving en wonen

Datum

2 augustus 2022

Ons kenmerk

ILT-2022/37723

Achtergrondgesprek Zembla

- Eind augustus vindt op verzoek van Zembla een achtergrondgesprek met de ILT plaats (datum wordt nog bepaald).
- Dit gesprek heeft voor zover nu bekend geen directe aanleiding. Zembla geeft aan interesse te hebben in de stand van zaken rondom de in 2020 opgelegde LOD en de rapporten uit 2018 en 2019.
- 5.1 lid 2 e 5.1 lid 2 e, woordvoering en EVOA-vergunningverlening nemen deel aan dit achtergrondgesprek.
- De voorbereiding van dit gesprek volgt de lijn van deze beantwoording.

Programma Chemische Stoffen

- De ILT gaat PFAS (waaronder GenX) aandacht geven in het geplande Programma Chemische Stoffen.
- Dit programma is sinds 2020 in ontwikkeling en nog niet gestart.⁶
- Een start van dit programma is wenselijk. Hiermee kan de ILT sturen op een stevigere informatiegestuurde en risicogerichte invulling en prioritering van het (intern en extern) versnipperde toezicht op chemische stoffen.
- Ook kan de ILT vanuit het programma met een reflectieve en signalerende rol bijdragen aan de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en relevantie van het Impulsprogramma Chemische Stoffen (herziening stoffenbeleid) dat nu als onderdeel van het Nationaal Milieuprogramma binnen IenW loopt.

5.1 lid 2 e

⁶ 8 juli 2020: "Het IG-team stemt in met het ontwikkelen van een Programma Chemische stoffen, op basis van de Verkenning risicogericht toezicht chemische stoffen. Daarbij aandacht voor afbakenen rol, taak en scope."
15 september 2021: "Mede door de publicatie van diverse RIVM rapporten over PFAS is er nu urgentie om te starten met een programma chemische stoffen. Gezien de urgentie stelt het IG-team voor 2021 financiële middelen beschikbaar voor een programma chemische stoffen, zodat het ontwikkelen van dit programma onder leiding van een programma manager van start kan gaan. In het IG-teamoverleg van 29 september 2021 staat de financiële besluitvorming op de agenda. Jan van den Bos hecht er waarde aan om buiten dit overleg om nader geïnformeerd te worden over de concrete handhavingssacties verbonden van dit programma, de sturing op de operatie. De structurele dekking wordt opgenomen in de jaarplanafstemming voor 2022 is in het IG-team bevestigd dat concrete projecten moeten worden ontwikkeld voor dit programma."

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: donderdag 18 augustus 2022 15:15
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: Overdracht Chemours
Bijlagen: 01 Nota.docx; 02 Presentatie Themasesie Chemours PFAS.pptx; 03 Factsheet PFAS bevoegdheden en EFSA.docx; Beslisnota IG - Akkoord beantwoording Kamervragen GenX.pdf

Hoi 5.1 lid 2 e

Net met 5.1 lid 2 e het onderstaande en bijgevoegde doorgenomen. Het spreekt voor zich, 5.1 lid 2 e red zich prima hiermee, gaf ze aan.

Maandag hebben jullie ook nog een moment staan. Mocht jij vanuit jouw linie voor Chemours specifiek nog punten willen meegeven, voel je vrij. Het EVOA-deel is nu voldoende duidelijk.

Dinsdag tussen 11:15 en 12:00 is de bijeenkomst. Die staat alleen nog niet in de agenda van 5.1 lid 2 e, aandachtspunt. Mocht dat maandag nog niet zo zijn, 5.1 lid 2 e is bij DGWB is contactpersoon.

Tot de 29^e,
 5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: woensdag 17 augustus 2022 12:22
Aan: 5.1 lid 2 e ILT
CC: 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: Stukken themasessie bewindspersonen

Hoi 5.1 lid 2 e

Zie bijgevoegd de drie stukken die met de bewindspersonen zijn gedeeld (genummerd), en onze interne nota en onderstaande mails als achtergrondinformatie.

Bij de EVOA-collega's heb ik nagevraagd of de LOD nog van kracht is (logische vraag van bewindspersonen), dat zit zo:

- De LOD uit 2020 betreft een last om herhaling van de overtreding te voorkomen.
- Er zijn geen overtredingen geconstateerd, dus ook geen dwangsommen verbeurd.
- De conclusie na herinspectie was dat verder onderzoek niet is gerechtvaardigd. (In gewone taal: alles op het vlak van EVOA was op dat moment ok, geen aanleiding voor vervolgacties.)
- Een LOD verloopt niet stilzwijgend. Op verzoek van een overtreder (Chemours) kan de last worden opgeheven indien de beschikking een jaar van kracht is geweest zonder dat een dwangsom is verbeurd.
- Dat verzoek is niet ingediend, de LOD is dus nog wel van kracht.

En voor wat betreft verdere gegevens over EVOA-transporten en inzicht in hoeveelheden:

- De afdeling vergunningverlening heeft transportgegevens.
- De meest recente gegevens die inzichtelijk zijn komen uit 2020 (jaar van LOD).
- Of we ook aan de transporten kunnen zien dat de omvang van (mogelijk) PFAS-houdend afval is veranderd, weten wij nog niet.
- De ILT kan dit uitzoeken, maar dat heeft niet de voorkeur – want dat gaat ten koste van inzet om EVOA-rapportage na te komen.
- De ILT moet 31 december dit jaar rapporteren over 2021 – dan is hier meer zicht op.
- Verwachtingsmanagement:

- o De gegevens gaan niet zo ver dat we de hoeveelheid PFAS in afval weten (want dan is monstername nodig, en dat kan niet op ál het afval van Chemours).
- o De gegevens gaan alleen over de hoeveelheid van PFAS-houdend/verdacht afval.
- o Interessanter is om het 'gehalte' PFAS in het afval te weten, daar wordt niet over gerapporteerd.
- o Concreet: Een daling van 2 naar 1 ton PFAS-houdend/verdacht afval zegt weinig, de hoeveelheid PFAS zou naar verhouding en dus ook in absolute zin hoger kunnen zijn.

De rest van de voorbereiding komt morgenmiddag 14:15 tijdens ons overleg.

Groeten,

5.1 lid
2 e

Heijnen wacht onderzoek sigarettenfilters af

Volgens GoClean is een verbod op sigarettenfilters de enige manier om zwerfafval van peuken flink te verminderen. Staatssecretaris Heijnen wacht eerst een eigen onderzoek af voor ze een besluit daarover neemt.

De commissie Infrastructuur en Waterstaat in de Tweede Kamer verzocht staatssecretaris Vivianne Heijnen te reageren op een rapport over sigarettenfilters en uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) van GoClean. Heijnen geeft aan dat zwerfafval en vervuiling door sigarettenpeuken haar "expliciete aandacht" hebben. Op dit moment laat ze daarom onderzoek uitvoeren naar beleidsopties om de hoeveelheid sigarettenfilters in het zwerfafval significant te verminderen. Een verbod op sigarettenfilters is daarbij een van de opties die onderzocht wordt. Voordat ze inhoudelijk reageert op de conclusies uit het rapport van GoClean, wil de staatssecretaris eerst de resultaten van haar eigen onderzoek afwachten. Ze verwacht de Tweede Kamer hier begin 2023 over te kunnen informeren.

Heijnen laat **het onderzoek uitvoeren** naar aanleiding van een aangenomen motie van Kauthar Bouchallikht (GroenLinks). Zij verzocht de regering om een reductiedoelstelling van 70 procent voor sigarettenfilters in het zwerfafval te onderzoeken. Omdat sigarettenfilters plastic bevatten, **verplicht de EU-Richtlijn wegwerpplastics** (de Sup-richtlijn) de invoering van UPV voor deze filters. Die UPV wordt uitgewerkt in een ministeriële regeling die volgens de Sup-richtlijn op 5 januari 2023 in werking moet treden.

Onderzoek GoClean

GoClean deed zelf **ook onderzoek** naar de vermindering van sigarettenpeuken in het zwerfafval. Dat gebeurde in samenwerking met zwerfafvalrapers en data-onderzoekers. GoClean concludeerde dat de filters nu onvoldoende opgeruimd worden en dat, om ernstige vervuiling door de filters te voorkomen, ze minimaal eens per week opgeruimd moeten worden. Om alle peuken goed op te ruimen, zouden er jaarlijks bijna 22.000 mensen fulltime moeten worden ingezet. Dat kost tussen de 6 en 11 eurocent per filter, afhankelijk van de ondergrond waarop de peuk ligt (een harde ondergrond is eenvoudiger te reinigen dan een zachte). GoClean concludeert daarom dat de enige manier om de reductie van 70 procent te bereiken, een einde aan de filter op sigaretten is. De filter heeft geen gezondheidsvoordelen en dus eigenlijk geen functie, en zou daarom eenvoudig te verwijderen zijn. Verder zijn ook sociale en gedragsmatige maatregelen nodig.

Brancheorganisatie vindt drankenkartons duurzaamste verpakking

Door hernieuwbare materialen uit duurzaam beheerde bossen te gebruiken en aan het eind van hun levensduur te recyclen, zijn drankenkartons één van de drankverpakkingen met de laagste CO2-voetafdruk.

Dit meldt Inge Eggermont, directeur van brancheorganisatie van drankenkartonproducenten Hedra. Volgens haar bestaan er veel misverstanden over drankenkartons, onder meer over hun recyclebaarheid. "Wij stellen dat beeld graag bij en vinden het belangrijk te laten zien hoe er in de keten wordt samengewerkt om drankenkartons – van grondstof tot recycling – nog duurzamer te maken."

Hedra meldt dat drankenkartons voor gemiddeld 75 procent bestaan uit papier, 21 procent uit kunststof en 4 procent uit aluminium. Ruim 60 procent van de op de markt gebrachte drankenkartons wordt ingezameld, via bron- of nascheiding, voor recycling. In de recyclingfaciliteiten in Europa worden de papiervezels gescheiden van het kunststof- en aluminiumlaagje. De papierverwerkende industrie gebruikt de vezels voor de productie van dozen, kantoorbenodigdheden en hygiënapapier. Het plastic en de aluminium, ook wel PolyAl genoemd, wordt in zes fabrieken in Europa gerecycled. Een van die bedrijven is Recon Polymers in Roosendaal en naar verwachting neemt het aantal fabrieken op korte termijn toe. Van de mix worden onder meer pallets gemaakt. Daarnaast haalt de brancheorganisatie een studie van Circular Analytics uit 2020 aan, waaruit blijkt dat drankenkartons gemiddeld tot de verpakkingen met de laagste CO2-uitstoot per liter behoren met de minste hoeveelheid plastic. In deze studie komt naar voren dat een drankenkarton zorgt voor een uitstoot van 83 gram CO2 per liter, terwijl een petfles 156 gram CO2 per liter uitstoot. Voor een herbruikbare glazen fles ligt dit op 100 gram CO2 per liter. Circulair Analytics voerde de studie uit in opdracht van de Europese brancheorganisatie van drankenkartonproducenten Ace.

Zeewater in drankenkarton

Begin deze maand stopte Albert Heijn weten de verkoop van ontzilt zeewater in een drankenkarton, vanwege de vele kritiek op het product. De kritiek kwam van Dirk Groot, beter bekend als Zwerfinator, die op Twitter liet weten dat de verpakking van de pakjes Noordzeewater te wensen overliet. Zo zat er geen statiegeld op en kosten het verpakken en vervoeren volgens hem een hoop energie en water. Daarnaast vond Groot verpakt water 'sowieso vervuילend' en 'nooit duurzaam'.

(Nog) geen drang en dwang nodig in vernieuwd Vang-beleid

In 2030 geldt in de EU een minimaal recyclingpercentage van stedelijk afval van 60 procent. Om dit percentage te behalen, is de nadruk in het Vang-programma verschoven naar schone ingezamelde afvalstromen. Hier moeten gemeenten voor gaan zorgen, maar hebben ze daar wel de capaciteit voor? “De verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij gemeenten.”

“Dat een daling van de hoeveelheid restafval leidt tot een mindere kwaliteit van de gescheiden ingezamelde afvalstromen, hadden we kunnen zien aankomen”, vindt adviseur Guus van den Berghe van Rijkswaterstaat. “Het is logisch dat iemand die van nature geen afval scheidt, hier even aan moet wennen.” Sinds 2015 is de jaarlijkse hoeveelheid aangeboden huishoudelijk restafval flink gedaald van 240 kilo per inwoner naar 180 kilo per inwoner in 2020. Daarnaast behaalden in 2020 112 van de in totaal 355 gemeenten een percentage afvalscheiding van 75 procent of hoger, terwijl dit aantal in 2015 nog 30 van de destijds 393 gemeenten was. Dit komt naar voren in het rapport ‘Uitvoeringsprogramma Vang – Huishoudelijk Afval, Herijking voor de periode tot en met 2025’, die het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, NVRD en VNG begin dit jaar publiceerden. Hierin keken de vier partijen onder meer terug op de resultaten van vijf jaar Vang-beleid. Bij de minder geworden kwaliteit van de gescheiden afvalstromen plaatst Van den Berghe wel een kanttekening. “Sinds we meer afval zijn gaan scheiden, zijn ook de recyclingeisen scherper geworden. Inmiddels willen we afvalstromen steeds hoogwaardiger recycelen. Hierdoor worden ook de eisen aan het ingezamelde materiaal steeds hoger.”

Uit het rapport blijkt ook dat 56 van de 355 gemeenten in 2020 minder dan 100 kilo restafval per inwoner per jaar hadden. Dit betekent dat het merendeel van de gemeenten de Vang-doelstellingen – 75 procent afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020 – niet heeft behaald. Toch ziet VNG-beleidsadviseur leefomgeving Mark van Waas nog steeds het belang van het formuleren van deze doelen in 2014. “Deze ambities hebben ons geholpen om het gesprek te voeren in gemeenten over afvalscheiding en het verminderen van de hoeveelheid restafval. We hebben gemerkt dat die getallen sindsdien zijn verwerkt in het beleid van gemeenten. Er is een enorme beweging op gang gekomen, die gericht is op investeringen in de afvalscheiding, de inzamelinfrastructuur en het verminderen van de hoeveelheid restafval.” Deze ontwikkeling had Van den Berghe destijds voor ogen. “Het idee was dat de ambitie uiteindelijk voor iedere gemeente mogelijk moet zijn. We zijn ervan overtuigd dat we de komende jaren richting die 75 procent afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar gaan.”

Verschuiving van aandacht

De vier partijen gebruikten het rapport ook om het Vang-programma bij te sturen. De EU-kaderrichtlijn Afvalstoffen stelt namelijk dat in 2025 minimaal 55 procent van het stedelijk afval moet worden gerecycled, terwijl Nederland anno 2020 52,5 procent recycling van het huishoudelijk afval behaalde. “Die 2,5 procentpunt lijkt te overbruggen”, zegt Van den Berghe. “Het wordt wel een flinke klus om de recyclingpercentages van 60 procent en 65 procent, die de EU voor 2030 en 2035 heeft gesteld, te behalen. Daarom hebben we de nadruk van het programma verschoven naar schone ingezamelde afvalstromen, om tot een kwalitatief hoogwaardige recycling te komen.”

Vanwege hun wettelijke zorgplicht om huishoudelijk afval in te zamelen, heeft deze verschuiving gevolgen voor de gemeenten. Zij moeten hun aandacht verbreden van enkel zo min mogelijk restafval naar ook gescheiden afvalstromen met zo min mogelijk vervuiling. Tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG hebben gemeenten hierover hun zorgen geuit in de vorm van een motie. “De uitvoering van de gemeentelijke taken staat al geruime tijd onder druk, ook op het gebied van afvalbeheer”, zegt Van Waas. “Zo is de totale hoeveelheid afval toegenomen en leveren gescheiden afvalstromen minder geld op, met stijgende afvalkosten tot gevolg. Hierdoor hebben gemeenten het gevoel te moeten dweilen met de kraan open. In plaats van te sturen aan de achterkant van de keten, vinden ze dat het verminderen van de hoeveelheid afval en de aandacht voor de kwaliteit van de gescheiden afvalstromen aan de voorkant begint. In de ogen van de gemeenten moeten producenten veel meer hun verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld door te zorgen voor minder of herbruikbare verpakkingen.”

Recyclebaar materiaal in restafval

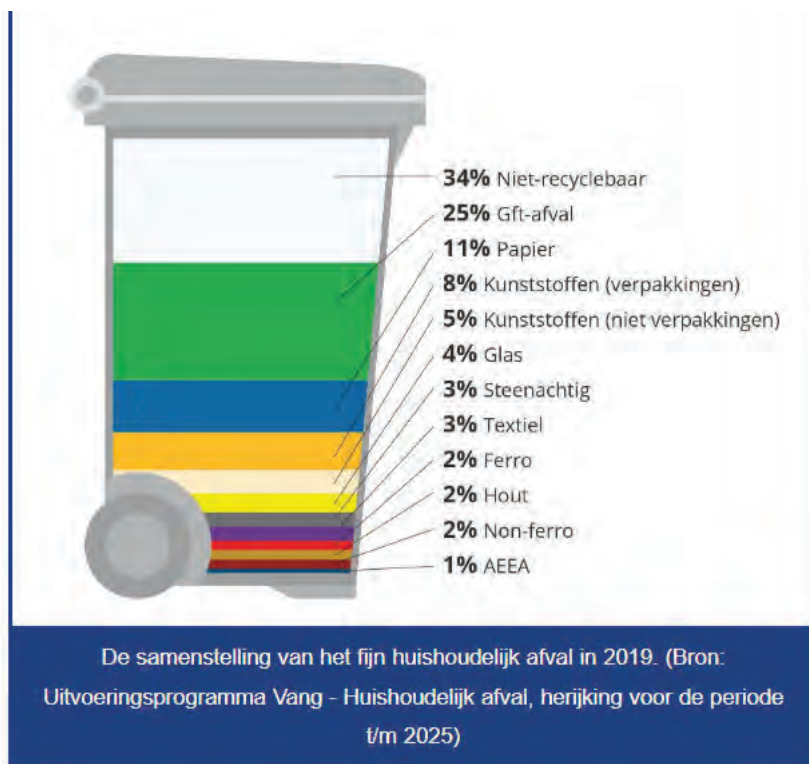
De slechtere kwaliteit van de deelstromen is niet de enige tegenvaller van het programma, vertelt beleidsmedewerker Angelique Genemans van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. "Het fijn huishoudelijk restafval bestaat voor zo'n twee derde uit materiaal dat goed gerecycled kan worden. Veel waardevolle materialen belanden nog steeds in de verbrandingsoven." Dit betekent ook dat een derde van het restafval niet-recyclebaar is. "Met preventie kun je voorkomen dat dit afval ontstaat", vindt Genemans. "Maar in sommige situaties is afval nu eenmaal afval. De beste manier om dat te verwerken is om het te verbranden en er energie uit te halen." Op dit gebied kan productontwikkeling een bijdrage leveren, zegt Bas Peeters van NVRD. "Zo kunnen we nog weinig met een chipszak, omdat de zak bestaat uit verschillende materialen. Fabrikanten kunnen zorgen voor een recyclebare chipszak."

Een strenger beleid voor gemeenten om de EU-recyclingdoelstelling van 55 procent te halen, komt er vooralsnog echter niet, vertelt coördinerend beleidsmedewerker Bas Peeters van de NVRD. "We zitten al bijna aan dat recyclingpercentage, dus gemeenten zijn al op de goede weg. Drang en dwang kan in eerste instantie beter op andere actoren worden gericht." Ook Van den Berghe ziet nog geen heil in drang en dwang. "De EU-recyclingdoelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten én verwerkers", benadrukt hij. "Daarom zijn we ook in gesprek met verwerkers, zoals met het 'Aanvalsplan gft-afval en textiel', om meer zicht te krijgen op de omvang van de vervuiling in verschillende afvalstromen." Beleidsmedewerker Angelique Genemans van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voegt toe: "We willen dat alle partijen in de keten veel meer met elkaar gaan samenwerken, want met één programma kunnen we niet voor een circulaire economie zorgen. Met bijvoorbeeld uitgebreide producentenverantwoordelijkheden voor de verschillende productgroepen zijn producenten aan de voorkant van de keten bezig om te zorgen dat producten gerecycled kunnen worden. Daarnaast proberen we met het Vang-programma gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen om tot schone gescheiden afvalstromen te komen. Zo stimuleren we gemeenten om meer inzicht te krijgen en informatie te vergaren over wat er met hun ingezamelde afvalstromen gebeurt, zodat ze hierop beter kunnen sturen."

Ondersteuning

Het programma voorziet in algemene en stroomspecifieke ondersteuning. Zo worden verschillende middelen ingezet om gemeenten te helpen bij het maken van een afgewogen keuze voor hun systeem van inzameling, zoals Vang-Support, de Benchmark Huishoudelijk afval en de 'Argumentenkaart bron- en nascheiding'. Daarnaast bestaan wel/niet-lijsten voor diverse afvalstromen. Genemans stipt het belang van die lijsten aan. "Meer gemeenten mogen de wel/niet-lijst voor bijvoorbeeld gft duidelijker en actiever bij hun inwoners onder de aandacht brengen. Voor een betere kwaliteit is een goede communicatie key." Ook Peeters vindt communicatie essentieel, maar dan tussen gemeenten en verwerkers. "Gemeenten moeten weten wat de kwaliteit is van de afvalstromen die ze aanleveren, maar vaak krijgen ze geen terugkoppeling van de verwerkers. Zo klagen gft-verwerkers dat de kwaliteit terugloopt en slecht is, maar ze keuren de stromen die gemeenten aanleveren niet af. Pas als gemeenten informatie over ingezamelde stromen krijgen, kunnen ze hierop gericht actie ondernemen."

Van Waas ziet eveneens communicatie als belangrijk punt, maar geeft daarbij aan dat gemeenten niet iedereen kunnen bereiken. "Sommige bewoners hebben weinig tot geen contact met de gemeente, maar staan wel bijna dagelijks in een supermarkt of een andere winkel. Met communicatie vanuit die hoek valt nog veel winst te behalen." Van den Berghe komt met een ander punt. "De basis moet op orde zijn. De afvalbakken moeten schoon zijn en goed functioneren, anders worden burgers gedemotiveerd. Dit moet een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn voor de gemeente en voor de verwerker."

D66, CDA en GroenLinks stellen Kamervragen over PFAS-schandaal

Coalitiepartij D66 wil precies weten sinds wanneer de Nederlandse overheid op de hoogte is van het feit dat afvalverwerker Indaver PFAS-loost in het water dat uitkomt in de Westerschelde. Ook wil de partij weten waarom de Kamer hier niet over is geïnformeerd. Dat blijkt uit Kamervragen die Kamerlid Kiki Hagen stelt aan de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, Mark Harbers en Vivianne Heijnen naar aanleiding van de Zembla-uitzending 'Het PFAS-schandaal'.

Zembla onthulde in de uitzending 'Het PFAS-schandaal' dat de Nederlandse overheid zich achter de schermen al zeker een jaar grote zorgen maakt over de Antwerpse afvalverwerker Indaver. Die loost al jaren PFAS in het water. Indaver blijkt een belangrijke bron van PFAS-vervuiling in de Nederlandse Westerschelde te zijn.

D66 wil van minister Harbers weten of het klopt dat Indaver jarenlang PFAS heeft geloosd en uitgestoten zonder hiervoor een vergunning te hebben en of het bedrijf nu wel voldoet aan de lozings- en uitstootsnormen, zoals opgenomen in de aangescherpte vergunning. De Vlaamse Omgevingsminister Zuhal Demir heeft Indaver op 18 juni nieuwe strenge normen opgelegd. Voor alle PFAS-stoffen geldt sinds 18 juni een lozingslimiet van 0,1 microgram per liter.

Maar Indaver heeft aangegeven "onmogelijk" aan de lozingsnormen te kunnen voldoen zonder het "geheel of gedeeltelijk stilleggen" van het bedrijf. Dat blijkt uit een uitspraak van de Vlaamse Raad voor Vergunningsbetwistingen van 3 augustus. De Vlaamse Milieu-inspectie heeft tegenover Zembla toegegeven tot op heden niet gehandhaafd te hebben op de opgelegde norm.

Lees [hier](#) de Kamervragen van D66

Kamervragen CDA over waterkwaliteit

Ook coalitiepartij CDA heeft Kamervragen gesteld naar aanleiding van de Zembla-onthullingen. Kamerlid Harry van der Molen wil weten wat de minister gaat doen nu Rijkswaterstaat zegt dat de waterkwaliteit van Zeeuwse wateren onaanvaardbaar verder verslechtert. Ook wil hij weten wat de minister vindt van de zorgen van het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid over de beïnvloeding van de productie van drinkwater in Nederland.

Uit de stukken die Zembla in handen heeft blijkt namelijk dat het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid oproept om in het geval van Indaver “maximaal en onmiddellijk” het voorzorgsprincipe toe te passen. Het Agentschap benadrukt dat het van “zeer groot belang” is dat er door de lozingen geen effecten ontstaan “op de ruwwaterconcentraties voor de productie van drinkwater in Nederland. Nu niet en in de toekomst niet!!!”

Lees [hier](#) de Kamervragen van het CDA

GroenLinks: onderzoek naar PFAS in borstvoeding

GroenLinks reageert in Kamervragen op het bericht van Zembla dat bij vrouwen in de omgeving van de chemische fabriek Chemours hoge concentraties PFAS in de borstvoeding zijn gevonden. Kamerleden Kauthar Bouchallikht, Corinne Ellemeet en Laura Bromet willen weten of de overheid landelijk gaat onderzoeken of de hoge concentraties PFAS in borstvoeding zich beperken tot de omgeving van Dordrecht, of ook in andere delen van Nederland voorkomen.

Ook wil de partij weten wat de stand van zaken is rondom een publiekscampagne over blootstelling aan PFAS voor zwangere vrouwen. Kamerlid Bouchallikht had daar 11 september 2021 om gevraagd.

Zo zijn de PFAS-restanten in het afvalwater van Indaver teruggebracht tot zo'n 10 gram met jaar voor de som van PFOS, PFOA en GenX. Voor de totale PFAS is de vuilvracht op jaarbasis beperkt tot minder dan 2 kilo. De verwerking van de waterzuivering wordt nauwgezet opgevolgd door zeer frequente externe metingen en analyses. Het afvalbedrijf deelt de resultaten met de bevoegde instanties, die zelf ook metingen uitvoeren. Dit laat Indaver weten in een vernieuwde reactie op de uitzending van het televisieprogramma Zembla van **afgelopen donderdag 8 september**. Tijdens deze uitzending liet Zembla weten documenten in handen te hebben, waaruit bleek dat Indaver vlak over de grens in België al jaren PFAS loost in het water dat uitkomt in de Westerschelde. Het gaat onder meer om het lozen van GenX in de afgelopen jaren, zonder vergunning. Afgelopen vrijdag 9 september liet Indaver weten een duurzame en efficiënter verwerking van PFAS te garanderen, met daarbij oog voor mens en milieu. In een update gaf afvalbedrijf gisteren (13 september) aan te voldoen aan alle normen van de lozingsvergunning en ook in het verleden altijd conform haar vergunning heeft gehandeld. Al eerder meldde Indaver dat haar draaitrommelovens PFAS-moleculen vernietigen met 99,9999 procent efficiëntie en dit wordt bevestigd door metingen op de luchtemissies.

Beter meten

Afgelopen april liet het bedrijf al weten de best beschikbare technieken in te zetten door op een veilige manier PFAS te verwerken. Destijds bleek al dat Indaver PFAS in de Schelde loosde, omdat het bedrijf een verzoek tot ruimere lozingsnormen had gedaan. De Gewestelijke Omgevingsvergunning Commissie adviseerde de Vlaams minister van Milieu Zuhal Demir om geen ruimere normen toe te staan en om Indaver op te dragen beter te meten wat uit de schoorsteen en de afvalwaterpijp kwam.

Als reactie hierop gaf het afvalbedrijf aan samen met de Vlaamse instelling voor technologisch onderzoek (Vito) een traject te zijn opgestart om de eventuele hoeveelheden restanten van PFAS-stoffen in de rookgassen in kaart te kunnen brengen, onder meer door staalnames en metingen uit te voeren. Inmiddels heeft Vito de rookgassen van Indaver specifiek voor PFAS heeft bemonsterd en geanalyseerd. Aan de hand van een wetenschappelijk model zijn de gemeten waarden omgerekend naar depositie of wat er nog neervalt van PFAS-restanten. Deze resultaten liggen veertig keer onder de EFSA-normen, aldus Indaver. Overigens bestaat er nog geen gevalideerde meetmethode om restanten van PFAS-stoffen in de rookgassen vast te stellen.

Van uitgebreide naar ultieme producentenverantwoordelijkheid

Om mazen in de Europese regelgeving te dichten moet de Europese UPV-regelgeving wereldwijd worden uitgebreid.

Het is illegaal om afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) te exporteren van Europa naar West-Afrika. Toch functioneert een derde van de tweedehands televisies en computers die vanuit de EU naar Nigeria worden geëxporteerd niet. De overige twee derde is vaak ook geen lang leven beschoren, en verandert dus snel in AEEA. Binnen de EU geldt er beleid dat ervoor zorgt dat dit soort afval op de juiste manier lokaal en op nationaal niveau wordt verwerkt. Dit beleid houdt echter geen rekening met zogeheten 'loophole' exporten naar het mondiale Zuiden, waar AEEA veelal op straat of stortplaatsen belandt, of verbrand wordt. Importerende landen hebben namelijk vaak niet de capaciteit om dit afval degelijk te verwerken en te beheren. Dat ze er toch mee worden opgescheept, komt omdat de verantwoordelijkheid voor AEEA wordt verschoven zodra het het buiten de EU wordt geëxporteerd.

Ultieme producentenverantwoordelijkheid

Onderzoekers uit Nederland, Nigeria en het Verenigd Koninkrijk hebben daarom een internationaal plan ontwikkeld waarin Europese producenten verantwoordelijk worden gesteld voor het beheer van de uitvoer van AEEA en tweedehands producten, ongeacht waar ter wereld deze terechtkomen: de '**Blueprint for Ultimate Producer Responsibility**' (UPR). "UPR houdt rekening met de internationale handel in gebruikte producten en omvat een financieel overdrachtsmechanisme van in de EU gebaseerde [UPV-]programma's naar landen die tweedehands producten uit Europa importeren", aldus **Walter Vermeulen**, milieuwetenschapper aan de Universiteit Utrecht en co-auteur van het plan.

Ook hebben de onderzoekers onlangs een **nieuw onderzoek** gepubliceerd, waarin specifiek is gekeken naar zendingen van tweedehands elektronica en AEEA vanuit de EU naar Nigeria. Hierin concluderen de auteurs dat de huidige export van AEEA naar landen zonder capaciteit voor deugdelijk beheer van dit afval niet bijdraagt tot circulariteit of duurzaamheid in de exporterende en importerende landen, en het wereldwijde AEEA-probleem vergroot. Ook belemmert het een eerlijke transitie en draagt het bij aan ruimtelijke ongelijkheid, door een uitwisseling die elders schade veroorzaakt.

Nieuwe installatie moet metalen uit e-afval terugwinnen

Een nieuwe installatie moet zorgen voor een veilige terugwinning van zeldzame en waardevolle metalen uit afgedankte elektronische producten.

Voor het ontwerp en de bouw van deze nieuwe installatie werkt Rockwell Automation samen met The Royal Mint uit Groot-Brittannië. Als de installatie volgend jaar volledig in bedrijf is, is de verwachting dat de fabriek wekelijks 90 ton printplaten uit onder meer mobiele telefoons en laptops kan verwerken. Naar verwachting levert dit jaarlijks honderden kilo's aan goud en andere waardevolle metalen op. Dit gebeurt aan de hand van een gepatenteerd chemisch proces, dat plaatsvindt in een reactor. Het slib dat na het chemisch proces overblijft, wordt gescheiden, gesorteerd en gefilterd om de metalen terug te winnen.

De bouw van deze fabriek had The Royal Mint, dat voor de productie van de Britse munten zorgt, al eerder dit jaar aangekondigd. De fabriek komt te staan in Zuid-Wales. De kosten van het ontwerp en de bouw van deze nieuwe fabriek zijn niet bekend gemaakt.

Elektronisch afval

Jaarlijks wordt wereldwijd ruim 50 Mton aan elektronisch afval geproduceerd, waarvan minder dan 20 procent wordt gerecycled. Alleen al in Groot-Brittannië wordt elk jaar meer dan 300 kton aan elektrische producten weggegooid. Daarnaast worden nog eens 527 miljoen niet meer gebruikte elektronische producten door de consument bewaard. Elk jaar zou meer dan 95 ton aan waardevolle metalen zoals goud, zilver en palladium – met een waarde van ongeveer 984 miljoen euro – uit ongebruikte elektronica gerecycled kunnen worden.

Flink minder flesjes in natuur door statiegeld. Zwerfinator Dirk Groot: 'Het is simpel, het systeem werkt'

Sinds er statiegeld op plastic drankflesjes zit, worden deze veel minder vaak op straat gevonden. Dat blijkt uit onderzoek van Dirk Groot uit Purmerend, ook wel bekend als de Zwerfinator.

Uit zijn nieuwe rapport blijkt dat er veel minder flesjes voor water, limonade en frisdrank op straat belanden sinds het statiegeldsysteem is ingevoerd. Precies de flesjes waar consumenten sinds juli vorig jaar vijftien cent extra voor betalen. Groot zag een afname van maar liefst 76 procent. Vond hij van 2017 tot aan het eerste half jaar van 2021 gemiddeld 8,1 plastic flesje per kilometer, in het eerste half jaar van dit jaar nam dit aantal af naar 2,5 plastic flesje per kilometer. Groot: „Het is heel simpel, het laat zien dat statiegeld werkt.”

Het aantal op straat zou volgens Groot lager zijn, als er op alle soorten drankflessen statiegeld geheven wordt. Nu is zit het bijvoorbeeld niet op flesjes van vrucht dranken, zuivel en alcohol. Daar vond Groot evenveel van in dezelfde periode.

Groot pleit voor statiegeld op alle soorten drankverpakkingen. „Anders zie je toch dat producenten ook deels het systeem gaan omzeilen, door bijvoorbeeld ineens drankkarton te gebruiken, of bier in plastic flesjes.” Drankkarton noemt hij 'rotpakken', omdat deze vaak voornamelijk uit plastic bestaan en daarom slecht of niet te recyclen zijn. „De naam karton is misleidend.”

Hij ziet nog meerdere verbeterpunten voor het statiegeldsysteem. „Dit is een begin.” Zo moet het inleveren nog gemakkelijker gemaakt worden. Zo zijn de statiegeldmachines erg 'gevoelig' afgesteld en kunnen flesjes niet ingeleverd worden als het etiket mist. „Het varieert per supermarkt of de flesjes dan alsnog handmatig worden ingenomen, of niet”, merkte Groot. „Zonder etiket krijg je er geen geld voor, omdat er geen bewijs is dat er ooit statiegeld voor is

betaald.’’ Het merk Spa is wat Groot betreft ’koploper’ als het om loslatende etiketten gaat. „Die papieren etiketten verdwijnen heel snel en Spa wordt ondertussen lachend rijk: wel statiegeld innen, maar niet terugbetalen.’’ Het valt Groot op dat beschadigde flesjes daarom vaak op straat blijven liggen. „Het loont niet om deze op te rapen, vinden veel mensen.’’

Verdiend

Volgens Groot zijn er mensen die al aardig verdiend hebben aan het flesjes inleveren. „Een man hier in Purmerend heeft zo’n 900 euro bij elkaar geraapt, daarvan is hij op vakantie gegaan met mijn vrouw. En je ziet ook wel mensen de flesjes uit prullenbakken halen, mensen die het echt moeilijk hebben. We wisten dat dat zou gaan gebeuren, in andere landen waar statiegeld is ingevoerd gebeurt dat ook.’’

Groot zag dit jaar dat er meer blikjes in de natuur en op straat belandden, een toename van veertien procent. Vanaf volgend jaar zit er ook statiegeld op deze drankverpakkingen. Groot verwacht dan een grote afname van blikjes als zwerfafval.

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Aan: [EVOA Inspecteurs Vergunningen](#)
Onderwerp: Climaxi nieuwsbericht 9-9-2022
Datum: vrijdag 16 september 2022 13:23:27

<https://www.knack.be/nieuws/milieu/climaxi-zoekt-schorsing-pfas-lozingsnormen-voor-indaver/>

'De milieuorganisatie Climaxi is naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen gestapt. Ze vraagt om een schorsing van de lozingsnormen die gelden voor het afvalverwerkingsbedrijf Indaver, omdat er 'nog altijd te veel PFAS in de Schelde zit'.

'In Nederland heeft men het eten van vis uit de Westerschelde al verboden omdat er te veel PFAS in het oppervlaktewater zit', aldus nog Climaxi. 'Wij eisen dat Indaver zijn PFAS-houdend afval stockeert totdat er een veilige manier van verbranden of verwerken is gevonden voor mens en milieu.'

Etc.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

.....
Afdeling vergunningverlening Leefomgeving en Scheepvaart
Team Leefomgeving Afvalstoffen
Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Graadt van Roggenweg 500 | 3531 AH | Utrecht
 Postbus 24062 | 3502 MB | Utrecht

.....
 T +31 (0)88 489 00 00

E evoa@ilent.nl

Van: 5.1 lid 2 e - ILT

Verzonden: vrijdag 16 september 2022 11:54

Aan: 5.1 lid 2 e (ZD); 5.1 lid 2 e (CD)

CC: 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e

ILT

Onderwerp: RE: Brief naar België over Indaver

Beste 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Ik ben vandaag niet in de gelegenheid te bellen, daarom alvast een mail – ik zal maandag nog even contact zoeken.

Van 5.1 lid 2 e begrijp ik dat jullie vanuit Rijkswaterstaat de contactpersonen zijn voor alles rondom PFAS in de Westerschelde/Indaver, klopt dat?

De ILT heeft recent nieuwe kennisgevingen (vergunningaanvragen) ontvangen voor afvaltransporten naar Indaver. Wij zoeken voor de behandeling, mede gelet op de recente Zembla-uitzending, contact met de OVAM om te verifiëren of er nog sprake is van doelmatige/juiste afvalverwerking.

Voordat we contact zoeken horen we graag welke contacten jullie recent hebben gehad of nog lopen. Zijn er contacten waar wij gelet op onze actie van moeten weten?

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e

.....
Netwerken Leefomgeving en Wonen
Inspectie Leefomgeving en Transport
 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
 Postbus 16191 | 2500 BD | Den Haag

.....
M: 5.1 lid 2 e

@ilent.nl

www.ilent.nl

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: donderdag 22 september 2022 12:33
Aan: 5.1 lid 2 e - DGMI
CC: 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e ILT;
 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info
Bijlagen: 03 Factsheet PFAS en Afval BvG.docx

Dan moet ik wel de goede sturen...

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: donderdag 22 september 2022 12:32
Aan: 5.1 lid 2 e - DGWB; 5.1 lid 2 e DGMI
CC: 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e - DGMI; 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e
 ILT
Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

5.1 lid 2 e voor de beantwoording van vraag 7 GL zou je uit de eerder afgestemde factsheet kunnen putten.)

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: donderdag 22 september 2022 12:29
Aan: 5.1 lid 2 e - DGWB <@minienw.nl>
CC: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI
 <@minienw.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT
 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Hoi 5.1 lid 2 e

Ik zag alleen in deze set één vraag voor de ILT, klopt dat? Hierbij een voorstel voor een antwoord op die vraag. Ik denk dat het goed is dat DLCE beleidsmatig aanvult 5.1 lid 2 onder i om de vraag volledig te beantwoorden.

Aangezien het voor onze IG belangrijk is passages over de ILT in de context te beoordelen en ik de antwoorden op de andere vragen nog niet heb, wacht ik nog even met voorleggen voor ons akkoord. Als de ILT of toezicht/handhaving etc. nog in de andere antwoorden wordt genoemd, dan hoor ik dat graag.

Ook neem ik aan dat er nog een begeleidende nota naar de bewindspersonen gaat. Daar lever ik tegen die tijd graag een passage voor aan over de laatste stand van zaken van de kennisgevingen die in behandeling zijn.

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl>
Verzonden: dinsdag 20 september 2022 16:19
Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Goedemiddag 5.1 lid 2 e

Als je eerst een concept versie heb kan ik die alvast toevoegen. Als je dan daarna gelijk de accordering in kan zetten zou dat top zijn. Dan kunnen we eventuele aanpassingen daarna nog doorvoeren. En hebben wij even een

moment om te kijken hoe de antwoorden in het grotere geheel passen. Eventueel hebben wij misschien ook nog wel een opmerking 😊.

Met vriendelijke groet,
5.1 lid 2 e

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M 5.1 lid 2 e

@minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl

Verzonden: dinsdag 20 september 2022 14:28

Aan: 5.1 lid 2 e - DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl; 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl;
5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl

CC: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl

Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Hoi 5.1 lid 2 e

Ik heb jouw mail ontvangen. 5.1 lid 2 e is nog twee weken afwezig, ik zal dit met 5.1 lid 2 e oppakken.

Wil je vanuit de ILT meteen een geaccordeerde versie, of zullen we eerst inhoudelijk wat stappen zetten voordat ik het aan onze IG voorleg voor akkoord (2-3 werkdagen).

Groeten,
5.1 lid 2 e

PS. Inmiddels goed contact met 5.1 lid 2 e en RWS, bedankt voor het doorverwijzen.

Van: 5.1 lid 2 e - DGWB 5.1 lid 2 e @minienw.nl

Verzonden: maandag 19 september 2022 14:37

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl; 5.1 lid 2 e - DGMI
5.1 lid 2 e @minienw.nl

CC: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl

Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Goedemiddag 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Zoals jullie weten zijn er veel kamervragen gesteld naar aanleiding van de Zembla uitzending. 5.1 lid 2 e en ik hebben deze verdeeld onder de organisaties. Zouden jullie kunnen kijken naar de vragen die op jullie naar staan?

Voor jullie hebben we staan Vraag 6 CDA en 7 GL. Zouden jullie hier deze week een eerste aanzet voor kunnen leveren? Voor de volledigheid hebben we de hele sets meegestuurd. Mocht je op andere vragen graag iets willen inbrengen doe dat dan vooral.

Met vriendelijke groet,
5.1 lid 2 e

Afdeling Waterketen en stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
(Directie Water en Bodem DGWB)
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

M 5.1 lid 2 e
@minienw.nl

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Een leefbaar, bereikbaar en veilig Nederland.

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Verzonden: woensdag 14 september 2022 11:12

Aan: 5.1 lid 2 e DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>; 5.1 lid 2 e - DGWB
5.1 lid 2 e @minienw.nl>

CC: 5.1 lid 2 e) - ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI
5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Beste 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Goed om te weten, meteen twee vragen terug (ik kon jullie telefonisch niet bereiken):

- 1) Is de stand van zaken in het contact tussen lenW en België sinds de bijeenkomst met de minister en staatssecretaris nog veranderd?
- 2) Wie is jullie contactpersoon bij RWS voor dit onderwerp?

Ik vraag dit omdat onze vergunningverleners nieuwe kennisgevingen in behandeling hebben, en mede gezien de uitzending en andere nieuwe informatie goed willen nagaan of er nog steeds gesproken kan worden van doelmatige verwerking bij Indaver. Daarom ontvang ik graag de meest recente informatie over de contacten met België van jullie en RWS. Zelf zoeken wij contact met OVAM (voor contact met lokale autoriteiten voorziet de EVOA-procedure), om vragen te stellen over het huidige beeld ten opzichte van de situatie bij eerdere/actieve kennisgevingen en de nieuwe informatie te verifiëren.

Groeten,
5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 13 september 2022 12:48

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e DGWB
5.1 lid 2 e @minienw.nl>

CC: 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e ILT
5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Hoi 5.1 lid 2 e

Voor de volledigheid: er zijn vier sets vragen over PFAS binnengekomen naar aanleiding van de Zembla-uitzending van afgelopen donderdag. Namelijk van de [PvdD](#), [GL](#), [CDA](#) en [D66](#).

De vragen gaan over PFAS in borstvoeding en de situatie met Indaver. 5.1 lid 2 e en ik coördineren de beantwoording. Fijn dat jullie met ons meedenken, we komen bij jullie terug!

Groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Verzonden: dinsdag 13 september 2022 12:25

Aan: 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

CC: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e ILT

5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - DGMI 5.1 lid 2 e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Twee ets Kamervragen PFAS en artikel FTM: ter info

Ho 5.1 lid 2 e

Ik zag jouw naam in 5.1 lid 2 e staan. Hoe kan de ILT jou helpen bij de beantwoording? Wij vermoeden dat het antwoord op de volgende vragen ons ook raakt:

- Wist u dat Chemours PFAS-afval laat verwerken door het bedrijf Indaver in Antwerpen? Wist u dat dit bedrijf niet in staat is om dit afval goed te verwerken en grote hoeveelheden PFAS-stoffen, waaronder GenX loost? Is het bekend of deze stoffen afkomstig zijn van Chemours? Kan de Nederlandse overheid voorkomen dat Chemours afval laat 'verwerken' door het bedrijf Indaver?
- Hoe beziet u dat via Indaver afvalstoffen van Chemours, middels de achterdeur vanuit België weer Nederland binnenkomen? Welke contacten heeft u met Chemours hierover? Welke verantwoordelijkheid heeft Chemours in uw opvatting om inzicht te hebben in de details van de lozingen en de vraag hoe deze zich verhouden tot de vergunning?

Wij denken graag mee, zeker als we in de beantwoording worden genoemd. Betrek in dat geval ook mijn collega's

5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e

Overigens hadden we veel al netjes voorbereid voor de bijeenkomst met de minister en staatssecretaris van een paar weken geleden, daar kan je natuurlijk vrij uit putten!

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT
Verzonden: dinsdag 27 september 2022 14:59
Aan: 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e ILT 5.1 lid 2 e
 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e
 - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT
Onderwerp: RE: Brieven naar Indaver en Ovam
Bijlagen: Vragen aan Indaver en OVAM 5.0 BvG (002)opm⁵1.docx

Hallo collega's,
Bij deze mijn eerste opmerkingen.
Met groet
5.1 lid 2 e

Van: [redacted] - ILT
Verzonden: dinsdag 27 september 2022 14:26
Aan: [redacted] - ILT; [redacted] - ILT; [redacted] - ILT; [redacted] - ILT;
[redacted] - ILT; [redacted] - ILT; [redacted] - ILT;
[redacted] - ILT;
[redacted] - ILT;
[redacted] - ILT

Onderwerp: RE: Brieven naar Indaver en Ovam

Mooi werk! Bijgevoegd een paar gedachten om straks te bespreken.

Van: 5.1 lid 2 e **ILT** 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>
Verzonden: dinsdag 27 september 2022 13:37
Aan: 5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>; 5.1 lid 2 e **ILT** 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](#)>; 5.1 lid 2 e
5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>; 5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](#)>; 5.1 lid 2 e
- **ILT** 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](#)>; 5.1 lid 2 e - **ILT** < 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>; 5.1 lid 2 e
5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ilent.nl](#)>; 5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>; 5.1 lid 2 e
ILT < 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>; 5.1 lid 2 e - **ILT** 5.1 lid 2 e [@ILenT.nl](#)>

Onderwerp: RE: Brieven naar Indaver en Ovam

Goedemiddag,

5.1 lid 2 e en ik hebben vragen opgesteld naar de OVAM en Indaver. Deze vragen zijn ook tegengelezen door 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e Met hun opmerkingen komen we uit op de vragen in de bijlage. Kunnen jullie deze nog doorlezen voor ons overleg vanmiddag zodat we eventuele belangrijke punten nog kunnen bespreken.

Een aantal punten van onze kant om te bespreken (in geel gemarkeerd):

1. We hadden nog een discussie over de vraag over de RIE. Is deze op dit moment goed geformuleerd
2. Naar de OVAM toe willen we verwijzen naar de brieven van RWS. We gaan ervan uit dat de OVAM ook op de hoogte is van deze brieven. Ter bespreking of dit op deze manier geformuleerd kan worden.

Tot vanmiddag.
Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

Leefomgeving Afvalstoffen
Vergunningverlening leefomgeving en scheepvaart
Communicatie, dienstverlening en vergunningen
Inspectie Leefomgeving & Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
 Postadres | Postbus 24062 | 3502 MB | Utrecht | Nederland
 Bezoekadres | Graadt van Roggenweg 500 | 3531 AH | Utrecht | Nederland

T 5.1 lid 2 e
E 5.1 lid 2 e [ilent.nl](http://silent.nl)

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Verzonden: dinsdag 20 september 2022 17:27

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT;
5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT;
5.1 lid 2 e ILT; 5.1 lid 2 e - ILT; 5.1 lid 2 e - ILT

Onderwerp: PFAs-houdend afval naar Indaver

Tijd: dinsdag 27 september 2022 15:00-15:45 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Webex (link bijgevoegd)

Kort om stand van zaken te bespreken

Van: 5.1 lid 2 e - ILT

Verzonden: dinsdag 20 september 2022 17:25

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>;
5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e
- ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e
- ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e
- ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
CC: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e ILT
5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e
- ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: PFAs-houdend afval naar Indaver

Hoi 5.1 lid 2 e, 5.1 lid 2 e en 5.1 lid 2 e (op volgorde van mijn scherm).

Fijn dat jullie allemaal goed meedachten. Samengevat is dit wat we net bespraken.

Stand van zaken:

- Indaver is door vergunningverlening geïnformeerd over langere behandeltijd, hebben al gereageerd. Indaver vraagt om een gesprek (bijgevoegde mail).
- 12 dossiers nu aangehouden voor Chemours/andere bedrijven naar Indaver. 1 van ATM, ook aangehouden.
 - o 1 dossier al toestemming van België.
- Contacten tussen lenW en BE staan zorgvuldige vergunningverlening ILT niet in de weg (zie bijlage).
- Wettelijke termijn: Binnen 30 dagen besluit op lopende kennisgeving. Kans op ingebrekestelling (dat risico nemen we), dan nog 2 weken voor besluit. Mogelijkheid voor bezwaar, dan kunnen we negatief besluiten (bij twijfel nee).

Acties/uitzoekwerk:

- 1) Contact met gelijktijdig OVAM + kennisgever (meteen reactie op verzoek Indaver) 5.1 lid 2 e helpen bij opstellen vragen):
 - a. Is er een rechtstreeks verband tussen export en lozing (lozen meer in Schelde)?
 - b. Kan door verlaging naar 900/950 graden (advies is 1100) en verder verwerkingsproces nog gesproken worden van doelmatige/juiste verwerking? (standpunt RIVM + feitelijke situatie België)?
- 2) Intern uitzoekwerk (5.1 lid 2 e – parallel en ondersteunend aan actie 1, bij voorkeur om actie 1 te onderbouwen, als dat snel kan. 1 dossier waarin 1100 graden staat is genoeg):
 - a. Heeft Indaver zich gehouden aan voorwaarden kennisgevingen (temperatuur etc. naast feitelijke situatie actie 1)? Voor actieve kennisgevingen (lopen transporten), intrektingsvoorwaarden nalopen. Intrekken kan pas na het inwinnen van feitelijke informatie (actie 1).
 - b. Welke andere actieve kennisgevingen zijn voor deze verwerker relevant? Tot wanneer?
- 3) Contact met Zembla? → 5.1 lid 2 e via 5.1 lid 2 e
- 4) 5.1 lid 2 e informeert Stefanie via 5.1 lid 2 e (en Stefanie IG-team). Politiek-bestuurlijk pas actie nodig als er een ILT-besluit ligt.

Doel: zorgvuldige vergunningverlening, de ILT laat geen dingen gebeuren die onwenselijk zijn en wat we kunnen voorkomen.

Planning: dinsdag vragen de deur uit (en weer contactmoment), termijn van 1 week (dus woensdag een week erna een beeld van feitelijke situatie, weer contactmoment).

Later (maar niet minder relevant):

- Vragen aan Chemours → waarom niet een andere draaitrommeloven? Wat doen jullie om juiste verwerking te garanderen (ketenverantwoordelijkheid)?
- Vraag voor ILT: als het volgens EVOA mag, wat doen we dan (principeel besluit)?

Fijne avond, wordt vervolgd,

5.1 lid 2 e

Van: 5.1 lid 2 e - ILT

Verzonden: dinsdag 20 september 2022 10:52

Aan: 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>;
 5.1 lid 2 e ILT <5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ilent.nl>; 5.1 lid 2 e
 - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e ILT <5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e
 - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>
 CC: 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT
 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>; 5.1 lid 2 e - ILT 5.1 lid 2 e @ILenT.nl>

Onderwerp: RE: PFAS-houdend afval naar Indaver

Beste allemaal,

Met 5.1 lid 2 e kom ik voor vanmiddag tot de volgende bespreekpunten:

- Korte introductie vraagstuk 5.1 lid 2 e
- Stand van zaken:
 - o Contact met Indaver 5.1 lid 2 e
 - o Contact met België vanuit lenW en RWS 5.1 lid 2 e, zie bijgevoegde stuk)
- Onderzoeksvragen, taakverdeling en tijdspad (allemaal):
 - o Is het transport van PFAS-houdend afval naar Indaver EVOA-technisch in orde (breder kijken dan Chemours)? Is er sprake van doelmatige verwerking (nagaan bij OVAM en RWS)?
 - Zo ja, zien wij als ILT aanleiding om de transporten op een andere manier te sturen (gelet op risico's voor mens en milieu met aantoonbaar/voldoende aannemelijk een oorsprong bij Indaver)?
 - Zo ja, is er buiten EVOA handelingsperspectief voor de ILT (en een beter alternatief om op de sturen)?
 - Zo nee, wat moeten we richting de beleidsdirecties signaleren?
 - o Komen we met het beantwoorden van deze vragen tot een goed besluit?
 - o Aan welke termijnen zijn we gebonden 5.1 lid 2 e ?
- Acties en vervolg (allemaal)
 - o IG-team
 - o Bewindspersonen

5.1 lid 2 e sluit aan om input op te halen voor het aankomende Programma Chemische Stoffen. Dat wordt een traject van maanden tot jaren, voor het voorleggende vraagstuk denken we in dagen tot weken.

Tot vanmiddag,

5.1 lid 2 e

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): 5.1 lid 2 d

Wachtwoord voor vergadering: 5.1 lid 2 d

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

5.1 lid 2 d

Netherlands Toll

Deelnemen via telefoon

5.1 lid 2 d

etherlands Toll

United States Toll

Algemene inbelnummers

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies 5.1 lid 2 d

@rijksvideo.webex.com

U kunt ook 62.109.219.4 kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor Bedrijven

Kies 5.1 lid 2 d

@lync.webex.com

Als u een host bent, [klik dan hier](#) om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Van: EVOA
Verzonden: vrijdag 30 september 2022 11:24
Aan: 5.1 lid 2 e ILT
Onderwerp: FW: Vragen over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij Indaver te Antwerpen
Bijlagen: LETTER_ILT_vragen verwerking IND Antwerpen mbt PFAS (fin).pdf; bijlage 1-OMV_2021167750 Lozingsnormen PFAS TBT SE.pdf; Bijlage 2_NL PFAS houdende afvalstoffen verwerkt op DTOx_gegevens 2021.pdf; Bijlage 3_GOV BE.VL.000000107.INSTALLATION - Indaver Antwerpen (4).pdf; bijlage 4_analyseresultaten Indaver Antwerpen_sep2022.pdf

Van: 5.1 lid 2 e
Verzonden: vrijdag 30 september 2022 10:53
Aan: EVOA
CC: 5.1 lid 2 e
Onderwerp: RE: Vragen over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij Indaver te Antwerpen
 Geachte heer 5.1 lid 2 e

Wij hebben getracht uw vragen zo goed mogelijk te beantwoorden en hopen met onze antwoorden een bijdrage te kunnen leveren aan het wegnemen van bezorgdheid in onze maatschappij.
 Indien u behoefte heeft aan een nadere toelichting of aanvullende vragen heeft, dan vernemen wij dat graag. U kunt mij te allen tijde bereiken via onderstaande contactgegevens.
 Met vriendelijke groeten,
 5.1 lid 2 e

5.1 lid 2 e 5.1 lid 2 e
Indaver nv
 Burcht Singelberg - Blok D (Lady Hedwige Tower)
 Ketenislaan 1 | Haven 1548 | BE-9130 KALLO (BEVEREN) | BELGIE
 T. +32 3 568 48 40 | M. 5.1 lid 2 e F. +32 3 575 66 99
indaver.be | indaver.com | jobs.indaver.be

[disclaimer](#)

Denk aan het milieu voordat u deze e-mail print.

From: EVOA <EVOA@ILent.nl>
Sent: dinsdag 27 september 2022 16:18
To: 5.1 lid 2 e <@indaver.com>
Cc: 5.1 lid 2 e <@indaver.com>
Subject: Vragen over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij Indaver te Antwerpen
 Geachte heer 5.1 lid 2 e

De Inspectie Leefomgeving en Transport heeft een aantal vragen over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij de inrichting Indaver te Antwerpen. Ook zijn er nog openstaande kennisgevingen waarop wij nog moeten beslissen. Wij hebben op dit moment onvoldoende informatie om daarop te kunnen beslissen. U wordt daarom verzocht onderstaande vragen te beantwoorden en binnen een week naar ons op te sturen.

Vragen over verwerking

- U wordt verzocht uw vigerende milieuvergunning (omgevingsvergunning) inclusief relevante wijzigingen alsmede uw waterwetvergunning (lozingsvergunning) ons te doen toekomen.
- Uit kennisgevingen met de bestemming Indaver blijkt dat PFAS-houdende afvalstoffen worden verbrand in een roosteroven bij temperaturen van 850 tot 1100 °C (bijvoorbeeld NL704236) of in een draaitrommeloven (DTO) bij temperaturen van 1000 tot 1200 °C (bijvoorbeeld NL704253). Daarnaast blijkt uit door ons ontvangen informatie dat u ook zou beschikken over een fysisch-chemische verwerkingsinstallatie waarin ook PFAS-houdende afvalstoffen worden verwerkt. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:
 - Wordt de fysisch-chemische verwerkingsinstallatie gebruikt voor het verwerken van PFAS-houdende afvalstoffen? Indien dit zo is, wat gebeurt er met de PFAS, wat is de definitieve verwerking van de PFAS en gelden er maximale PFAS-concentraties voor deze verwerkingsmethode?

- Kunt u een overzicht aanleveren waarin de verwerkingsmethode (fysisch-chemisch, roosteroven, DTO) staat aangegeven van de verschillende PFAS-houdende afvalstoffen en PFAS-concentraties die op uw inrichting verwerkt worden?
- Volgens het RIVM zijn voor volledige vernietiging van PFAS-verbindingen temperaturen noodzakelijk tussen de 1000 en 1200 °C. In het VLAREM (Artikel 5.2.3.2.3., §2) is voorts opgenomen dat afvalstoffen dienen te worden verbrand bij minimaal 850 °C. Indien afvalstoffen een gehalte van meer dan 1% gehalogeneerde afvalstoffen bevatten (uitgedrukt in chloor), dient de temperatuur tot ten minste 1100 °C te worden opgevoerd. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:
 - Is u bekend waarom een gehalte van 1% uitgedrukt in chloor wordt gehanteerd en niet wordt gerekend met bijv. fluor?
 - Zoals hierboven al aangegeven worden PFAS-houdende afvalstoffen in sommige gevallen verbrand bij een minimumtemperatuur van 850 °C. Uit wetenschappelijke inzichten blijkt dat een temperatuur tussen de 1000 en 1200 °C nodig is voor de volledige vernietiging van PFAS-verbindingen. Wat is de reden dat u in sommige gevallen een minimumtemperatuur van 850 °C hanteert? En kunt u onderbouwen dat bij deze temperaturen alle PFAS-verbindingen vernietigd worden?
 - Uit informatie in de kennisgevingen blijkt dat temperaturen lager dan 1000 °C mogelijk door uw bedrijf gehanteerd worden voor de verbranding van PFAS houdend afval. Volgens deskundigen / wetenschappers leidt dit naar verwachting tot een onvolledige verbranding van de langere PFAS-ketens en de vorming van andere PFAS-varianten. Deelt u deze stelling? Indien dit niet het geval is, kunt u toelichten waarom u deze stelling niet deelt?
 - Beschikt u over (meet)gegevens over het vernietigingsrendement van de PFAS bij de diverse temperaturen / verblijftijden in de oven?

Vragen over waterzuivering en het lozen van afvalwater

- U wordt verzocht gedetailleerde beschrijvingen aan te leveren van alle processen binnen Indaver waarbij uiteindelijk lozingen plaatsvinden, inclusief de stappen die plaatsvinden om het afvalwater te reinigen voordat het geloosd wordt. U wordt tevens verzocht een beschrijving aan te leveren op de processen waarbij lozingen en luchtmissies plaatsvinden welke direct kunnen worden gelinkt aan bewerkingen die worden toegepast op afvalstromen welke u conform EVOA vanuit Nederland ontvangt.
- Mocht het lozen van afvalwater expliciet verbonden zijn aan het be- en verwerken van PFAS-houdende afvalstoffen in zowel de DTO als de roosteroven, dan willen wij tevens weten waarom u deze lozingen niet in uw EVOA aanvragen heeft vermeld, zie eveneens: bijlage II deel 3 onder 9 van Verordening (EG) nr. 1013/2006)?
- Bij uw EVOA aanvragen voegt u een zogenaamde (Richtlijn Industriële Emissies) RIE verklaring toe (zie bijlage II deel 3 onder 2 van Verordening (EG) nr. 1013/2006). U wordt verzocht aan te tonen dat het verwerkingsproces binnen Indaver van ontvangst tot eventuele emissies en lozingen voldoet aan de Best Beschikbare Technieken (BBT). Mocht dit niet of op onderdelen niet het geval blijken, dan wordt u verzocht nader toe te lichten op welke punten dit afwijkt, en in hoeverre hier sprake is van gelijke technieken.
- Wordt het afvalwater geanalyseerd op PFAS? Indien dit zo is, kunt u dan ook toelichten bij welke stappen wordt bemonsterd en wat de maximumconcentraties PFAS zijn?
- Uit door ons ontvangen informatie blijkt dat de laatste stap in uw anorganische afvalwaterzuiveringsinstallatie bestaat uit een actieve-kooldosseerunit, en dat deze enkel wordt gebruikt indien sprake is van relevante belasting met gevaarlijke stoffen. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:
 - Is het correct dat actieve kool de enige stap is waarmee PFAS-verbindingen verwijderd kunnen worden uit uw zuiveringsinstallatie? Welke actief kool gebruikt u, is deze specifiek bedoeld voor onder meer PFAS?
 - Is het voorts correct dat deze techniek enkel wordt toegepast indien er sprake is van een relevante belasting met gevaarlijke stoffen?
 - Kunt u toelichten welke concentratiegrenzen voor welke componenten worden gehanteerd voor de definitie 'relevante belasting'?

Overige vragen

- Vanuit de media hebben we vernomen dat een Belgische milieuorganisatie gerechtelijke stappen heeft ondernomen tegen de aangevraagde wijzigingsvergunning van Indaver. Wat is de stand van zaken in deze procedure?

Met vriendelijke groet,

5.1 lid 2 e

Vergunningverlening leefomgeving en scheepvaart

Communicatie, dienstverlening en vergunningen

Inspectie Leefomgeving & Transport

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Postadres | Postbus 24062 | 3502 MB | Utrecht | Nederland

Bezoekadres | Graadt van Roggenweg 500 | 3531 AH | Utrecht | Nederland

.....
T + 31 (0) 88 489 0000

E evoa@ilent.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Aangetekend

5.1 lid 2 e

ILT

Graadt van Roggenweg 500

3531 AH UTRECHT

NEDERLAND

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
2022-09-27		LETTER_ILT_vragen verwerking IND Antwerpen mbt PFAS.	2022-09-30

contactpersoon

5.1 lid 2 e - Poldervlietweg 5, BE-2030 ANTWERPEN - tel. 5.1 lid 2 e fax +32 3 568 49 99 - 5.1 lid 2 e @indaver.be

Vragen over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij Indaver te Antwerpen

Geachte heer 5.1 lid 2 e

In vervolg op uw e-mail van 20 september jl. waarin u aangaf dat u de aanvragen voor kennisgevingen NL706463, NL706404, NL706412, NL706403, NL706415, NL708311, NL708088, NL708313, NL708312, NL708091, NL709247 en NL708480 wenst aan te houden vanwege huidige maatschappelijke zorgen en vragen rondom de productie en verwerking van PFAS-houdende (afval)stoffen heeft u per e-mail van 27 september 2022 een aantal vragen gesteld over de verwerking van PFAS-houdende afvalstoffen bij de inrichting Indaver te Antwerpen.

De antwoorden op uw vragen heb ik na herhaling van uw vraag in blauw hieronder opgenomen. Voorafgaand merk ik op dat de afvalstoffen waarvoor de respectievelijke kennisgevingen worden aangevraagd niet verwerkt worden op een roosteroven. Daarbij komt dat de roosteroven gelegen is op een andere locatie namelijk Indaver Site te Doel. De beoogde verwerkingsmethode (DTO) voor de afvalstoffen die Indaver wenst over te brengen onder de aangehouden kennisgevingen bevindt zich op de Indaver locatie te Antwerpen. Hier is ook een fysisch-chemische bewerking mogelijk, echter de bovengenoemde kennisgevingen worden daar niet op verwerkt.

Vragen over verwerking

1. U wordt verzocht uw vigerende omgevingsvergunning (omgevingsvergunning) inclusief relevante wijzigingen alsmede uw waterwetvergunning (lozingsvergunning) ons te doen toekomen.

De omgevingsvergunning OMV-2021167750 voor de Indaver locatie Antwerpen omvat alle vergunningen (zoals bouw-, exploitatie- en lozingsvergunning). De laatste wijziging van de omgevingsvergunning, bijstelling lozingsvoorwaarden PFAS, dateert van 18/06/2022. Naast de bijstelling van enkele bijzondere omgevingsvergunningsvoorwaarden bevat deze vergunning eveneens de bijzondere omgevingsvergunningsvoorwaarden van de vorige vergunning (zie art. 3, geactualiseerde vergunningsvoorwaarden).

Bijlage 1: omgevingsvergunning OMV-2021167750

2. Uit kennisgevingen met de bestemming Indaver blijkt dat PFAS-houdende afvalstoffen worden verbrand in een roosteroven bij temperaturen van 850 tot 1100 °C (bijvoorbeeld NL704236) of in een draaitrommeloven (DTO) bij temperaturen van 1000 tot 1200 °C (bijvoorbeeld NL704253). Daarnaast blijkt uit door ons ontvangen informatie dat u ook zou beschikken over een fysisch-chemische verwerkingsinstallatie waarin ook PFAS-houdende afvalstoffen worden verwerkt. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:
- a. Wordt de fysisch-chemische verwerkingsinstallatie gebruikt voor het verwerken van PFAS-houdende afvalstoffen? gelden er maximale PFAS-concentraties voor deze verwerkmethode?

De in de kennisgevingen aangevraagde afvalstoffen uit Nederland worden niet verwerkt op de fysisch-chemische verwerkingsinstallatie van Indaver Antwerpen. Deze PFAS houdende afvalstoffen uit Nederland worden enkel verwerkt op de thermische verwerkingsinstallaties van Indaver Antwerpen, nl; de draaitrommelovens (High Temperature Incineration).

Indien dit zo is, wat gebeurt er met de PFAS: [Niet van toepassing](#)

Indien dit zo is, wat is de definitieve verwerking van de PFAS: [Niet van toepassing](#)

Indien dit zo is, gelden er maximale PFAS-concentraties voor deze verwerkmethode?
[Niet van toepassing](#)

- b. Kunt u een overzicht aanleveren waarin de verwerkmethode (fysisch-chemisch, roosteroven, DTO) staat aangegeven van de verschillende PFAS-houdende afvalstoffen en PFAS-concentraties die op uw inrichting verwerkt worden?

- [Aanvoer op Indaver Antwerpen, draaitrommeloven \(High Temperature Incineration\):](#)
Hier worden onder meer afvalstoffen met verhoogde PFAS concentratie (> 50 mg/kg) verwerkt.

Een overzicht van de belangrijkste Nederlandse afvalstoffen met een hoge PFAS/F concentratie verwerkt op de draaitrommelovens is opgenomen in bijlage 2.

- [Aanvoer op Fysisch-chemische installatie van Indaver Antwerpen:](#)
Er worden geen afvalstoffen uit Nederland verwerkt op de fysisch-chemische installatie van Indaver Antwerpen.
- [Aanvoer op roosteroven site Doel:](#)
Zie algemene opmerking, betreft andere site.
Ten aanzien van de door ILT afgegeven kennisgeving NL704236 merk ik op dat het hier ging om waterzuiveringsslib met < 50 mg/kg PFAS stoffen, met een gehalte van minder dan 1% gehalogeneerde afvalstoffen (uitgedrukt in chloor).

Met betrekking tot de verwerkingstemperatuur van de installaties, verwijst ik naar het antwoord op vraag 3b.

3. Volgens het RIVM zijn voor volledige vernietiging van PFAS-verbindingen temperaturen noodzakelijk tussen de 1000 en 1200 °C. In het VLAREM (Artikel 5.2.3.2.3., §2) is voorts

opgenomen dat afvalstoffen dienen te worden verbrand bij minimaal 850 °C. Indien afvalstoffen een gehalte van meer dan 1% gehalogeneerde afvalstoffen bevatten (uitgedrukt in chloor), dient de temperatuur tot ten minste 1100 °C te worden opgevoerd. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:

- a. Is u bekend waarom een gehalte van 1% uitgedrukt in chloor wordt gehanteerd en niet wordt gerekend met bijv. fluor?

Deze voorwaarde is zo opgenomen in de Industrial Emissions Directive (IED, 2010/75/EU, art. 50) en BREF WI.

- b. Zoals hierboven al aangegeven worden PFAS-houdende afvalstoffen in sommige gevallen verbrand bij een minimumtemperatuur van 850 °C. Uit wetenschappelijke inzichten blijkt dat een temperatuur tussen de 1000 en 1200 °C nodig is voor de volledige vernietiging van PFAS-verbindingen. Wat is de reden dat u in sommige gevallen een minimumtemperatuur van 850 °C hanteert? En kunt u onderbouwen dat bij deze temperaturen alle PFAS-verbindingen vernietigd worden?

Zowel de keuze van installatie voor de verwerking van een type afvalstof als de condities waaronder de installaties geopereerd worden, worden bepaald door de criteria en verplichtingen opgelegd in de omgevingsvergunning van de installaties. Op basis van deze criteria wordt bepaald welke afvalstof verwerkt wordt op welke installatie. Tav bovenvermelde temperaturen dient een onderscheid gemaakt te worden tussen enerzijds de roosteroven (AVI) en anderzijds de draaitrommelovens (HTI):

- Roosteroven (AVI): operationele temperatuur: > 850 °C
 - i. De roosteroven is een AVI en verwerkt dezelfde afvalstoffen als de Nederlandse AVI's (niet recycleerbare huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen, beperkte hoeveelheid slib/filterkoek)
 - ii. De installatie bevindt zich niet op de site locatie Antwerpen, maar op de site van Doel, dus de roosteroven wordt niet verder besproken;
- Draaitrommeloven (HTI): operationele temperatuur: >1000 °C
 - iii. Verwerking van (gevaarlijke) industriële afvalstoffen
 - iv. De efficiëntie van het verwerkingsproces wordt bepaald door de 3T's (Tijd, Temperatuur, Turbulentie)
 - v. HTI wordt beschouwd als een geschikte¹ verwerkingstechniek voor de verwerking van 'alle' POP-houdende afvalstoffen (waaronder PFAS).
 - vi. De draaitrommelovens (HTI) zijn 10 jaar geleden vergund om te opereren op een temperatuur van minstens 950 °C (verlaging van 1100 °C naar 950 °C), maar in de realiteit bereiken de installaties temperaturen boven de 1000 °C. Deze derogatie werd toegestaan obv intensief onderzoek waarbij werd aangetoond dat POP's onder de heersende verbrandingscondities (3Ts - temperatuur, turbulentie en tijd) efficiënt vernietigd worden. Aanvullend toont de zeer strenge monitoringverplichting in Vlaanderen aan dat de verbranding onder deze verbrandingscondities zorgt voor de efficiënte afbraak van POP's, zoals bijvoorbeeld dioxines, en dat voldaan wordt aan de

¹ Technical Guideline Basel Convention: General technical guidelines on the environmentally sound management of wastes of wastes consisting of, containing or contaminated with persistent organic pollutants, hfdst.4, G, 2 (g))

vergunningsvoorwaarden. Regelmatige inspecties van de overheid bevestigen dit.

- c. Uit informatie in de kennisgevingen blijkt dat temperaturen lager dan 1000 °C mogelijk door uw bedrijf gehanteerd worden voor de verbranding van PFAS houdend afval. Volgens deskundigen / wetenschappers leidt dit naar verwachting tot een onvolledige verbranding van de langere PFAS-ketens en de vorming van andere PFAS-varianten. Deelt u deze stelling? Indien dit niet het geval is, kunt u toelichten waarom u deze stelling niet deelt? Neen, deze stelling wordt niet gedeeld door Indaver.

De efficiëntie van het verbrandingsproces (vernietigen van de PFAS/POP molecule) wordt niet enkel bepaald door de hoge temperatuur, maar ook door de beweging in de oven (de turbulentie) en de tijd die de molecule doorbrengt in de hoge temperatuur zone (de tijd). Deze 3 elementen, temperatuur – tijd – turbulentie, zijn bepalend voor de afbraak/destructie-efficiëntie van persistente organische stoffen, hetgeen eveneens bevestigd wordt door de derogatie toegestaan door de vergunningverlenende overheid (zie voorgaand antwoord).

- d. Beschikt u over (meet)gegevens over het vernietigingsrendement van de PFAS bij de diverse temperaturen / verblijftijden in de oven?

Ja, er worden PFAS metingen uitgevoerd op de rookgassen, maar tot op heden bestaat er geen gevalideerde meetmethode voor het vaststellen van restanten van PFAS in de rookgassen. Het VITO (Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek) heeft in opdracht van de Vlaamse overheid regelmatig staalnames en metingen uitgevoerd op de rookgassen van Indaver Antwerpen met het oog op het ontwikkelen van een bemonsteringsmethodiek en analysesystematiek.

Op basis van de rookgasmetingen uitgevoerd tijdens deze methodeontwikkeling (uitgevoerd door VITO) op de draaitrommelovens kan geconcludeerd worden dat:

- DRE (destruction and removal efficiency) > 99,9999% bedraagt, dewelke voldoet aan de referentiewaarde van 99,9999%².
- Studie VITO³, besluit p. 13: *“Op basis van de huidig verkregen meetresultaten en de IFDM modellering kan berekend worden dat de jaargemiddelde en de maximale daggemiddelde concentraties de gezondheidkundige advieswaarden van het tijdelijk EFSA toetsingskader (§1.3) niet overschrijden.”*

² Technical Guideline Basel Convention: General technical guidelines on the environmentally sound management of wastes of wastes consisting of, containing or contaminated with persistent organic pollutants, hfdst.4, G, 2)

³ VITO, juli 2022: Case: monitoring PFAS schouwemissies uit draaitrommeloven (DTO2) van Indaver nv: ikv de ontwikkeling van een gevalideerde bemonsterings- en analysemethode

Vragen over waterzuivering en het lozen van afvalwater

4. U wordt verzocht gedetailleerde beschrijvingen aan te leveren van alle processen binnen Indaver waarbij uiteindelijk lozingen plaatsvinden, inclusief de stappen die plaatsvinden om het afvalwater te reinigen voordat het geloosd wordt. U wordt tevens verzocht een beschrijving aan te leveren op de processen waarbij lozingen en luchtemissies plaatsvinden welke direct kunnen worden gelinkt aan bewerkingen die worden toegepast op afvalstromen welke u conform EVOA vanuit Nederland ontvangt.

Roosteroven: niet van toepassing

Draaitrommelovens, gelegen op de site van Indaver Antwerpen hebben:

- o 1 emissiepunt voor de lozing van water
- o 3 schouwen en dus 3 luchtemissiepunten

De site Indaver Antwerpen heeft 1 centraal lozingspunt voor het lozen van het gezuiverde afvalwater afkomstig van de gehele site Indaver Antwerpen, nl. Hoofdgracht van de Verlegde Schijns.

De afvalwaters van de verschillende verwerkingsinstallaties worden naar de centrale waterzuiveringsinstallatie geleid en geloosd via het centrale lozingspunt.

Detail procesbeschrijving: zie bijlage 1: p.14 tot p. 17: vergunning 18/06/2022

Momenteel wordt bijkomend de volledige hoeveelheid lozingswater met behulp van 8 actief kool filters verwerkt.

5. Mocht het lozen van afvalwater expliciet verbonden zijn aan het be- en verwerken van PFAS-houdende afvalstoffen in zowel de DTO als de roosteroven, dan willen wij tevens weten waarom u deze lozingen niet in uw EVOA aanvragen heeft vermeld, zie eveneens: bijlage II deel 3 onder 9 van Verordening (EG) nr. 1013/2006)?

Deel 3 van bijlage II betreft de 'Eventuele door de bevoegde autoriteiten verlangde aanvullende informatie en documentatie'.

Standaard geeft Indaver in bijlage 7 van het kennisgevingsdossier een beschrijving van het behandlingsproces, in het geval van de betreffende overbrengingen is dit een beschrijving van de draaitrommelovens.

Aangezien:

- het lozingswater van de site van Antwerpen afkomstig is van de verschillende behandlingsprocessen op de site en niet enkel verbonden is aan de verwerking van specifieke (PFAS-houdende) afvalstoffen,
- De dossiers hernieuwing zijn van bestaande dossiers, waar tot op heden geen bijkomende vragen mbt de lozing werden gesteld,

wordt de lozing niet systematisch opgenomen in de beschrijving van het behandlingsproces.

6. Bij uw EVOA aanvragen voegt u een zogenaamde (Richtlijn Industriële Emissies) RIE verklaring toe (zie bijlage II deel 3 onder 2 van Verordening (EG) nr. 1013/2006). U wordt verzocht aan te tonen dat het verwerkingsproces binnen Indaver van ontvangst tot eventuele emissies en lozingen voldoet aan de Best Beschikbare Technieken (BBT). Mocht dit niet of op

geadresseerde
Lars Barendregt

ons kenmerk
LETTER_ILT_vragen verwerking IND

datum
2022-09-27

bladnummer
7

onderdelen niet het geval blijken, dan wordt u verzocht nader toe te lichten op welke punten dit afwijkt, en in hoeverre hier sprake is van gelijke technieken.

Het GOVC (Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie) heeft naar aanleiding van de publicatie van de BBT conclusies voor afvalverbranding een evaluatie uitgevoerd van deze BBT conclusies op de site van Indaver Antwerpen.

Deze evaluatie bevestigt dat Indaver Antwerpen (draaitrommelovens) werkt conform de BBT conclusies voor afvalverbranding (BREF WI).

Bijlage 3: GOVC-verslag, dd. 3/6/2021

7. Wordt het afvalwater geanalyseerd op PFAS? Indien dit zo is, kunt u dan ook toelichten bij welke stappen wordt bemonsterd en wat de maximumconcentraties PFAS zijn?
Verschillende fracties (deelstromen van de verschillende verwerkingsinstallaties op de site van Antwerpen) worden geanalyseerd in kader van interne procesopvolging.

Wekelijks wordt het lozingswater geanalyseerd door een extern, erkend labo en worden deze resultaten gerapporteerd aan bevoegd gezag (milieu-inspectie). De Vlaamse milieu-inspectie beoordeelt deze analyseresultaten en voert ook zelf metingen uit.

De analysegegevens van de laatste maand zijn toegevoegd in bijlage 4

8. Uit door ons ontvangen informatie blijkt dat de laatste stap in uw anorganische afvalwaterzuiveringsinstallatie bestaat uit een actieve-kooldosseerunit, en dat deze enkel wordt gebruikt indien sprake is van relevante belasting met gevaarlijke stoffen. U wordt verzocht hierover de volgende vragen te beantwoorden:
- a. Is het correct dat actieve kool de enige stap is waarmee PFAS-verbindingen verwijderd kunnen worden uit uw zuiveringsinstallatie? Welke actief kool gebruikt u, is deze specifiek bedoeld voor onder meer PFAS?

Bovenstaande informatie is ondertussen gedateerd.

Momenteel zijn er 8 AK-filters operationeel waarover de volledige hoeveelheid lozingswater wordt verwerkt. De actief kool die gebruikt wordt is inderdaad bedoeld voor de verwijdering van onder meer PFAS houdende componenten.

- b. Is het voorts correct dat deze techniek enkel wordt toegepast indien er sprake is van een relevante belasting met gevaarlijke stoffen?

Neen, de volledige hoeveelheid lozingswater wordt verwerkt via deze actief kool filters.

- c. Kunt u toelichten welke concentratiegrenzen voor welke componenten worden gehanteerd voor de definitie 'relevante belasting'?

De volledige hoeveelheid lozingswater wordt verwerkt via de actief kool filters, ongeacht de concentratiegrenzen

Overige vragen

9. Vanuit de media hebben we vernomen dat een Belgische milieuorganisatie gerechtelijke stappen heeft ondernomen tegen de aangevraagde wijzigingsvergunning van Indaver. Wat is de stand van zaken in deze procedure?

geadresseerde

ons kenmerk

datum

bladnummer

5.1 lid 2 e

LETTER_ILT_vragen verwerking IND

2022-09-27

8

Indaver heeft ook vernomen dat een Belgische milieuorganisatie een verzoek tot schorsing en nietigverklaring zou hebben ingediend tegen de bijstellingsbeslissing van 18 juni 2022.

Echter tot op heden werd Indaver nog niet formeel in kennis gesteld van dit bericht.

Bijlage 2: overzicht PFAS houdende afvalstoffen uit Nederland verwerkt op de draaitrommeloven van Indaver Antwerpen

Periode: 01/04/2020-31/03/2021

Levering vanuit Nederland voor verwerking op draaitrommelovens Indaver N.V.

Rapportering obv totale F-concentratie.

MM	Material - number	Waste producer country	Customer	Installation (Y3)	yearly amount (ton)	% F
543903	7160 - pfe ex fep slabs - 543903	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums shredder - 2323	2	50.8
541423	30-high-high boilers - 541423	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - direct injection - 2350	103	44.0
538512	2320-ptfe bulk ex fep - 538512	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	122	42.5
544399	7270 - teflon/frd bulk ex daf wt - 544399	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	89	32.8
535321	2460 - pfe bb ex teflon - 535321	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums emptied bunker - 2322	45	29.0
538513	2330-ptfe bulk ex teflon - 538513	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	57	26.8
548267	7270 - slib vaste stof verw. wt - 548267	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	29	26.7
548269	140 - ionhars pfe-fabriek - 548269	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums emptied bunker - 2322	21	17.6
540995	2200-ptfe bulk ex impex - 540995	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	76	11.2
548268	2200-vaste stof bezink flot. unit - 548268	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	37	9.0
541414	140 - ionharsafval - 541414	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums emptied bunker - 2322	26	8.0
541430	200 - teflon paraffinewas - 541430	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums shredder - 2323	45	4.1
526974	100 - actieve kool wt - 526974	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	593	1.5
526974	100-actieve kool fep - 526974	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - bunker - 2310	106	1.5
526974	100 - actieve kool verpakt - 526974	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums emptied bunker - 2322	11	1.5
512168	steekvast bulk op afroep - 512168	Netherlands	Indaver IW Terneuzen	rotary kiln - bunker - 2310	264	1.0
536294	4520-actieve kool acu zuur - 536294	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	dto - bunker asap acid - 2313	40	0.9
529638	560 - absorbentia opruimafval - 529638	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - drums emptied bunker - 2322	0	0.7
528127	460 - spent silicagel - 528127	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	dto - bunker asap acid - 2313	17	0.7
36185	steekvast bulkatval - 36185	Netherlands	Indaver IW Terneuzen	rotary kiln - bunker - 2310	6381	0.4
36185	steekvast bulkatval (basisch) - 36185	Netherlands	Indaver IW Terneuzen	dto - bunker asap base - 2314	291	0.4
540992	1830 - supernatevloeistof - 540992	Netherlands	Chemours (Dordrecht)	rotary kiln - liquid tank farm - 2330	374	0.4
547754	carbonzuur resten - 547754	Netherlands	Indaver IW Terneuzen	rotary kiln-drums direct injection - 2325	80	0.4
544181	raf slib steekvast - 544181	Netherlands	Indaver Impex	rotary kiln - bunker - 2310	672	0.3

33533	steekvast organisch - 33533	Netherlands	A TM (Moerdijk)	rotary kiln - bunker - 2310	4537	0.3
-------	-----------------------------	-------------	-----------------	-----------------------------	------	-----

1. BBT-CONCLUSIES AFVALVERBRANDING

De algemene evaluatie wordt behandeld rekening houdend met de ter zake geldende wettelijke bepalingen, in het bijzonder de Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (RIE) en de daarin voorgeschreven evaluaties van de vergunningsvoorwaarden van GPBV-installaties, titel 5, hoofdstuk 4, afdeling 5 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en op hoofdstuk 1.4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (titel II van het VLAREM).

De algemene evaluatie van een GPBV-installatie gebeurt naar aanleiding van artikel 1.4.1.1, 1° van titel II van het VLAREM, dat stelt dat binnen de twee jaar na de bekendmaking in het publicatieblad van de Europese Unie van de door de Europese Commissie aangenomen nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies betreffende de hoofdactiviteit van de GPBV-installatie, een algemene evaluatie moet gebeuren.

Deze evaluatie gebeurt naar aanleiding van de BBT-conclusies voor afvalverbranding, die zijn gepubliceerd op 3 december 2019 (BREF WI (Waste Incineration)).

2. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS GPBV-INSTALLATIE

De volgende VLAREM-indelingsrubrieken met betrekking tot GPBV-activiteiten zijn momenteel opgenomen in de vergunning:

2.4.1.b)	Verwerkingscapaciteit gevaarlijke afvalstoffen Indachem Liquids = 100.000 ton/jaar = 274 ton/dag en verwerkingscapaciteit gevaarlijke afvalstoffen Indachem Solids = 120.000 ton /jaar = 329 ton/dag, met een totale verwerkingscapaciteit van 603 ton/dag	603 ton/dag
2.4.1.c)	Mengen of vermengen van gevaarlijke afvalstoffen voorgaande aan de verwerking op Indachem Liquids en Indachem Solids: 603 ton/dag	603 ton/dag
2.4.1.e)	Terugwinning/regeneratie van oplosmiddelen: installatie IndaMP met een verwerkingscapaciteit van 9.000 ton/jaar	40 ton/dag
2.4.1.h)	Terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan: installatie IndaMP met een verwerkingscapaciteit van 9.000 ton/jaar	40 ton/dag
2.4.2.b)	Verwijdering van afvalstoffen in afvalverbrandingsinstallaties voor gevaarlijke afvalstoffen: DTO3 = 4,8 ton/uur = 120 ton/dag; DTO1 = 10 ton/uur = 240 ton/dag; DTO2 = 10 ton/uur = 240 ton/dag	600 ton/dag
2.4.4.b)	Stortplaats (DPA3V) met een capaciteit van 4.151.120 ton	4.151.120 ton
2.4.5.	De totale opslagcapaciteit van gevaarlijke afvalstoffen gelinkt aan de activiteiten op de site die vallen onder rubriek 2.4.5 is 15.652,6 ton	15.652,6 ton

Deze rubrieken worden in kolom 4 van de indelingslijst van bijlage 1 van titel II van het VLAREM gemerkt door een 'X', zijnde een GPBV-installatie als vermeld in artikel 5.1.1, 6°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen milieubeleid (DABM).

Volgende GPBV-activiteit is het onderwerp van deze evaluatie:

VLAREM-rubriek 2.4.2.b): Verwijdering van afvalstoffen in afvalverbrandingsinstallaties voor gevaarlijke afvalstoffen:

- DTO3 = 4,8 ton/uur = 120 ton/dag;
- DTO1 = 10 ton/uur = 240 ton/dag;
- DTO2 = 10 ton/uur = 240 ton/dag

Totaal: 600 ton/dag

3. INFORMATIE-UITWISSELING

Op 4 januari 2021 werd de exploitant met een aangetekende zending op de hoogte gesteld van de opstart van de algemene evaluatie van een GPBV-installatie en de vraag tot informatie.

De informatie werd door de exploitant op 26 februari 2021 ter beschikking gesteld. Op 2 maart 2021 en 13 april 2021 werd er nog bijkomende informatie bezorgd.

4. HISTORIEK

De volgende vergunningen voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit zijn gekend:

VVO	Referentie	Datum besluit	Vervaldatum	Voorwerp
Vlaamse overheid	OMV_2019074599	15/11/2019	Onbepaalde duur	Verlenen van een vergunning voor de hernieuwing na verandering van een inrichting voor de verwerking van afvalstoffen
Vlaamse overheid	OMV_ 2020037521	08/12/2020	Onbepaalde duur	Verlenen van een vergunning voor de verandering van een inrichting voor de verwerking van afvalstoffen

Onderstaande bijzondere voorwaarden zijn momenteel geldig:

1. Onmiddellijk na het verlenen van de vergunning geldt een daggemiddelde luchtemissiegrenswaarde voor NO_x van 180 mg/Nm³ voor de drie draaitrommelovens. Deze emissiegrenswaarde heeft betrekking op een referentiezuurstofgehalte van 11%.
2. Vanaf 1 januari 2023 geldt een daggemiddelde luchtemissiegrenswaarde voor NO_x van 150 mg/Nm³ voor de drie draaitrommelovens. Deze emissiegrenswaarde heeft betrekking op een referentiezuurstofgehalte van 11%.
3. Vanaf 1 januari 2030 geldt een daggemiddelde luchtemissiegrenswaarde voor NO_x van 100 mg/Nm³ voor de drie draaitrommelovens. Deze emissiegrenswaarde heeft betrekking op een referentiezuurstofgehalte van 11%.

4. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.1.2. §3 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. De afvalstoffenaanvoer mag 24 uur op 24 uur plaatsvinden.
5. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.1.5. §5 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Er moet geen groenscherm worden aangelegd ter hoogte van de noord- en oostkant van de inrichting.
6. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.3.bis.1.11. §1-5 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Voor op- en afstook van de verbrandingsinstallaties, voorafgaandelijk aan afvalvoeding, kan gebruik gemaakt worden van vloeibare/gasvormige afvalstoffen die voldoen aan volgende samenstellingscriteria.

Parameter	Grenswaarde
Kalorische waarde	25 MJ/kg
Asrest	2%
Cl - totaal	2%
S-totaal	3%
PCB	50 mg/kg
PCDD/PCDF	15 µg/kg TEQ
Antimoon	200 mg/kg
Arseen	200 mg/kg
Lood	1.000 mg/kg
Cadmium	70 mg/kg
Chroom	1.000 mg/kg
Cobalt	200 mg/kg
Koper	1.000 mg/kg
Mangaan	200 mg/kg
Nikkel	1.000 mg/kg
Kwik	200 mg/kg
Vanadium	200 mg/kg
Thallium	200 mg/kg
Zink	1.000 mg/kg

Hierbij is de in dienst name van de volledige rookgasreiniging verplicht. Er mogen zich geen andere afvalstoffen meer in de installatie bevinden. De emissies van de stoffen in de afgassen en de procesparameters waarvoor conform artikel 5.2.3bis.1.26. §1 van titel II van het VLAREM een continue meetverplichting geldt, worden ook tijdens de opstart en het stilleggen van de installaties continu gemeten. Deze emissies worden gerapporteerd bij het gemeten zuurstofgehalte.

7. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.3bis.1.11. §6 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan.
In afwijking van artikel 5.2.3bis.1.11. §2 van titel II van het VLAREM mag de minimum verbrandingstemperatuur in de naverbrandingskamer van de draaitrommelovens 1, 2 en 3 (DTO1, DTO2 en DTO3) verlaagd worden van 1.100°C naar 950°C wanneer gevaarlijk afval met een gehalte van meer dan 1% gehalogeneerde organische stoffen, uitgedrukt in chloor, wordt verbrand. In artikel 5.2.3bis.1.11. §5, 1° en 2° van titel II van het VLAREM mag de temperatuur van 1.100°C vervangen worden door 950°C.

8. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.4.1.10.§4.1° en artikel 5.2.4.1.10.§5.1° van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Volgende grenswaarden voor uitloging zijn van toepassing op de deponie DPA 3V, op basis van de uitgevoerde risico-analyse zoals opgelegd in artikel 5.2.4.1.6.§2 van titel II van het VLAREM:

- a) Pb: 150 mg/kg DS
- b) As: 75 mg/kg DS
- c) TDS: 300.000 mg/kg DS
- d) Mo: 90 mg/kg DS
- e) Se: 21 mg/kg DS
- f) Sb: 15 mg/kg DS
- g) Hg t.g.v. recyclage van gasontladingsslampen: 6 mg/kg DS (voor andere kwikhoudende afvalstoffen blijft de VLAREM-norm van 2 mg/kg ds behouden).
- h) TOC: > 6% DS mits voor DOC een waarde van 1.000 mg/kg ds niet wordt overschreden.

Hierbij worden volgende principes toegepast:

- concept van zoutcel: ingeval van discontinue, eenmalige (bv. projectgebonden) stromen;
- concept van risicoanalyse met uitzondering van het lozen van percolaat in de havendokken of de Schelde: ingeval van continue stromen.

9. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.4.1.10.§4.2° van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. De volgende specifieke grenswaarden zijn van toepassing voor de uitloging van metalen in voorbehandelde afvalstoffen onder monolitische structuur:

METALEN ⁽¹⁾	
PARAMETERS	UITLOOGBAARHEID ⁽²⁾ (in mg/m ²)
Arseen (As)	270
Cadmium (Cd)	11
Chroom (Cr)	550
Koper (Cu)	250
Kwik (Hg)	8
Lood (Pb)	600
Molybdeen	900
Nikkel (Ni)	150
Zink (Zn)	900

(1) De concentratie geldt voor het metaal en de verbindingen ervan uitgedrukt als metaal.

(2) Uitloogbaarheid bepaald met behulp van de standtest volgens NEN 7345.

Het eindproduct onder monolitische structuur wordt op een categorie 1-stortplaats voor gevaarlijke afvalstoffen gestort, met toepassing van zoutcelcondities.

10. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.4.4.5. §4 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Percolaatwater of ander bedrijfsintern water mag gebruikt worden ter stofbestrijding. De toepassing van percolaatwater in het kader van stofbestrijding gebeurt alleen op de werfwegen en op het stortfront binnen de deponie en bij acceptatie van stuivende afvalstoffen of droog weer.

11. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.3bis.1.26. §5 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. De discontinue meting van HF gebeurt met een frequentie van éénmaal per drie maanden. De metingen worden uitgevoerd op ogenblikken dat er effectief freonen verbrand worden.
12. De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.2.5.2. §3 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. Voor de opslag van gevaarlijke vloeibare afvalstoffen volstaat een inkuiping met een opvangcapaciteit die minstens voldoet aan de vereisten volgens de bepalingen van hoofdstuk 5.17 van titel II van het VLAREM.
13. De lozing van bedrijfsafvalwater via de waterzuiveringsinstallatie in het Verlegd Schijn voldoet, naast aan de algemene lozingsvoorwaarden oppervlaktewater en de sectorale lozingsvoorwaarden afvalverbrandingsinstallaties, aan de volgende bijzondere voorwaarden:

Parameter	Eenheid	Norm
NPOC	mg/l	40
ZS	mg/l	60 tot 31/12/2021 30 vanaf 1/1/2022
CZV	mg/l	125 zonder hergebruik AMORAS-water 150 met hergebruik AMORAS-water
Pt	mg/l	2
Nt	mg/l	40 zonder hergebruik AMORAS-water tot 31/12/2022 60 met hergebruik AMORAS-water tot 31/12/2022
Vrije chloor	mg/l	0,5
Fenolindex	mg/l	0,3
Totaal anorganisch gebonden fluoride	mg/l	9
Chloriden	mg/l	20.000
NO ₂ -N	mg/l	2
Sulfaten	mg/l	2000
Totaal cyanide	µg/l	100
As	µg/l	50
B	mg/l	50
Ba	µg/l	700
Be	µg/l	0,3
Cd	µg/l	10 tot 31/12/2020 8 vanaf 1/1/2021 0,8 vanaf 1/1/2023
Co	µg/l	6
Cr	mg/l	0,1
Cu	mg/l	0,1
Mn	mg/l	1
Mo	mg/l	1,5

Ni	mg/l	0,09
Pb	mg/l	0,06
Sb	mg/l	0,5
Se	mg/l	0,08 tot 31/12/2021 0,03 vanaf 1/1/2022, tenzij uit een haalbaarheidsstudie blijkt dat dit niet haalbaar is
Tl	µg/l	20 tot 31/12/2022 2 vanaf 1/1/2023
V	mg/l	0,015
Zn	mg/l	0,5
Hg	µg/l	5 tot 31/12/2022 0,15 vanaf 1/1/2023
Dichloormethaan	µg/l	50
Som (o+m+p) xylenen	µg/l	10
Dibroomchloormethaan	µg/l	2,5
Broomdichloormethaan	µg/l	2,5
Tribroommethaan (bromofom)	µg/l	2,5
Minerale olie	mg/l	/ (vervangen door TCE extraheerbare apolaire KWS)
PFPA (perfluorpentaanzuur)	µg/l	10
PFHA (perfluorhexaanzuur)	µg/l	20
PFHpA (perfluorheptaanzuur)	µg/l	1,8 tot 31/12/2021
PFOA (perfluoroctaanzuur)	µg/l	3,5 tot 31/12/2021
Perfluorbutaansulfonzuur (PFBS)	µg/l	20 tot 31/12/2021
Perfluorhexaansulfonzuur (PFHS)	µg/l	2 tot 31/12/2021
PFOS (perfluoroctaansulfonzuur)	µg/l	6 tot 31/12/2021
Acrylonitrile	µg/l	10
Organofosforpesticiden	µg/l	1
AMPA (aminomethylfopfonzuur, afbraakproduct van glyfosaat)	µg/l	7
TBT	µg/l	20 tot 1/1/2022 + onderzoek
α+β hexachloorcyclohexaan	µg/l	0,6 tot 30/6/2021 0,02* (PGS) vanaf 1/7/2021

*zolang de lozingsnorm onder de rapportagegrens ligt, geldt de rapportagegrens als

norm.

- Vanaf 1 januari 2021 geldt aan de uitgang van IndaChem Liquids een norm van 60 mg N/l.
 - Vanaf 1 januari 2021 mag het filtraat van de slibpersing draaitrommelovens niet meer geloosd worden.
 - De correlatiefactor CZV/TOC dient opnieuw te worden bepaald door een erkend deskundige wanneer er een ingrijpende wijziging wordt doorgevoerd in de afvalwatersamenstelling ten opzichte van de laatste bepaling van de correlatiefactor CZV/TOC. Een bijkomende of wegvallende stroom met een bijdrage van 15% of meer van de totale TOC-vuilveracht wordt hierbij als ingrijpende wijziging beschouwd. De correlatiefactor die van toepassing is, wordt voldoende gemotiveerd steeds ter beschikking van de toezichthoudende overheid gehouden.
 - Bij inzet van AMORAS-influent moet de correlatiefactor opnieuw bepaald worden zodra de afname van het AMORAS-water operationeel is. De start van de afname van het AMORAS-water wordt gemeld aan de VMM en aan de afdeling GOP (Milieu) en de afdeling Handhaving van het departement Omgeving.
 - Het percolaat van de industriële stortplaatsen fase 1, fase 2 en 3 mag niet geloosd worden.
 - Het bedrijf verricht onderzoek naar de herkomst van seleen in het afvalwater en de mogelijkheden om deze component (na reductie tot 4-waardig Se) centraal of decentraal verregaand te verwijderen. Dit onderzoek wordt gefinaliseerd tegen 30 juni 2021 en de resultaten worden bezorgd aan de VMM en de afdeling GOP (Milieu) van het departement Omgeving.
 - Het bedrijf verricht onderzoek naar de herkomst van TBT in het afvalwater en de mogelijkheden om deze component centraal of decentraal verregaand te verwijderen. Dit onderzoek wordt gefinaliseerd tegen 30 juni 2021 en de resultaten worden bezorgd aan de VMM en de afdeling GOP (Milieu) van het departement Omgeving.
14. De regenwaterafvoer wordt na afwerking van de deponie geoptimaliseerd zodanig dat maximaal kan ingezet worden op hergebruik op de eigen installaties (voornamelijk door Indaver).
 15. In toepassing van artikel 5.53.4.1. §2 van titel II van het VLAREM zijn er minstens twee peilputten aanwezig met een filter in het Quartair (HCOV 0100) of de Pleistoceen en Pliocene Aquifer (HCOV 0230) en minstens twee met een filter in het Zand van Berchem (HCOV 0254).
 16. Jaarlijks wordt elke peilfilter en elke pompfilter geanalyseerd op geleidbaarheid, chloriden en VOC. De resultaten worden aanvullend aan de te rapporteren parameters conform artikel 5.53.4.7 van titel II van het VLAREM overgemaakt via het Integraal Milieujaarverslag (IMJV).
 17. Uiterlijk 2 jaar voor het verstrijken van de periode van 20 jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning van onbepaalde duur worden de gegevens zoals bepaald in artikel 5.53.6.3.2 van titel II van het VLAREM voor de voorbije 18 jaar beschreven en geëvalueerd. De gegevens worden overgemaakt aan de afdeling van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor grondwater, aan het Agentschap voor Natuur en Bos en aan de afdeling GOP (Milieu) van het departement Omgeving.
 18. Uiterlijk 2 jaar voor het verstrijken van de periode van 20 jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning van onbepaalde duur wordt een actualisatie van de hydrogeologische studie overgemaakt met minimaal de gegevens zoals bepaald in het

Addendum 'Hydrogeologische studie' van bijlage 2 van het Omgevingsvergunningsbesluit. De studie wordt overgemaakt aan de afdeling van de Vlaamse Milieumaatschappij, bevoegd voor grondwater, aan het Agentschap voor Natuur en Bos en aan de afdeling GOP (Milieu) van het departement Omgeving

19. Het advies van de nv Fluxys Belgium van 13 augustus 2019 wordt nageleefd.

5. ADVIEZEN

In het advies van 30 april 2021 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) wordt gesteld dat er geen aanpassing moet gebeuren van de in de lopende omgevingsvergunningen opgelegde voorwaarden. In een tweede advies van 3 mei 2021 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) wordt gesteld dat op basis van het toetsingsdocument de OVAM als aandachtspunt meegeeft dat Indaver Antwerpen de nodige maatregelen dient te nemen om tijdig aan alle BBT-conclusies te voldoen. Aandachtspunt daarbij zijn de nodige aanpassingen voor wat betreft bijkomende parameters en monitoringsfrequentie in het kader van het opvolgen van de emissiegrenswaarden, zoals ook aangegeven in het toetsingsdocument.

In het advies van 27 april 2021 van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP) (Milieu) van het departement Omgeving wordt gesteld dat er een bijstelling van de milieuvoorwaarden noodzakelijk is, in casu:

- Er dient een studie te worden bezorgd binnen een termijn van twee jaar waarin men rekening moet houden met de bepalingen van de definitieve Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), voornamelijk voor het onderzoek naar potentiële bijkomende maatregelen. De definitieve Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) wordt in het voorjaar van 2022 verwacht. De studie wordt opgesteld in samenwerking met een erkend MER-deskundige in de discipline lucht en bezorgd aan de afdeling GOP van het departement Omgeving en het Agentschap voor Natuur en Bos.

De studie bevat tenminste de volgende elementen:

- Een overzicht van de emissiepunten en de kenmerken van de verschillende afgasstromen met specifieke aandacht voor de emissie van NO_x, NH₃ en SO_x (concentraties en vrachten).
- Een analyse van de mogelijke impact op de natuurlijke kenmerken van de nabijgelegen Speciale Beschermingszone(s) en de mogelijke effecten op nabijgelegen VEN-gebieden.
- Een onderzoek naar de mogelijkheid om de totale emissie van de parameters NO_x, NH₃ en SO_x binnen de installatie verder te reduceren. Ook technieken die verdergaan dan BBT dienen mee onderzocht te worden indien de lokale milieukwaliteitsnormen dit vereisen.
- Een plan van aanpak om betekenisvolle effecten voor de natuurlijke kenmerken van de Speciale Beschermingszone(s) en VEN-gebieden uit te sluiten. Dit plan bevat onder meer een lijst van geselecteerde bijkomende maatregelen met vermelding van randvoorwaarden, om de nodige reducties te verwezenlijken en een beschrijving over hoe men dit op een geïntegreerde wijze in de bedrijfsvoering wenst te implementeren.

Afdeling Grondwater van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft geen advies uitgebracht, waardoor deze adviesinstantie geacht wordt van oordeel te zijn dat er geen bijstelling van de milieuvoorwaarden noodzakelijk is. VMM grondwater gekregen heeft als reactie gegeven dat er geen gegevens ter beschikking zijn en er geen info op te vragen is.

Afdeling Ecologisch Toezicht van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft geen advies uitgebracht, waardoor deze adviesinstantie geacht wordt van oordeel te zijn dat er geen bijstelling van de milieuvoorwaarden noodzakelijk is.

Het Agentschap Zorg en Gezondheid heeft geen advies uitgebracht, waardoor deze adviesinstantie geacht wordt van oordeel te zijn dat er geen bijstelling van de milieuvoorwaarden noodzakelijk is.

Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap heeft geen advies uitgebracht, waardoor deze adviesinstantie geacht wordt van oordeel te zijn dat er geen bijstelling van de milieuvoorwaarden noodzakelijk is.

6. BEOORDELING

De GPBV-installatie is gelegen binnen de IIOA 20170905-0030 te 2030 Antwerpen, Poldervlietweg 5. De betreffende GPBV-installatie BE.VL.000000107.INSTALLATION heeft als hoofdactiviteit de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen. De vorige GPBV-evaluatie werd uitgevoerd op 17 september 2019 in het advies van AGOP Milieu aan de GOVC in het kader van de hervergunning van de site.

Alle nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies die voor de installatie gelden en die sinds de afgifte of de laatste evaluatie van de vergunning door de Europese Commissie zijn aangenomen, worden meegenomen. De volgende BBT-informatie wordt geëvalueerd:

- verticale BREF's: BBT-conclusies voor afvalverbranding

De NV INDAVER baat op haar site te Antwerpen verschillende installaties uit voor de verwerking van industriële afvalstoffen, zowel gevaarlijke als niet-gevaarlijke. Het betreft een fysicochemische installatie voor vaste afvalstoffen en vloeistoffen, een stortplaats, 3 verbrandingsinstallaties en een installatie voor recuperatie via distillatie van waardevolle metalen, solventen en andere.

Ook de BREF Waste Treatment (WT) is van toepassing. De toetsing van de inrichting aan de BBT-conclusies van de BREF WT is reeds gebeurd in het kader van de hervergunning van de inrichting in 2019 en wordt hierbij nu niet opnieuw geëvalueerd. De BBT-conclusies van deze BREF zijn reeds omgezet naar titel III van het VLAREM. Indaver is een bestaand bedrijf. Er zijn overgangsbepalingen opgenomen voor bestaande bedrijven, zodat door Indaver voldaan moet worden aan de bepalingen uit de BREF Waste Treatment op 17 augustus 2022.

Alle nieuwe of bijgewerkte BBT-conclusies die voor de installatie gelden en die sinds de afgifte of de laatste evaluatie van de vergunning door de Europese Commissie zijn aangenomen worden meegenomen. De volgende BBT-informatie wordt geëvalueerd:

- BBT-conclusies voor afvalverbranding.

Algemene voorschriften (Hoofdstuk 2.1 van titel III van het VLAREM)

De inrichting betreft een GPBV-installatie overeenkomstig de RIE (Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)) waarvoor in toepassing van artikel 2.1.1 van titel III van het VLAREM uitdrukkelijk is gesteld dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging moeten getroffen worden door toepassing van de beste beschikbare technieken zodat geen belangrijke verontreiniging veroorzaakt kan worden. Conform het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Materialendecreet) en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) moet het ontstaan van afvalstoffen voorkomen worden. Indien toch

afvalstoffen worden voortgebracht, worden ze in prioriteitsvolgorde en conform het Materialendecreet en het VLAREMA, voorbereid voor hergebruik, gerecycleerd, teruggewonnen of, als dat technisch en economisch onmogelijk is, op zo'n wijze verwijderd dat milieueffecten worden voorkomen of beperkt. De energie wordt op doelmatige wijze gebruikt en de nodige maatregelen worden genomen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Bij de definitieve stopzetting van de activiteiten worden de nodige maatregelen genomen om elk risico van verontreiniging te voorkomen en om het bedrijfsterrein weer in een bevredigende toestand te brengen.

Bodem (Hoofdstuk 2.2 van titel III van het VLAREM)

De GPBV-rubrieken 2.4.2.b) heeft in de achtste kolom van de indelingslijst van bijlage I van titel II van het VLAREM de kenletter S (verplichting tot uitvoeren oriënterend bodemonderzoek in het kader van de richtlijn 2010/75/EU).

Het laatste oriënterend bodemonderzoek voor de site dateert van 2016.

Met dit oriënterend bodemonderzoek is voldaan aan de bodemonderzoeksplicht, vastgesteld door en krachtens artikel 33bis van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming, voor zover het betrekking heeft op alle percelen waarop de GPBV-rubriek van toepassing is.

1. Bedrijfsmanagement

BBT 1 (milieubeheersysteem)

Indaver heeft een ISO 14001 milieumanagementsysteem (MMS). Dit milieumanagementsysteem omvat ook de draaitrommelovens op site Antwerpen. In dit MMS zijn de in BBT 1 vermelde zaken vervat zoals onder andere engagement van directie en management, plan-do-check-act, klachtenbeheersing, communicatie, noodplan, intern meldingssysteem, werken met interne audits en dergelijke. De procedures en instructies worden met een vastgelegde frequentie gereviseerd. De emissielabo's zijn geattesteerd. Deze attestatie wordt jaarlijks door een extern labo gecontroleerd. Elke 3 jaar gebeurt een basis attestatie. Jaarlijks wordt deze certificering ge-audit door een extern bureau. Op kwartaalbasis is er een overleg vergadering tussen de site en de SHE afdeling waar onder andere de milieuprestaties aan bod komen. De site beschikt tevens over een noodplan, jaarlijks is er een noodoefening. Er wordt gewerkt met een meldingssysteem waarin alle (schijn) ongevallen gemeld kunnen worden. Op de site wordt training en opleiding gegeven om een doorleefd managementsysteem te bekomen.

ISO 14001 waarborgt dat aan alle punten van het milieubeheersysteem wordt voldaan.

De onderdelen van het milieubeheersysteem die bijkomend en specifiek voor afvalverbrandingsinstallaties gelden, worden besproken onder de desbetreffende BBT.

BBT 9 (beheer afvalstroom)

Indaver heeft de technieken vermeld in BBT 9 a) tot en met f) geïmplementeerd: bepaling van de soorten afval die kunnen worden verbrand, opstelling en invoering van procedures voor de karakterisering en preacceptatie van afval, opstelling en invoering van procedures voor de acceptatie van afval, opstelling en invoering van een afvaltraceersysteem en -inventaris, afvalscheiding en verificatie van de compatibiliteit van het afval voor het mengen of vermengen van gevaarlijke afvalstoffen.

De aanvaardings- en aanleveringssystematiek staat beschreven in de procedures van de betrokken afdelingen. Deze procedures en systematiek maken deel uit van de ISO-certificatie. De

aanvaardingscriteria worden aan de klanten vertaald naar commerciële acceptatievoorwaarden en de afvalstof wordt door Indaver tijdens aanvaardingsonderzoek getoetst aan deze criteria. Er is een aanleveringslabo op site waar de kritische parameters vanuit aanvaardingsonderzoek en de compatibiliteit van de betreffende aanlevering met het afvalverwerkingsproces worden getoetst bij aanlevering vooraleer de afvalstof kan aanvaard/gelost worden. De registratie van de aangevoerde vrachten en de wegingen worden in een IT-systeem (SAP) geregistreerd.

BBT 10 (kwaliteitsbeheer output – voor bodemasverwerking)

Bodemassen worden opgevolgd overeenkomstig BBT 14 in het kader van uitbrandkwaliteit. Er gebeurt alleen een ontijzering op de bodemassen en geen verdere bodemasverwerking voor de bodemassen afkomstig van de draaitrommelovens. De bodemassen worden gestort op de deponie van de site.

BBT 11 (monitoring aanlevering van afval)

De aanvaardings- en aanleveringssystematiek staat beschreven in de procedures van de betrokken afdelingen. Deze procedures en systematiek maken deel uit van de ISO-certificatie. De aanvaardingscriteria worden doorgegeven aan de klanten en de afvalstof wordt door Indaver tijdens het aanvaardingsonderzoek getoetst aan deze criteria. Er is een aanleveringslabo op de site aanwezig waar de kritische parameters vanuit aanvaardingsonderzoek worden getoetst bij aanlevering vooraleer de afvalstof kan aanvaard/gelost worden. Bij het inwegen wordt tevens elke vracht gecontroleerd op radioactiviteit door middel van een meetportiek. De registratie van de aangevoerde vrachten en de wegingen worden in een IT-systeem (SAP) geregistreerd.

BBT 15 (procedures voor aanpassing van de bedrijfsinstellingen)

Om de milieuprestaties van de DTO's te verbeteren/garanderen, moeten alle aangeleverde afvalstoffen voldoen aan de opgestelde aanvaardingscriteria. Deze aanvaardingscriteria zijn gebaseerd op de huidige geldende emissiegrenzen. Er is continue monitoring en analysemetingen van de emissies. Op basis van de emissieresultaten worden de productieparameters aangepast om volgens de wettelijke milieuprestatie te opereren. De procedures en instructies voor operaties zijn opgenomen in het werkplan. Zie hiervoor ook BBT 11 en BBT 14 in het kader van aanlevering en aanvaarding afvalstoffen.

BBT 16 (beperken opstart & stillleggen)

De werking van de installatie wordt beschreven in verschillende procedures die deel uitmaken van het werkplan. Elke ovenlijn gaat één keer per jaar in geplande shutdown. Op dat moment worden verschillende onderdelen opgevolgd volgens een preventieve onderhoudsplanning. Verschillende installaties(onderdelen) worden dan nagekeken, hersteld of vervangen. Dit laatste kan ook preventief gebeuren. Deze onderhoudswerkzaamheden hebben tot doel om de meest optimale werking en omzetting van warmte naar stoom te bekomen en conforme milieuprestaties te kunnen garanderen. Daarnaast is er een preventief en correctief dagelijks onderhoudsprogramma (opvolging via dagelijks overleg tussen productie en onderhoud) om de installaties op een zo hoog mogelijke beschikbaarheid te houden aan een zo hoog mogelijke milieuperformantie.

BBT 17 (passend ontwerp & exploitatie reinigings- en zuiveringssystemen)

Bij het ontwerp van installaties is rekening gehouden met de emissiegrenswaardes zowel naar lucht als water als de lozingsnormen uit de vergunning.

De aanvaardings- en aanleveringsprocedures zijn opgesteld om in functie van debiet en concentraties de afvalstoffen te kunnen verwerken waarbij de emissies naar zowel water als lucht gerespecteerd worden. Indaver heeft de goede gewoonte om jaarlijks een duurzaamheidsrapport op te stellen alsook een technisch rapport verbranding.

De emissie-apparatuur wordt volgens de code van goede praktijk voor emissielabo's goed onderhouden zowel door de eigen medewerkers als externe erkende laboratoria.

Een uitgebreid onderhoud van de rookgasreinigings- en waterzuiveringsinstallaties (regulier en tijdens de jaarlijkse shutdown per ovenlijn) wordt uitgevoerd zodat een goede exploitatie borg kan staan voor een optimale beschikbaarheid.

De installaties worden geopereerd binnen de grenzen van het verbrandingsdiagramma zoals opgenomen in het recentste milieueffectrapport. De rookgasreinigingsapparatuur is voorzien op de debieten die binnen deze grenzen vallen.

BBT 23 (beheer van diffuse stofemissies afkomstig van verwerking slakken en bodemas)

Bodemassen afkomstig van de draaitrommelovens worden ontdaan van metalen door afzeving met een trommelzeef op de deponie. Andere technieken zijn niet van toepassing. De bodemassen komen niet in aanmerking voor recyclage omdat de bodemassen voortkomen uit verbranding van gevaarlijk afval en worden daarom gestort. Bodemasverwerking is daarom niet van toepassing voor de site Antwerpen, zie definitie 6° van artikel 3.16.1.2 van titel III van het VLAREM, bodemasverwerkingsinstallatie: "installatie voor de verwerking van slakken of bodemas die bij de afvalverbranding ontstaan, om de waardevolle fractie te scheiden en terug te winnen en het nuttig gebruik van de resterende fractie mogelijk te maken. Dit omvat niet het enkel scheiden van grove metalen bij de afvalverbrandingsinstallatie."

2. Afvalstoffen & materialen

BBT 7 (monitoring onverbrande stoffen in slakken en bodemas)

De TOC en het gloeiverlies op de bodemassen worden maandelijks opgevolgd door het eigen labo. Zie ook BBT 14. Het is volgens de exploitant een goede zaak dat nu ook officieel de correctie voor het elementair koolstof gehalte op de TOC-meting opgenomen wordt in het wetgevend kader. Indaver voldoet structureel aan de voorwaarden met verrekening van elementaire koolstof.

BBT 8 (monitoring POP's van de uitgaande stromen)

Draaitrommelovens zijn uitermate geschikt om POP-houdende afvalstromen correct te vernietigen. Daarbij is het geïntegreerde aspect van de site Indaver Antwerpen een belangrijk milieuvoordeel, vermits de vaste residu's de site als zodanig niet verlaten. Deze vaste residu's worden namelijk op de deponie geborgen als safe sink. De effluentstromen van de draaitrommelovens worden geborgd door een uitgebreide parameterset aan eindlozingsnormen voor de site.

Artikel 3.16.4.6. van titel III van het VLAREM stelt dat bij de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen die persistente organische verontreinigende stoffen bevatten, na de ingebruikneming van de verbrandingsinstallatie en na elke wijziging die significante gevolgen kan hebben voor het gehalte persistente organische verontreinigende stoffen van de uitgaande stromen, het gehalte persistente organische verontreinigende stoffen van de uitgaande stromen wordt bepaald. Het gehalte persistente organische verontreinigende stoffen van de uitgaande stromen wordt bepaald door directe metingen of indirecte methoden of wordt gebaseerd op voor de installatie representatief onderzoek.

BBT 14 (onverbrande stoffen in slakken en bodemas)

Parameter	Eenheid	Grenswaarde VLAREM III	Monitoringfrequentie VLAREM III
TOC-gehalte in slakken en bodemas ^{1,2}	Gewichtspercent, droog	3	Om de drie maanden
Gloeiverlies van slakken en bodemas ¹		5	

- (1) Hetzij de grenswaarde voor gloeiverlies, hetzij voor totaal aan organische koolstof is van toepassing en wordt gemonitord.
(2) Elementaire koolstof mag van het meetresultaat worden afgetrokken

Voor een optimale verbranding worden afvalstoffen maximaal opgemengd (volautomatische bunkerkransen) tot een zo homogeen mogelijke afvalmix. Verschillende procesparameters van de draaitrommelovens worden continu opgevolgd door de operatoren (in de controlekamer evenals met buiten operatoren) om steeds conform de VLAREM-emissienormen te werken. Op basis hiervan kunnen de semi automatische voedingssystemen (voeding, luchthuishouding, alsook andere procesparameters) bijgestuurd worden. Het afvalvoedingsdebiet, de toevoer van primaire en secundaire verbrandingslucht en de verbrandingsprocessen worden geregeld door een geavanceerd verbrandingsregelsysteem dat het debiet, de rookgaszuurstof en de verbrandingstemperatuur meet om de best mogelijke bedrijfsomstandigheden te verkrijgen. De uitbrandkwaliteit wordt door elke shift opgevolgd in het proces. De operatoren doen tevens een visuele opvolging van de slakken tijdens de buitenronddgang per shift. Er is eveneens camerabewaking op de bodemascontainers. Verder worden de bodemassen maandelijks analytisch gecontroleerd. Zie ook BBT 7.

BBT 35 (bodemas scheiden van rookgasreinigingsresiduen)

Bodemassen en rookgasreinigingsresidu's komen apart vrij en worden apart verwerkt. Bodemassen worden ontijzerd op deponie. Vlieg- en ketelassen gaan naar Indachem Solids voor conditionering zodat deze voldoen aan stortcriteria voor storten.

BBT 36 (verwerking slakken en bodemas)

Bodemassen afkomstig van de draaitrommelovens worden ontdaan van metalen door afzeving met een trommelzeef op de deponie. Andere technieken zijn niet van toepassing. De bodemassen komen niet in aanmerking voor recyclage omdat de bodemassen voortkomen uit verbranding van gevaarlijk afval en worden daarom gestort.

3. Lucht

BBT 3 (monitoring procesparameters – zie ook onder water)

Parameter	Locatie/stroom	Meetfrequentie VLAREM III
Debiet, zuurstofgehalte, temperatuur, druk, waterdampgehalte	Rookgas van de afvalverbranding	continu
Temperatuur	Verbrandingskamer	

De emissiemetingen op de draaitrommelovens gebeuren volgens de exploitant conform de beschreven voorwaarden in VLAREM.

Emissielabo's worden geattesteerd door erkende labo's conform de geldende code van goede praktijk voor emissielabo's. De emissiegegevens worden geregistreerd en bewaard overeenkomstig attestaties. De registratie van procesparameters is onderdeel van het automatisatiesysteem van alle procesmetingen van de site Antwerpen.

BBT 4 (monitoring gekanaliseerde emissies naar lucht)

De emissie naar lucht wordt conform titel II van het VLAREM opgevolgd. De meetapparatuur wordt conform de wetgeving geattesteerd (bijvoorbeeld code van goede praktijk voor emissielabo's) en gecontroleerd.

De meting van de nieuwe parameters die vermeld worden in de nieuwe BREF WI, zullen nog worden geïmplementeerd tegen 3 december 2023.

BBT 21 (Voorkomen diffuse emissies)

Er zijn verschillende voedingssystemen voorzien: bunker in onderdruk, verpakte vaten rechtstreekse voeding via vatenliften en sluizen in de oven, lossing bulkafvaltankwagens onder een gesloten systeem naar het tankenpark of voeding van de tankwagens via directe injectielijnen in de oven voor vloeistoffen en gassen.

De bunker voor bulkafvalstoffen voldoet aan de voorwaarde en staat in onderdruk. De afgezogen lucht gaat als verbrandingslucht naar de oven. Er zijn snelsluitpoorten op de lospunten bunker die alleen openen bij detectie van vrachtwagen voor lossing en automatisch sluiten na lossing. Het tankenpark beschikt over een pendelgassysteem dat ook de gassen afvoert naar de oven. Indien de ovens gelijktijdig uit dienst zijn (zeer uitzonderlijk) is er een afgassysteem voorzien over actief kool. De leveringen kunnen worden onderbroken indien alle ovens uit dienst zijn.

BBT 22 (behandeling gasvormige en vloeibare afvalstoffen)

Er zijn verschillende voedingssystemen voorzien. Lossing onder gesloten systeem (pendelgassysteem naar ovens) naar het tankenpark of voeding tankwagens via directe injectielijnen in de oven voor vloeistoffen en gassen. Het tankenpark beschikt over een pendelgassysteem dat ook de gassen afvoert naar de oven. Indien de ovens gelijktijdig uit dienst zijn (zeer uitzonderlijk) is er een afgassysteem voorzien over actief kool. De leveringen kunnen worden onderbroken indien alle ovens uit dienst zijn. Zie ook BBT 21.

BBT 24 (diffuse stofemissies afkomstig van verwerking van slakken en bodemas – technieken)

De door het waterslot bevochtigde bodemassen komen nat uit de installatie en vallen in een open container. Ze worden vervolgens naar deponie gebracht en worden op deponie ontijzerd in campagnes met een trommelzeef. Indaver kan indien nodig technieken b (maximale loshoogte), c (beschermen van voorraadbergen tegen de heersende wind) en d (gebruik van watersproeiers) toepassen tijdens ontijzering. Er zijn irrigatiesystemen voorzien om de werfwegen op de deponie en stortfront om te bevochtigen bij lange droge periodes. Er wordt indien nodig ook een sproeiwagen ingezet op deponie. De bodemassen zijn echter niet stuifgevoelig. Er is geen verwerkingsinrichting voor bodemassen op de inrichting. De maatregelen voor stofbestrijding op de deponie zijn opgenomen in het werkplan deponie.

BBT 25 (gekanaliseerde emissies van stof, metalen en metalloïden afkomstig van de afvalverbranding)

Een behandelingstrap van de rookgassen van de draaitrommelovens gebeurt door middel van de injectie van een ureumoplossing ter hoogte van de stoomketel, waardoor een reductie van

stikstofoxides tot stikstofgas (N_2) wordt gerealiseerd (= SNCR-methode, een selectieve niet katalytische reductie). Sinds eind 2005 is er een DeNOx-installatie in werking. Na de stoomketel komt de droge elektrofilter, voor de afscheiding van de vliegassen met een rendement van ca. 99,5%. De opgevangen vliegassen worden opgeslagen in afzonderlijke silo's. Na de elektrofilter worden de rookgassen eerst afgekoeld door rechtstreekse injectie van waswater in de eerste sectie van een wastoren (zure water) waardoor reeds HCl geabsorbeerd wordt. Daarna worden de gassen gewassen in de tweede sectie van de wastoren met het waswater van de eerste sectie, waarvan de pH geregeld wordt met kalkmelk ($Ca(OH)_2$). Vervolgens worden de rookgassen in een tweede wastoren (basische water) behandeld voor een optimale SO_2 -verwijdering (pH-regeling met NaOH). In de wastorens wordt tevens nog een deel van de resterende vliegassen verwijderd, alsook metaalzouten en kwik.

Na de wassectie worden de rookgassen over een actiefkool filter geleid, om dioxines en furanen en de laatste sporen kwik en zware metalen te verwijderen. Vervolgens worden de rookgassen naar de schouw geleid en geloosd. Na de elektrofilter is een nood schoorsteen voorzien, die kan gebruikt worden in uitzonderlijke situaties bij een niet-normale procesconditie van de ovens, bijvoorbeeld ingeval de natte gaswassing uitvalt of om veiligheidsredenen onmiddellijk stilgelegd moet worden (er worden dan geen afvalstoffen meer in de oven gevoed), of tijdens sommige kleine, korte herstellingswerkzaamheden, waarbij stookolie in de ovens wordt gebruikt (dus geen verbranding van afvalstoffen) om de installatie op temperatuur te houden.

Indaver stelt dat ze zich in regel zal stellen met het overeengekomen BAT-AEL normenkader, dat conform de IED en BREF WI condities geïmplementeerd zal worden. Indaver past de in deze BBT vermelde technieken b (elektrostatisch filter), d (natte gaswasser) en e (vast- of bewegendbedadsorptie) toe op de drie draaitrommelovens.

BBT 26 (gekanaliseerde stofemissies afkomstig van de verwerking van slakken en bodemas)

Niet van toepassing. De bodemassen komen via een extractor via een waterslot uit de oven en zijn bijgevolg nat als ze naar de deponie worden afgevoerd.

BBT 27 (gekanaliseerde emissies van HCl, HF en SO_2 afkomstig van de afvalverbranding)

Indaver past techniek a) natte gaswassing toe op de drie ovens. De spuidebieten worden geregeld op basis van de belasting van de natte gaswassing.

BBT 28 (gekanaliseerde piekemissies van HCl, HF en SO_2 afkomstig van de afvalverbranding)

Indaver heeft volgende afwijking verkregen bij de hervergunning van de inrichting eind 2019 (bijzondere voorwaarde nummer 11):

"De aanvraag tot wijziging van de milieuvoorwaarden met toepassing van artikel 5.2.3bis.1.26. §5 van titel II van het VLAREM wordt toegestaan. De discontinue meting van HF gebeurt met een frequentie van éénmaal per drie maanden. De metingen worden uitgevoerd op ogenblikken dat er effectief freonen verbrand worden."

In artikel 3.16.7.2.4 van titel III van het VLAREM wordt het volgende opgenomen: "De concentratie van de geleide emissies naar lucht van HCl, HF en SO_2 , afkomstig van afvalverbranding, wordt continu gemeten. De meetfrequentie van HF kan worden verlaagd zoals vermeld in artikel 5.2.3bis.1.26, § 7, van titel II van het VLAREM."

De exploitant zal dan ook een afwijking nodig hebben van dit betreffende artikel van titel III van het VLAREM. Aangezien de overeenkomstige afwijking van titel II van het VLAREM nog maar recent werd verleend en er ondertussen geen relevante veranderingen van de installatie zijn geweest, kan de motivatie voor deze afwijking ook gelden voor de betreffende afwijking van titel III van het VLAREM en zal deze afwijking ook verleend kunnen worden.

BBT 29 (gekanaliseerde emissies van NO_x, N₂O, CO en NH₃ afkomstig van afvalverbranding en het gebruik van S(N)CR)

De normering voor NO_x is geregeld via een bijzondere voorwaarde in de omgevingsvergunning en bevat een gefaseerde verstrenging. Indaver maakt gebruik van in deze BBT vermelde technieken a (optimalisering van het verbrandingsproces, c (SNCR) en g (natte gaswasser). Techniek f (optimalisering van het ontwerp en werking van het SNCR-systeem) zal geïmplementeerd worden om de toekomstige normering voor NO_x vanaf 1 januari 2023 van 150 mg/Nm³ volgens de omgevingsvergunning te halen. Deze emissiegrenswaarde heeft betrekking op een referentiezuurstofgehalte van 11%.

Vanaf 1 januari 2030 geldt volgens de van toepassing zijnde omgevingsvergunning een daggemiddelde luchtemissiegrenswaarde voor NO_x van 100 mg/Nm³ voor de drie draaitrommelovens. Deze emissiegrenswaarde heeft betrekking op een referentiezuurstofgehalte van 11%.

Tijdens de evaluatie van de vergunning is vastgesteld dat de exploitatie van deze GPBV-installatie ook aanleiding geeft tot de emissie van pollutanten die een impact op de natuur kunnen hebben.

Er zijn recent nieuwe inzichten ontstaan die ook voor dit dossier relevant zijn.

In het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen van 25 februari 2021, nr. A-2021-0697 oordeelde de Raad voor Vergunningsbetwistingen dat een loutere verwijzing naar het voorlopige PAS (Programmatische Aanpak Stikstof)-significantiekader en de daarin opgenomen drempelwaarden, waarbij een bijdrage van de door het project veroorzaakte depositie aan de kritische depositiewaarde van minder dan 5%, voor zowel de depositie van NH₃ en NO_x, wordt aanzien als niet significant, niet volstaat.

In de vernietigde vergunningsbeslissing was volgens de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet gemotiveerd dat het voorlopige PAS-significantiekader, en de daarin gehanteerde drempels de zekerheid bieden dat er wetenschappelijk gezien geen redelijke twijfel mag zijn dat de projecten die door toepassing van dit "programmatisch kader" aan de passende beoordelingsplicht ontsnappen, in geen enkele omstandigheid schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de natuurlijke kenmerken van de Speciale Beschermingszone(s) (SBZ).

Gelet op het ontbreken van een motivering voor de wetenschappelijke deugdelijkheid van de gehanteerde 5%-drempel had men bijgevolg op een concrete en individuele wijze, aan de hand van de specifieke kenmerken/effekten van het project en de specifieke milieukenmerken en -omstandigheden van de SBZ moeten motiveren waarom betekenisvolle effecten voor de natuurlijke kenmerken van de SBZ uitgesloten zijn. Daarbij had men de instandhoudingsdoelstellingen van de SBZ moeten betrekken en had men cumulatieve effecten op de SBZ moeten onderzoeken.

Met toepassing van artikel 1.4.1.1 van titel II van het VLAREM worden alle milieuvorwaarden die op de GPBV-installatie van toepassing zijn, geëvalueerd bij een algemene evaluatie. Hierbij moet onderzocht worden of de milieuvorwaarden volstaan om te garanderen dat de GPBV-installaties geen significante verontreiniging veroorzaken (artikel 2.1.1, 3° van titel III van het VLAREM en artikel 3.3.0.3 van titel II van het VLAREM).

In het licht van de voormelde nieuwe inzichten is het aangewezen een studie uit te voeren. In de studie wordt rekening gehouden met de bepalingen van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), voornamelijk voor het onderzoek naar potentiële bijkomende maatregelen. De definitieve Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) wordt in het voorjaar van 2022 verwacht.

De studie moet als volgt worden opgemaakt:

1. Een overzicht van de emissiepunten en de kenmerken van de verschillende afgasstromen met specifieke aandacht voor de emissie van NO_x, NH₃ en SO_x. De totale emissievrachten van deze parameters zijn relevant.
2. Een screening van de mogelijke impact op de natuurlijke kenmerken van de nabijgelegen Speciale Beschermingszone(s) en de mogelijke effecten op nabijgelegen VEN-gebieden. Voor de SBZ's kan dit via de toepassing voortoets: <https://voortoets.omgeving.vlaanderen.be/>

Indien uit de voortoets of de analyse van de VEN-gebieden blijkt dat de individuele impact potentieel een risico inhoudt op betekenisvolle aantasting van de actuele en mogelijke toekomstige habitats in habitatrichtlijn- en VEN-gebied worden stap 3 en stap 4 doorlopen. Deze dienen te worden uitgewerkt in samenwerking met een erkend MER-deskundige in de discipline lucht.

3. Een onderzoek naar de mogelijkheid om de totale emissie van de parameters NO_x, NH₃ en SO_x binnen de installatie verder te reduceren. Aangevuld met andere technieken, die verder gaan dan BBT.
4. Een plan van aanpak om betekenisvolle effecten voor de natuurlijke kenmerken van de Speciale Beschermingszone(s) en VEN-gebieden uit te sluiten. Dit plan bevat onder meer een lijst van geselecteerde bijkomende maatregelen om de nodige reducties te verwezenlijken. Tevens bevat dit plan een beschrijving over hoe men dit op een geïntegreerde wijze in de bedrijfsvoering wenst te implementeren, de randvoorwaarden bij de maatregelen en een timing.

BBT 30 (gekanaliseerde emissies naar lucht van organische verbindingen, waaronder PCDD/F en pcb's, afkomstig van afvalverbranding)

Indaver beschikt over technieken a (optimalisering van het verbrandingsproces), b (controle van de afvaltoevoer), c (online en offline ketelreiniging), d (snelle rookgaskoeling) en f (vast- of bewegendbedadsorptie).

De BAT-AEL grenswaarden die vanuit de BREF WI worden opgelegd, zullen gehanteerd worden volgens het kader dat in de IED en BREF WI is opgesteld.

De vergunningverlenende overheid kan op vraag van de exploitant en op basis van een evaluatieverslag van de toezichthoudende overheid, toestaan dat er geen bemonstering van dioxineachtige pcb's wordt uitgevoerd of de analysefrequentie wordt verminderd, mits is aangetoond dat de emissieniveaus voldoende stabiel zijn, of mits is aangetoond dat de emissies van dioxineachtige pcb's lager zijn dan 0,01 ng WHO-TEQ/Nm³. Indaver zal een meetprogramma opzetten voor de dioxineachtige pcb's met het doel om deze af te bouwen.

De meting van PBDD/F en benzo(a)pyreen zullen samen met de andere halfjaarlijks te meten parameters geïmplementeerd worden.

BBT 31 (gekanaliseerde kwikemissies naar lucht afkomstig van afvalverbranding)

Indaver beschikt over technieken a en d: natte gaswassing en actief koolfilters voor de schouw. Actief kool filters hebben een bijzondere capaciteit om Hg af te vangen. Indaver zal de nodige stappen nemen om te voldoen aan de emissiegrenswaarde en monitoring.

Onderstaande tabel bevat de emissiegrenswaarden en meetfrequenties die van toepassing zijn voor de geleide emissies naar lucht afkomstig van de 3 draaitrommelovens, uitgedrukt als daggemiddelde (referentiezuurstofgehalte: 11 volumeprocent, droog):

Parameter	Meetfrequentie VLAREM III	Emissiegrenswaarde VLAREM III (mg/Nm ³ , tenzij anders vermeld)	Bijzondere voorwaarden
Stof ¹	Continu	5	
Cd+Tl	Om de zes maanden ²	0,02	
Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	Om de zes maanden ²	0,3	
HCl	Continu	Bestaande installatie: 8	
HF	Continu ³	1	
SO ₂	Continu	Bestaande installatie: 40	
NO _x	Continu	Bestaande installatie: 150 ⁴	- Daggemiddelde van 180 mg/Nm³; - Vanaf 01/01/2023: daggemiddelde van 150 mg/Nm³; - Vanaf 01/01/2030: daggemiddelde van 100 mg/Nm³
CO	Continu	50	
NH ₃	Continu (bij toepassing van S(N)CR)	10 ⁵	
Hg	Continu ⁶	Bij continue of periodieke meting: 0,02	
		Bij langdurige bemonsteringsperiode: 0,01	
Vluchtige organische stoffen, uitgedrukt als totaal organische koolstof	Continu	10	
Dioxinen en furanen ⁷	Om de zes maanden ⁸	Bestaande installatie: 0,06 ng I-TEQ/Nm ³	
Dioxinen en furanen+dioxine-achtige pcb's ⁷	Om de zes maanden ⁸	Bestaande installatie: 0,08 ng I-TEQ/Nm ³	
Benzo(a)pyreen	Eenmaal per jaar	/	
PBDD/F	Om de zes maanden ⁹	/	
N ₂ O	Eenmaal per jaar (bij toepassing van een wervelbedoven of bij toepassing van SNCR met ureum)	/	

- (1) In de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit kan voor bestaande installaties die bedoeld zijn voor de verbranding van gevaarlijke afvalstoffen van de

emissiegrenswaarde voor stof afgeweken worden als een doekfilter niet toepasbaar is, met een maximum van 7 mg/Nm³.

- (2) Gedurende de eerste werkingsperiode van twaalf maanden wordt ten minste om de drie maanden een meting verricht.
- (3) In de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit kan worden toegestaan dat in plaats van continuummetingen van HF periodieke metingen worden verricht. Hiervoor gelden de bepalingen, vermeld in artikel 5.2.3bis.1.26, § 7, van titel II van het VLAREM.
- (4) In de omgevingsvergunning voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit kan van de emissiegrenswaarde voor NO_x afgeweken worden als selectieve katalytische reductie niet toepasbaar is en er hoofdzakelijk gevaarlijk afval wordt verbrand, met een maximum van 180 mg/Nm³.
- (5) Voor bestaande installaties met SNCR zonder natte zuiveringstechnieken, bedraagt de emissiegrenswaarde 15 mg/Nm³.
- (6) De continue monitoring van Hg mag worden vervangen door een langdurige bemonsteringsperiode of door periodieke metingen met een minimale frequentie van eenmaal om de zes maanden, mits is aangetoond dat de installatie enkel afval met een laag en stabiel kwikgehalte verbrandt, en na goedkeuring door de toezichthouder.
- (7) Hetzij de emissiegrenswaarde voor dioxinen en furanen, hetzij de emissiegrenswaarde voor dioxinen en furanen + dioxineachtige pcb's is van toepassing.
- (8) Voor dioxinen en furanen en dioxineachtige PCB's worden de gemiddelden bepaald over een bemonsteringsperiode van minimaal zes uur en maximaal acht uur. Voor dioxinen en furanen wordt gedurende de eerste werkingsperiode van twaalf maanden ten minste om de twee maanden een meting uitgevoerd.
- (9) Deze monitoring is alleen van toepassing op de verbranding van afval dat gebromeerde vlamvertragers bevat of op installaties die de techniek d), vermeld in BBT 31 van de BBT-conclusies voor afvalverbranding toepassen met continue injectie van broom.

4. Waterverbruik & Lozing

a) Verbruik

BBT 33 (vermindering waterverbruik)

Indaver past techniek "c", hergebruik/recycling van water, toe, zowel binnen het proces van de draaitrommelovens, alsook op site niveau.

Zo worden de spoelwaters van de aktiefkoolfilters (politiefilters voor de schouw) opgevangen in een buffertank en vervolgens gebruikt voor het voeden van de gaswassingen. Het gaat om ongeveer 40.000 m³/jaar voor de drie ovens. Dit hergebruik is ook al jaren opgenomen in de waterbalans die Indaver bij de VMM-aangifte toevoegt.

Daarnaast beschikt de site over een hemelwatertanks waarin waters vanuit de interne riolering worden opgevangen en heringezet op verschillende processen op site, waaronder ook de draaitrommelovens. Deze hemelwaters gaan naar de gaswassingen, aanmaak kalkslurries voor gaswassingen en spuiwaterbehandeling... Dit gaat over een 80.000 m³ die grotendeels op draaitrommelovens worden ingezet.

b) Lozing

BBT 3 (monitoring procesparameters – zie ook onder lucht)

Parameter	Stroom	Meetfrequentie VLAREM III
Debiet, pH, temperatuur	Afvalwater van natte rookgasreiniging	continu

De registratie van procesparameters is onderdeel van het automatisatiesysteem van alle procesmetingen van de site Antwerpen.

BBT 32 (scheiding afvalwaterstromen)

Hemelwater wordt via de interne riolering afgevoerd naar een bufferbekken met als doel maximaal hergebruik via een hemelwatertank.

Afvalwaterstromen van de draaitrommelovens worden afgevoerd naar de spuiwaterbehandeling en behandeld.

Potentieel verontreinigd hemelwater dat op afvalbehandelingszones valt, wordt ofwel verbrand (waters uit de chemische riolering) ofwel behandeld op de afvalwaterzuivering (bulkopslagzone), of indien proper via de riolering en de hemelwatertank hergebruikt in een proces of geloosd.

Spoelwaters van de dioxinefilters wordt ook hergebruikt op de gaswassers.

Er is geen bodemasbehandeling met nat proces. Er vindt geen terugwinning van zoutzuur of gips plaats op de inrichting.

BBT 6 (monitoring emissies naar water)

BBT 34 (vermindering emissies naar water uit rookgasreiniging en/of opslag/verwerking van slakken en bodemas)

Er is een gemeenschappelijk effluent voor eindlozing met installaties die onder de BREF WT vallen. In de Algemene WaterZuivering (AWZ) worden vooral de volgende waterstromen verwerkt:

- Effluent van Indachem Liquids;
- Waswater van de wielwasinstallatie;
- Discontinue lek- en kuiswaters uit de verwerkingsinstallaties en potentieel verontreinigd hemelwater dat in de afvalverwerkingszone van de installatie opgevangen wordt;
- Water van de spuiwaterbehandeling van de draaitrommelovens indien een bijkomende zuivering aangewezen is;
- Spoelwater van de zandfilter

De effluentnormen van titel III van het VLAREM en de zelfcontrolefrequenties zullen door de exploitant worden geïmplementeerd tegen 2023. Aan de meetfrequentie zal worden voldaan omdat Indaver sinds jaar en dag een eigen on-site laboratorium heeft. Belangrijk daarbij is dat een eigen laboratorium inzake de zelfcontrole toelaat om resultaten véél sneller te bekomen, dan commerciële labo's kunnen. Daarbij is het milieuvoordeel uiteraard dat een meetresultaat dat snel beschikbaar is, ook toelaat om snel verbeteringen te implementeren waar nodig. Indaver volgt deze emissieparameters op het effluent op overeenkomstig de meetmethoden goedgekeurd via attestatie labo.

Optimalisatie verbrandingsproces: zie BBT 14.

De schadelijke chemische componenten uit de rookgassen worden in de gaswassing geabsorbeerd in het waswater. In de gaswassing worden de schadelijke componenten uit de afvalstoffen opgeconcentreerd in het waswater. Het uiteindelijke doel van de spuiwaterbehandeling is een effluent te garanderen dat qua temperatuur, zuurtegraad en vuilvracht aan de wettelijke lozingsnormen voldoet. Door te spelen met de pH en het toevoegen van een aantal chemische additieven worden de schadelijke opgeloste componenten uit het waswater overgebracht naar het slib. In de spuiwaterbehandeling vindt m.a.w. een volgende opconcentratie van de schadelijke componenten plaats van de vloeibare fase naar de vaste fase. Na persen van het slib worden de filterkoeken op de deponie gestort. Het persen betekent alweer een opconcentratie, door het verwijderen van de waterfractie (effluent). De spuien van de zure en basische gaswasser DTO1,

DT02 en DT03 worden naar de neutralisatie van DT02 afgeleid, alsook het rioleringswater uit de zone gaswassing DT02 en het kuiswater van de vacuümbandfilter.

De neutralisatie eenheid is opgebouwd uit 4 tanks:

- Reactor 1: Preneutralisatie
- Reactor 2: Neutralisatie + coagulatie
- Reactor 3: TMT (Tri-Mercapto-Tri-Azine)-complexatie
- Reactor 4: Flocculatie + Na₂S-dosering

De suspensie vloeit uit de flocculatietank in 3 parallelle bezinkingstanks. De in de flocculatietank gevormde vlokken worden uit de vloeistof afgescheiden door bezinking.

In het midden van elke bezinkingstank bevindt zich de aanzuigleiding van de slibpompen. Met deze pompen wordt sequentieel slib verpompt naar de slibbuffertanks. Vanuit de slibbuffers wordt het slib verpompt naar de polishers op de Fysico Chemie via de slibbufferpomp. In geval van nood wordt het slib naar de vacuümbandfilter verpompt en verwerkt.

De overloop van de slibbezinkers wordt naar de effluentput op de Centrale Afvalwaterzuivering (AWZ) afgeleid. Vanuit de effluentput wordt het effluent naar de meetgoot of voorbezinkingstank gepompt.

De Centrale Afvalwaterzuivering bestaat uit 3 tanks: een voor- en een nabezinkingstank met daartussen een buffertank. De binnenkomende deelstromen worden voorbehandeld door bezinking en afroming in de voorbezinkingstank. Het bezonken slib gaat naar de filterpersen van IndaChem Liquids voor ontwatering. Vanuit de voorbezinkingstank wordt het afvalwater naar de buffertank gepompt, die gebruikt wordt om het debiet te egaliseren. Tevens wordt poedervormig actief kool toegevoegd, om organische micropolluenten uit het afvalwater te verwijderen. Deze tank kan tevens belucht worden, waardoor bepaalde stoffen (chemisch) geoxideerd kunnen worden. Dit gebeurt slechts af en toe. De beluchting is qua functie niet vergelijkbaar met de beluchting van een biologische waterzuivering, daar het hier om een zuiver fysicochemische zuivering gaat. Vervolgens worden chemicaliën (HCl, NaOH, FeCl₃ en poly-elektrolyt) gedoseerd voor neutralisatie, coagulatie, flocculatie, precipitatie en uitklaring in de nabezinkingstank. Deze nabezinkingstank is uitgerust met een lamellenseparator, om een hoog afscheidingsrendement te realiseren. Het hierbij afgescheiden slib wordt naar de voorbezinkingstank teruggevoerd. Het gezuiverde afvalwater wordt na samenvoeging met andere afvalwaterstromen in de zandfilter. De gezuiverde afvalwaters van de DT0's enerzijds en van de centrale waterzuivering anderzijds doorlopen beiden een zandfilter alvorens ze naar het lozingspunt of de buffervijver worden geleid. De zandfilter is de laatste zuiveringsstap die op alle afvalwaterstromen toegepast wordt. In de zandfilter worden zwevende en colloïdale stoffen die niet in de bezinkingstanks van de verschillende zuiveringseenheden afgescheiden werden, verder verwijderd. Hierdoor wordt een gedeelte van de zware metalen uit het water verwijderd, daar deze zich voor een belangrijk gedeelte in en op de zwevende stof bevinden.

Zoals ook toegelicht in het hervergunningsdossier toetst Indaver de conformiteit ten opzichte van effluentnormen van de draaitrommelovens af op basis van passende massabalansberekeningen overeenkomstig artikel 5.2.3bis. 1.23, §4 en 5.2.3bis. 1.30, §2 van titel II van het VLAREM.

Het nieuwe normenkader en de nieuwe analysefrequenties van de BREF WI en omzetting naar VLAREM III zullen door Indaver worden geïmplementeerd. Indaver wenst ook voor het nieuwe normenkader in VLAREM III de massabalansbenadering toe te passen.

Onderstaande tabel bevat de meetfrequenties en emissiegrenswaarden voor emissies naar water, afkomstig van de rookgasreiniging, van VLAREM III:

Parameter	Meetfrequentie VLAREM III	Emissiegrenswaarde VLAREM III (mg/l)	Bijzondere voorwaarden (mg/l)
-----------	------------------------------	---	----------------------------------